

**Uchwała Nr XXII/179/08
RADY GMINY DĄBRÓWNO
z dnia 28 listopada 2008 r.**

**w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwiązywania Problemów
Społecznych w Gminie Dąbrówno na lata 2008-2017”**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn.: Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z późn. zm.) w zw. z art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn.: Dz.U. z 2008 r. Nr 115, poz. 728, z późn. zm.) Rada Gminy Dąbrówno uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się „Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Dąbrówno na lata 2008-2017”, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Traci moc Uchwała Nr XXXVIII/263/2006 Rady Gminy Dąbrówno z dnia 21 października 2006 r., w sprawie zatwierdzenia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Dąbrówno na lata 2007-2017”.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dąbrówno.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**PRZEWODNICZĄCY RADY
GMINY DĄBRÓWNO**

Jacek Holman

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH W GMINIE DĄBRÓWNO
NA LATA 2008 - 2017**

SPIS TREŚCI

1. CEL I PROCES TWORZENIA STRATEGII

Realizacja zadań stawianych przed pomocą społeczną, a także konieczność wypracowania adekwatnych form pomocy, wymaga uważnego i opartego o wiarygodne źródła diagnozowania problemów społecznych w skali gminy. Dlatego też koniecznym jest opracowanie dokumentów strategicznych wytyczających główne cele do osiągnięcia w dziedzinie polityki społecznej, wskazujących jednocześnie działania niezbędne by cele te zrealizować. Na szczeblu gminy dokumentem takim może być Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych. Strategia ta powinna być wyrazem długofalowego, zintegrowanego planowania społecznego, którego celem musi się stać dążenie do spełnienia aspiracji lokalnej społeczności w zakresie rozwiązywania zidentyfikowanych problemów, z wykorzystaniem wszelkich szans tkwiących w jej potencjale ludzkim i materialnym.

Podstawę prawną do podjęcia działań aktualizacyjnych nad strategią stanowił art. 17 ust.1 pkt 1 *Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej* (tekst jedn.: Dz. U. z 2008 r. Nr 115, poz. 728) wskazujący, że do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy „opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Oprócz przepisów tej ustawy przy aktualizacji uwzględniono również zapisy innych, wymienionych poniżej aktów prawnych:

- Ustawa o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz. U. Nr 288, poz. 2255)
- Ustawa o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej z dnia 22 kwietnia 2005 r. (Dz. U. Nr 86, poz. 732)
- Ustawa o dodatkach mieszkaniowych z dnia 21 czerwca 2001 r. (Dz. U. Nr 71, poz. 734)

- Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 r. (Dz. U. Nr 99, poz. 1001)
- Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z dnia 24 kwietnia 2003 r. (Dz. U. Nr 96, poz. 873)
- Ustawa o zatrudnieniu socjalnym z dnia 13 czerwca 2003 r. (Dz. U. Nr 122, poz. 1143)
- Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (Dz. U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1231)
- Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 24 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 2003 r. Nr 24, poz. 198)
- Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r., Nr 123, poz. 776)

Prace nad aktualizacją Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych rozpoczęto w Gminie Dąbrówno w połowie 2008 r. i z uwagi na przyjęty partycypacyjny model jej budowy, przebiegały one etapowo.

Pierwszym ich etapem było powołanie w dniu 29 lipca 2008 r., zarządzeniem nr OR.0153-96/08 Wójta Gminy Dąbrówno, zespołu roboczego do spraw aktualizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Dąbrówno”. W skład tego zespołu weszły osoby, które z racji swego doświadczenia, bądź też zajmowanego stanowiska dysponowały niezbędną wiedzą lub kompetencjami do sprawnego przeprowadzenia procesu aktualizacji. Zespół powołany przez Wójta pracował w następującym składzie:

- 1) Grażyna Halkiewicz – koordynator Zespołu
Sekretarz Urzędu Gminy w Dąbrównie
- 2) Hanna Lisewska – asystent koordynatora Zespołu
Kierownik GOPS w Dąbrównie
- 3) Maria Fierek – członek Zespołu
Radna Rady Gminy Dąbrówno
- 4) Irena Podolak – członek Zespołu

Pracownik GOPS w Dąbrównie

5) Tomasz Szydlik – członek Zespołu

Pracownik Urzędu Gminy, Koordynator PPWOW w Gminie Dąbrówno

Drugi etap prac aktualizacyjnych, który przypadł w sierpniu 2008 r., przebiegał dwutorowo. Polegał on bowiem z jednej strony na zebraniu danych statystycznych dotyczące sytuacji społeczno-gospodarczej gminy, z drugiej zaś na przeprowadzeniu wśród lokalnej społeczności badania ankietowego, którego wyniki miały dopomóc we właściwym zdiagnozowaniu sytuacji społecznej w gminie, a także w stworzeniu wiarygodnej listy głównych problemów społecznych dotyczących jej mieszkańców.

Kolejnym etapem budowania strategii, który rozpoczął się na początku września, była organizacja cyklu warsztatów partycypacyjnych. Na tym etapie prac do współpracy z Zespołem Roboczym zaproszeni zostali liderzy reprezentujący lokalną społeczność (lista grupy liderów w Załączniku Nr 2).

Rolą tych warsztatów było wypracowanie mechanizmów wspólnego podejmowania przez instytucje i mieszkańców decyzji, a także spowodowanie zaangażowanie tych ostatnich w ich realizację dla stworzenia szerokiej gminnej „koalicji” na rzecz rozwiązywania problemów społecznych. Aktywizowanie lokalnych społeczności stanowić bowiem powinno swego rodzaju antidotum na różnego rodzaju niekorzystne zjawiska społeczne. Zgodnie z założeniem, że tylko kreowanie aktywnego stosunku do rzeczywistości, poprzez zerwanie z dotychczasowym nastawieniem roszczeniowym połączonego z chęcią do podejmowania wyzwań i nauką konsekwencji w działaniu, może dopomóc jednostce w poprawie jakości jej życia. Aby w przyszłości można było dokonać przejścia od modelu pomocy, którego zasadniczą funkcją było udzielanie wsparcia materialnego, do modelu nastawionego na wzmocnienie postaw aktywizujących i spajających lokalną społeczność, gdyż tylko zmiany w jej funkcjonowaniu dają nadzieję na to, że następne pokolenie dzisiejszych klientów pomocy społecznej w przyszłości również nie stanie się jej podopiecznymi.

Tabela 1. Struktura warsztatów partycypacyjnych.

WARSZTAT A	WARSZTAT B	WARSZTAT C	WARSZTAT D
Diagnoza sytuacji społecznej w gminie	Analiza problemów społecznych oraz zasobów społecznych w gminie	Stworzenie założeń strategii rozwiązywania problemów społecznych z wykorzystaniem zasady partycypacji społecznej i rozwoju społecznego	Budowanie koncepcji działań stymulujących rozwój społeczny
➤ Analiza sytuacji społecznej w gminie w oparciu o dane statystyczne oraz opinie środowisk społecznych i przedstawicieli instytucji społecznych. ➤ Analiza doświadczeń w rozwiązywaniu problemów społecznych. ➤ Formułowanie wizji rozwoju społecznego gminy.	➤ Identyfikacja problemów społecznych w gminie. ➤ Analiza przyczyn zjawisk społecznych, wzajemnych korelacji. ➤ Określanie zasobów społecznych gminy. ➤ Badanie potrzeb społecznych oraz zakresu ich zaspokojenia. ➤ Ocena poziomu integracji społecznej.	➤ Analiza zasad rozwoju społecznego. ➤ Formułowanie celów strategicznych. ➤ Określenie celów oraz kierunków działań w gminie. ➤ Określenie sposobu zarządzania realizacją strategii.	➤ Budowanie zarysu projektów społecznych określających sposoby działania zapewniające rozwój lokalny. ➤ Publiczna debata na temat zaproponowanych rozwiązań. ➤ Wybór projektów.

Ostatecznie proces aktualizacji „Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Dąbrówno” zakończyło formalne przyjęcie tego dokumentu przez Radę Gminy Dąbrówno, które nastąpiło Uchwałą Nr XXII/179/08 na sesji w dniu 28 listopada 2008 r.

Niniejszy dokument składa się z dwóch zasadniczych części. Część pierwsza to diagnoza stanu obecnego Gminy Dąbrówno, a więc opis istniejącej sytuacji, połączony z prognozą przyszłych jej problemów. Ale nie tylko, jest tu także charakterystyka potencjału instytucjonalnego i ludzkiego drzemiącego w tej gminie oraz jej szans rozwojowych. Natomiast część druga to wskazanie - na podstawie rzetelnej oceny stanu faktycznego i zdania mieszkańców - wizji rozwoju społecznego gminy oraz wytyczenie celów i odpowiadających im działań, które pozwolą tę wizję urzeczywistnić. W ramach tej części strategii zaplanowano także harmonogram jej wdrażania i koordynację oraz monitoring skuteczności realizacji założonych zadań.

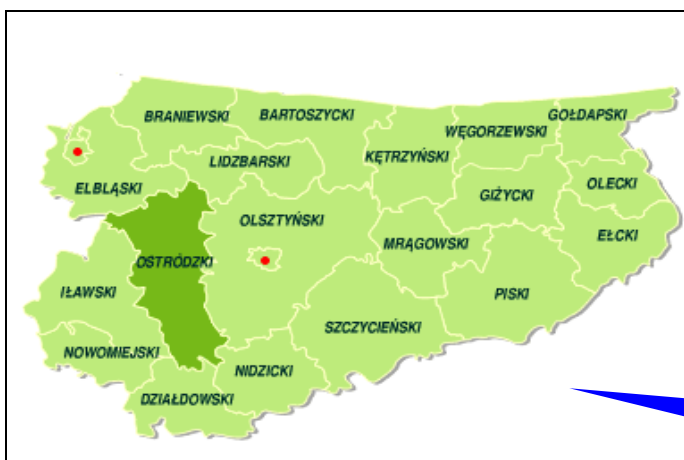
Poprzednio obowiązująca strategia opracowana została **na lata 2007 – 2017**. Taka perspektywa czasowa również teraz daje w pełni realne nadzieje na realizację przyjętych podczas aktualizacji działań i dlatego horyzont czasowy nowej strategii pozostawiono bez zmian.

2. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ W GMINIE DĄBRÓWNO

2.1. Podstawowe informacje o gminie

2.1.1. Położenie

Gmina Dąbrówno położona jest w południowo – zachodniej części Województwa Warmińsko-Mazurskiego, w Powiecie Ostródzkim. Od północy graniczy z Gminą Ostróda, od strony północno-wschodniej i wschodniej z Gminą Grunwald (obie gminy położone w Powiecie Ostródzkim), od południowo-wschodu graniczy z Gminą Kozłowo (Powiat Nidzicki), od południa z gminami Działdowo i Rybno (Powiat Działdowski), a od strony zachodniej z Gminą Lubawa (Powiat Iławski).

Gmina Dąbrówno zajmuje powierzchnię 165 km² i jest to siódma pod względem obszarowym gmina powiatu ostródzkiego, zajmująca 9,4 % jego powierzchni. Na terenie tym położonych jest 26 miejscowości: Bartki, Brzeźno Mazurskie, Dąbrowa, Dąbrówno, Elgnowo, Fiugajki, Gardyny, Jabłonowo, Jagodziny, Jakubowo, Kalbornia, Leszcz, Lewałd Wielki, Łogdowo, Marwałd, Odmy, Okragłe, Osiekowo, Ostrowite, Płachawy, Stare Miasto, Samin, Saminek, Tułodział, Wądzyn, Wierzbica, zorganizowanych w 17 sołectw.

Gmina charakteryzuje się stosunkowo dużym, bo ok. 71% udziałem użytków rolnych oraz niskim 12% udziałem lasów w powierzchni ogólnej (średnia dla województwa warmińsko – mazurskiego 30,5%). Ponadto charakterystyczne dla gminy są liczne jeziora i obszary przyrodniczo chronione, stanowiące doskonałą podstawę dla rozwoju turystyki.

Do najważniejszych szlaków komunikacyjnych na terenie gminy należą drogi wojewódzkie nr 542 (Działdowo – Rychnowo) i nr 537 (Lubawa – Pawłowo). Ogólnie dostępność komunikacyjna Gminy Dąbrówno jest dość dobra i to pomimo tego, że przez tereny gminy nie przebiega żadna linia kolejowa. Zasadnicze znaczenie w tej kwestii ma droga krajowa nr 7, z którą gminę łączą dwie wyżej wymienione drogi wojewódzkie. Od powiatowej Ostródy Dąbrówno dzieli odległość 32 km, a od wojewódzkiego Olsztyna – 55 km.

2.1.2. Demografia

W diagnozie sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie, szczególnie w kontekście dokumentu traktującego o rozwiązywaniu problemów społecznych, jedną najistotniejszych ról odgrywa analiza struktury samej społeczności dla której jest on tworzony. Na potrzeby tej strategii, do oceny tego elementu wybrano czynniki takie jak: płeć, strukturę wieku ludności oraz przyrost naturalny. Uznano bowiem, że konfiguracja tych wskaźników będzie wywierać decydujący wpływ na przyszłą strukturę demograficzną w Gminie Dąbrówno.

Gmina Dąbrówno jest jedną z najsłabiej zaludnionych gmin wiejskich w województwie warmińsko-mazurskim, zamieszkuje ją (według stanu na 31.12.2007 r.) 4.554 mieszkańców, co stanowi prawie 4,4 % ogólnej liczby mieszkańców powiatu. Gęstość zaludnienia przy powierzchni równej 165 km² wynosi w gminie Dąbrówno 27,6 mieszk./km².

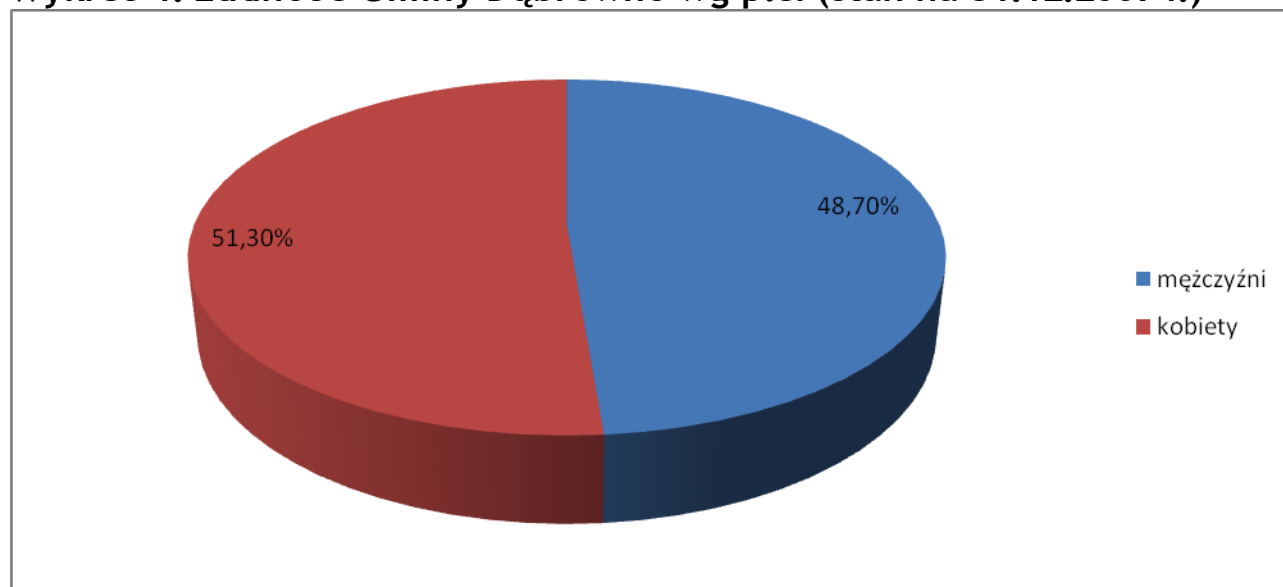
Tabela 2. Struktura demograficzna ludności Gminy Dąbrówno (stanu na koniec 2007 r.)

Wiek	Płeć		
	Kobiety	Mężczyźni	Razem
Przedprodukcyjny	652	610	1262
Produkcyjny	1267	1361	2628
Poprodukcyjny	417	247	664
Ogółem	2336	2218	4554

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Dąbrównie.

Kobiety stanowią około 51,3 % ogólnej liczby mieszkańców, a mężczyźni 48,7 %.

Wykres 1. Ludność Gminy Dąbrówno wg płci (stan na 31.12.2007 r.)

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Dąbrówno.

Struktura płci, która w latach 2000-2004 utrzymywała się na dość podobnym i równomiernym udziale obu płci, od kilku lat zaczęła wykazywać coraz większą przewagę liczby kobiet nad liczbą mężczyzn, wynoszącą obecnie ponad 200 osób.

Tabela 3. Struktura płci mieszkańców w Gminie Dąbrówno (lata 1995-2004).

Rok	Mężczyźni	Kobiety	Liczba kobiet na 100 mężczyzn
1995	2227	2145	96
1996	2222	2156	97
1997	2197	2160	98
1998	2205	2187	99
1999	2207	2190	99
2000	2204	2208	100
2001	2226	2194	99
2002	2225	2199	99
2003	2211	2172	98

2004	2204	2176	99
2005	2208	2226	101
2006	2211	2284	103
2007	2218	2336	105

Zródło: Roczniki statystyczne i dane Urzędu Gminy Dąbrówno.

W roku 2007 w Gminie Dąbrówno przeważały osoby w wieku produkcyjnym (2.628 osoby), które stanowiły 57,7 % wszystkich mieszkańców gminy w tym czasie. Wysoki był również odsetek mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (1.262), czyli prawie 28 %. Mieszkańcy w wieku poprodukcyjnym (664) stanowili natomiast 14,6 %.

Tabela 4. Procesy demograficzne w Gminie Dąbrówno w latach 2003 - 2007.

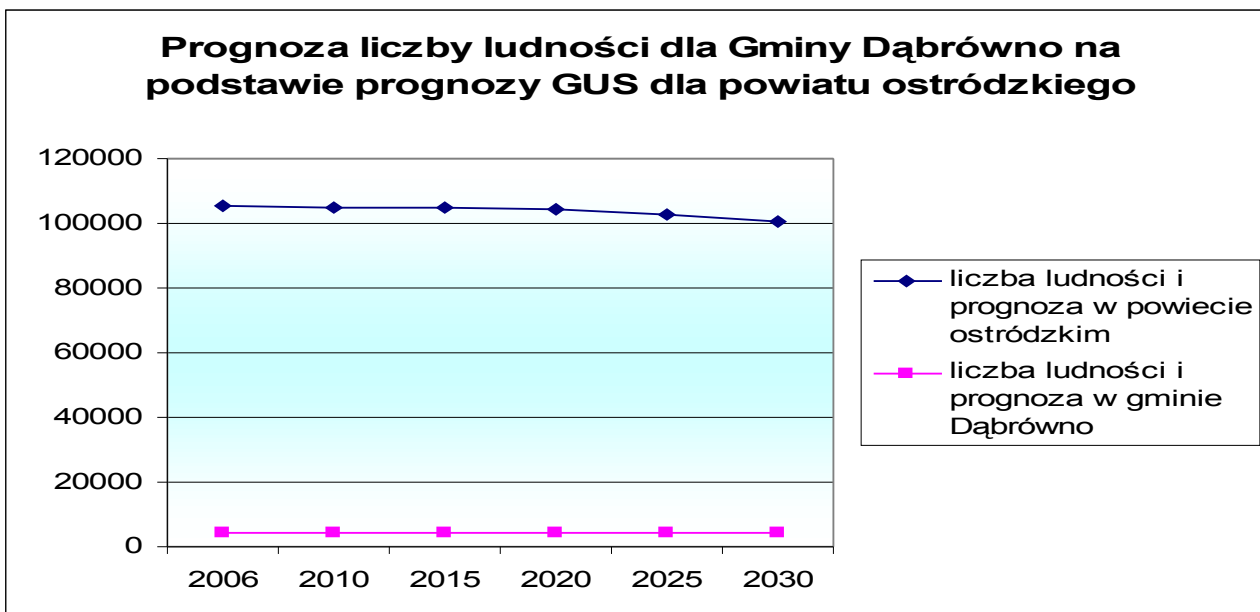
	2003	2004	2005	2006	2007
Ludność ogółem	4.561	4.525	4.434	4.494	4.554
Zgony	49	35	44	44	36
Urodzenia żywe	49	48	52	60	60
Przyrost naturalny	0	13	8	16	24

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Dąbrównie.

Na podstawie danych zawartych w tabeli nr 4, można zauważyć następujące zmiany w strukturze demograficznej gminy:

- liczba mieszkańców gminy w perspektywie ostatnich pięciu lat utrzymywała się na w miarę poziomie, z niewielkimi spadkami liczby ludności w latach 2005-2006;
- przyrost naturalny na terenie gminy wykazuje od roku 2003 stałą tendencję wzrostową;
- liczba zgonów utrzymuje się od kilku lat na minimalnie mniejszym poziomie niż liczba żywych urodzeń.

Wykres 2.

Źródło: opracowanie własne na podstawie prognozy GUS dla powiatu ostródzkiego.

Prognoza struktury demograficznej gminy jest kwestią niezmiernie ważną ze względu na planowanie celów strategicznych i działań rozwojowych. Na podstawie powyższych danych można przyjąć, iż w kolejnych latach liczba ludności przy optymistycznych prognozach demograficznych będzie stabilna, a być może nawet z niewielką (nieprzekraczającą 2-5% rocznie) tendencją zwykłą.

Trendy demograficzne na terenie gminy będą w głównej mierze zależeć od dynamiki przyrostu naturalnego oraz tempa odpływu ludzi z terenu gminy. Jednak o ile przyrost naturalny nie powinien być tak ważnym czynnikiem rozwoju demograficznego, o tyle wielkość ruchów migracyjnych (w tym głównie odpływu ludności, może ostatecznie zdecydować o liczbie mieszkańców gminy. A jak pokazał dokonany w latach 2007 - 2008 proces wymiany dowodów osobistych, jest to czynnik szczególnie trudny do oszacowania. Pokazał on bowiem, że przeprowadzane na podstawie danych statystycznych analizy migracji ludności są niewiarygodne, gdyż opierają się jedynie na danych z formalnych ewidencji ludności i nie uwzględniają faktycznych ruchów migracyjnych ludności. Podczas, gdy w ocenie pracowników odpowiedzialnych w Gminie Dąbrówno za ewidencję ludności, różnica pomiędzy liczbą osób zameldowanych w gminie a faktycznie ją zamieszkujących, może dochodzić nawet do 300 osób.

2.1.3. Charakterystyka gospodarcza

Gmina Dąbrówno jest typową gminą wiejską o charakterze rolniczym, z gospodarką silnie zdominowaną przez rolnictwo indywidualne, bez wyraźnie rozwiniętego przemysłu.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, na terenie Gminy Dąbrówno z końcem 2007 r. funkcjonowały 203 zarejestrowane w systemie REGON podmioty gospodarcze. Z czego 15 podmiotów w sektorze publicznym i 188 w sektorze prywatnym.

Tabela 5. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg wybranych sekcji (dane dla Gminy Dąbrówno)

Lata	Podmioty ogółem	W tym								
		rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	przemysł		budownictwo	handel i naprawy	hotele i restauracje	transport gospodarka magazynowa i łączność	pośrednictwo finansowe	obsługa nieruchomości i firm, nauka
			razem	w tym przetwórstwa przemysłowe						
2003	202	9	22	19	22	62	12	10	7	10
2004	207	8	24	19	20	63	12	10	8	11
2005	216	10	24	18	24	64	13	10	6	14
2006	220	12	25	20	24	65	13	12	8	9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tabela 6. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON (dane dla Gminy Dąbrówno)

Lata	Ogółem	Sektor		Z ogółem					
		publiczny	prywatny	spółki handlowe		spółki cywilne	spółdzielnie	fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
				razem	w tym z udziałem kapitału zagranicznego				
2003	203	15	188	2	-	7	2	11	161
2004	207	15	192	5	3	7	1	11	163
2005	216	14	202	7	4	7	1	12	170
2006	220	14	206	9	6	1	1	12	173

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tabela 7. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg wybranych sekcji PKD (dane dla Gminy Dąbrówno)

Lata	Ogółem	W tym						
		przetwórstwo przemysłowe	budownictwo	handel i naprawy	hotele i restauracje	transport, gospodarka magazynowa i łączność	pośrednictwo finansowe	obsługa nieruchomości i firm
2003	161	17	22	60	11	10	7	8
2004	163	17	20	61	11	10	8	9
2005	170	16	24	62	12	10	6	13
2006	173	18	24	63	12	12	8	7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Do największych pracodawców na terenie Gminy Dąbrówno należą:

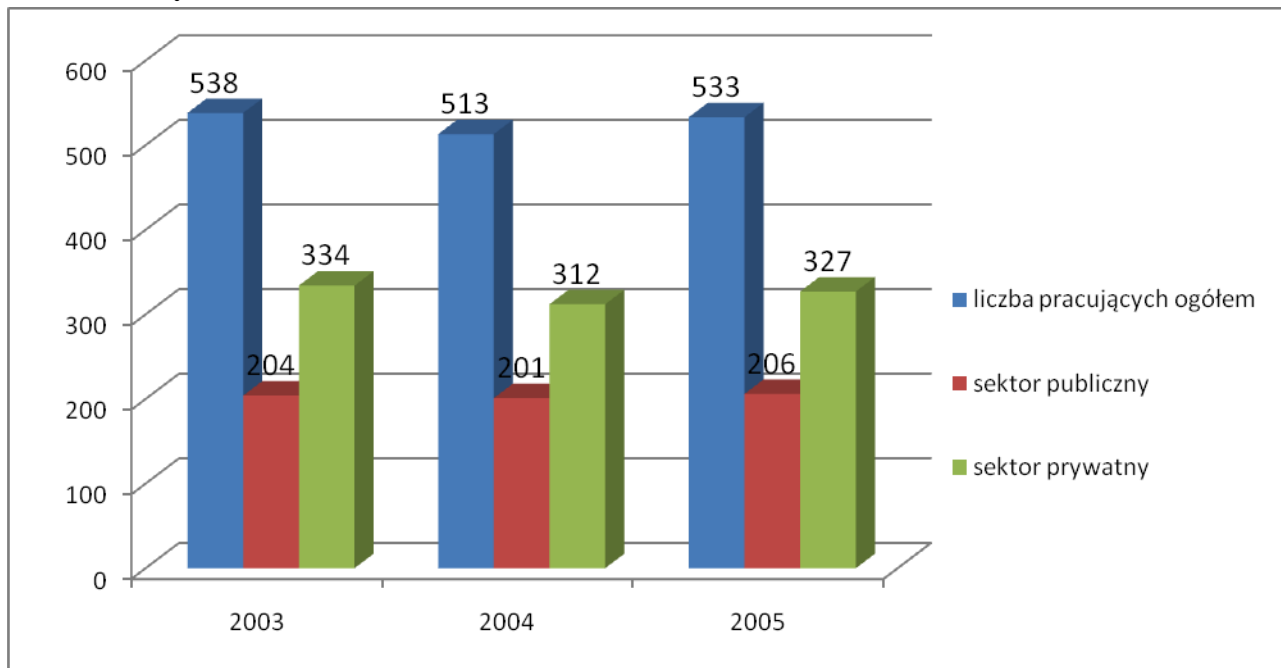
- Zakłady Mięsne „Matczak” w Dąbrównie
- Zakłady wydobywcze Olsztyńskich Kopalni Surowców Mineralnych Sp. z o.o. w Brzeźnie Mazurskim
- Zakład wydobywczy GENERAL ŻWIR Sp. z o.o. w Gardynach
- Zakład wydobywczy ITALEST Sp. z o.o. w Osiekowie
- Bank Spółdzielczy
- Ośrodek wypoczynkowy „INTERPIAST”
- Urząd Pocztaowo – Telekomunikacyjny
- Jednostki organizacyjne gminy (Urząd Gminy, GOPS, Szkoły, ZGKiM)

Cechami wyróżniającymi podmioty gospodarcze sektora produkcyjnego działające w Gminie Dąbrówno, są:

- przynależność do sektora prywatnego,
- ich ponadlokalny charakter (co oznacza, że ich funkcjonowanie nie zależy od koniunkturalnych zmian lokalnego rynku),
- bazowanie na surowcach lokalnych.

W związku z dominującą funkcją rolniczą Gminy Dąbrówno, przeważająca część mieszkańców pracuje w rolnictwie, w większości w indywidualnych gospodarstwach rolnych. Właściciele takich gospodarstw rzadko zatrudniają do pomocy w gospodarstwie dodatkowe osoby.

Wykres 3. Liczba pracujących w Gminie Dąbrówno wg sektorów w latach 2003-2005.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Ponadto nowym, intensywnie rozwijającym się zjawiskiem gospodarczym na terenie gminy jest agroturystyka. Co ze względu na walory krajobrazowe Dąbrówna, ogólne trendy w turystyce, a także założenia zrównoważonego rozwoju kraju, powinno znaleźć większe wsparcie ze strony władz gminy w postaci rozwiązań systemowych.

2.2. Strategiczne kierunki rozwoju gminy

Głównym celem strategicznym rozwoju gminy, zapisanym w uchwalonej 20.XII.1999 r. Strategii Rozwoju Gminy Dąbrówno, jest „Poprawa warunków życia i zamożności społeczeństwa gminy Dąbrówno poprzez tworzenie wysokiej jakości miejsc pracy w rolnictwie, turystyce, czystym przemyśle i usługach, w małych i średnich przedsiębiorstwach rozwijanych z uwzględnieniem zasad ekorozwoju”.

Cel ten przekłada się na następujące grupy celów operacyjnych:

1. Zapewnienie podstaw rozwoju gminy.

- pełne wykorzystanie walorów turystycznych do rozwoju turystyki
- poprawa ładu przestrzennego
- wielofunkcyjny rozwój wsi ze szczególnym uwzględnieniem nowoczesnego rolnictwa
- zwiększenie zainteresowania inwestorów z małych i średnich przedsiębiorstw
- skuteczna promocja
- zwiększenie kadry specjalistów

2. Poprawa warunków życia na wsi.

- poprawa warunków mieszkaniowych
- **zwiększenie aktywności mieszkańców, zmiana mentalności**
- **zwiększenie bezpieczeństwa i porządku publicznego**
- podnoszenie poziomu wykształcenia
- podniesienie standardu obiektów usługowych oraz aktywizacji ich działalności

3. Poprawa stanu środowiska naturalnego i kulturowego.

- skanalizowanie terenów znajdujących się na obszarach wrażliwych oraz terenów przeznaczonych pod inwestycje
- organizacja gospodarki odpadami
- dolesienie

- wykorzystanie obiektów wartościowych historycznie w sposób pozwalający na ich rewaloryzację.

Oprócz wymienionego wyżej dokumentu na terenie gminy obowiązują jeszcze inne opracowania planistyczne, których zapisy mogą oddziaływać w sferze społecznej, m. in.:

- Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Dąbrówno na lata 2004-2013, przyjęty uchwałą Nr XVIII/135/04 Rady Gminy Dąbrówno z dnia 29 listopada 2004 r.
- Plan Odnowy Miejscowości Lewańd Wielki, przyjęty uchwałą Nr XI/68/07 Rady Gminy Dąbrówno z dnia 24 września 2007 r.
- Plan Odnowy Miejscowości Dąbrówno, przyjęty uchwałą Nr XIX/142/08 Rady Gminy Dąbrówno z dnia 27 czerwca 2008 r.
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2008, przyjęty uchwałą Rady Gminy Dąbrówno Nr XIV/94/07 w dniu 21 grudnia 2007 r.
- Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii Profilaktyki na rok 2008, przyjęty uchwałą Rady Gminy Dąbrówno Nr XIV/93/07 w dniu 21 grudnia 2007 r.
- Program Współpracy Gminy Dąbrówno z Organizacjami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego na rok 2008, przyjęty uchwałą Rady Gminy Dąbrówno Nr XIV/87/07 w dniu 21 grudnia 2007 r.
- Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Dąbrówno na lata 2004-2013 przyjęty Uchwałą Nr XVIII/135/04 Rady Gminy Dąbrówno z dnia 29 listopada 2004 r.
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dąbrówno przyjęte Uchwałą Nr XVI/110/99 Rady Gminy Dąbrówno z dnia 20 grudnia 1999 r.

2.3. System pomocy społecznej w gminie

2.3.1. Instytucje zajmujące się pomocą społeczną

Tabela 8. Instytucje zajmujące się pomocą społeczną (z uwzględnieniem podmiotów społecznych i instytucji powiatowych).

Lp.	Nazwa instytucji/organizacji	Adres siedziby	Rodzaj działalności
Placówki opiekuńcze dla osób starszych i niepełnosprawnych			
1	Dom Pomocy Społecznej w Szyldaku	ul. Gdańska 14 14-106 Szyldak	Opieka nad osobami niepełnosprawnymi umysłowo
2	Dom Pomocy Społecznej w Łukcie	Molza 18 14-105 Łukta	Opieka nad osobami w podeszłym wieku
3	Miejski Dom Dziennego Pobytu w Ostródzie	ul.11 Listopada 25 14-100 Ostróda	Opieka nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi
4	Środowiskowy Dom Samopomocy	ul.11 Listopada 25 14-100 Ostróda	Dzienna opieka nad osobami z zaburzeniami psychicznymi
5	Środowiskowy Dom Samopomocy	Sienkiewicza 15 14-100 Ostróda	Dzienna opieka nad osobami dorosłymi z zaburzeniami psychicznymi
Ośrodki adopcyjno - opiekuńcze			
6	Katolicki Ośrodek Adopcyjno – Opiekuńczy	ul. Sienkiewicza 4/1 14-100 Ostróda	Działalność adopcyjna
Ośrodki interwencji kryzysowej			
7	Ośrodek Interwencji Kryzysowej	ul. Sienkiewicza 15 Ostróda	Interwencja kryzysowa
Placówki opiekuńczo – wychowawcze			
8	Rodzinny Dom Dziecka	Grabinek 19/2 14-106 Szyldak	Działalność opiekuńczo - wychowawcza
9	Rodzinny Dom Dziecka	ul. Szosa Elbląska 25 14-100 Ostróda	Działalność opiekuńczo - wychowawcza
10	Rodzinny Dom Dziecka	Nowe Siedlisko 35 14-100 Ostróda	Działalność opiekuńczo - wychowawcza
Placówki opiekuńczo – wychowawcze wsparcia dziennego			
11	Świetlica Terapeutyczna	ul. Sportowa 1 14-100 Ostróda	Placówka wsparcia dziennego
Placówki oświatowe			
12	Szkoła Podstawowa w Dąbrównie	ul. Ostródzka 12 14-120 Dąbrówno	Nauczanie na szczeblu podstawowym
13	Szkoła Podstawowa w Elgnowie	Elgnowo 6 14-120 Dąbrówno	Nauczanie na szczeblu podstawowym

14	Szkoła Podstawowa w Marwałdzie	Marwałd 31 14-120 Dąbrówno	Nauczanie na szczeblu podstawowym
15	Publiczne Gimnazjum w Dąbrównie	Ul. Powstańców 2 14-120 Dąbrówno	Nauczanie na szczeblu gimnazjalnym
16	Zespół Szkół w Saminie	Samin 25A 14-120 Dąbrówno	Nauczanie na szczeblu ponad gimnazjalnym
Instytucje związane z kulturą			
17	Gminny Ośrodek Kultury w Dąbrównie	Ul. Ogrodowa 3 14-120 Dąbrówno	Upowszechnianie kultury
18	Gminna Biblioteka Publiczna w Dąbrównie	Ul. Ogrodowa 2 14-120 Dąbrówno	Rozwój czytelnictwa i upowszechnianie kultury
19	Gminna Biblioteka Publiczna w Dąbrównie Filia w Elgnowie	Elgnowo 6 14-120 Dąbrówno	Rozwój czytelnictwa i upowszechnianie kultury
20	Gminna Biblioteka Publiczna w Dąbrównie Filia w Marwałdzie	Marwałd 31 14-120 Dąbrówno	Rozwój czytelnictwa i upowszechnianie kultury
21	Gminna Biblioteka Publiczna w Dąbrównie Filia w Saminie	Samin 33 14-120 Dąbrówno	Rozwój czytelnictwa i upowszechnianie kultury
Instytucje pomocy społecznej i opieki prawnej			
22	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrównie	ul. Agrestowa 2 14-120 Dąbrówno	Pomoc społeczna
23	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szczytnie	ul. Mickiewicza 32 14-100 Ostróda	Pomoc społeczna, praca socjalna, poradnictwo prawne
24	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Ul. Kościuszki 21 14-120 Dąbrówno	Pomoc w rozwiązywaniu problemów alkoholowych
25	Powiatowy Urząd Pracy w Ostródzie	ul. Mickiewicza 32 14-100 Ostróda	Przeciwdziałanie bezrobociu
26	Posterunek Policji w Dąbrównie	Ul. Ogrodowa 2 14-120 Dąbrówno	Zapewnienie bezpieczeństwem publicznego
Placówki opieki zdrowotnej			
27	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Eskulap”	Ul. Ogrodowa 2A 14-120 Dąbrówno	Opieka zdrowotna
28	Prywatna Praktyka Stomatologiczna	ul. Agrestowa 2 14-120 Dąbrówno	Opieka stomatologiczna
29	Powiatowy Zespół Opieki Zdrowotnej w Ostródzie	ul. Wł. Jagiełły 1 14- 100 Ostróda	Opieka zdrowotna
Stowarzyszenia			
30	„Dom Odzyskanych dla Życia” Stowarzyszenia "Monar"	Marwałd 56 14-120 Dąbrówno	Placówka ruchu wychodzenia z bezdomności
31	Gminny Klub Sportowy „Vel” Dąbrówno	Ul. Kościuszki 21 14-120 Dąbrówno	Działalność sportowa, krzewienie kultury fizycznej
32	Uczniowski Klub Sportowy	ul. Ostródzka 12	Działalność sportowa, krzewienie

	„Start” Dąbrówno	14-120 Dąbrówno	kultury fizycznej
33	Ochotnicza Straż Pożarna w Dąbrównie	Ul. Ogrodowa 3 14-120 Dąbrówno	Działalność ratowniczo-gaśnicza
34	Ochotnicza Straż Pożarna w Tułodziadzie	Tułodziad 16 14-120 Dąbrówno	Działalność ratowniczo-gaśnicza
35	Ochotnicza Straż Pożarna Elgnowie	Elgnowo 15 14-120 Dąbrówno	Działalność ratowniczo-gaśnicza
36	Ochotnicza Straż Pożarna w Saminie	Samini 13 14-120 Dąbrówno	Działalność ratowniczo-gaśnicza
37	Ochotnicza Straż Pożarna w Gardynach	Gardyny 27 14-120 Dąbrówno	Działalność ratowniczo-gaśnicza
Parafie			
38	Parafia Rzymskokatolicka w Dąbrównie	ul. Ostródzka 6 14-120 Dąbrówno	Działalność duszpasterska
39	Parafia Rzymskokatolicka w Marwałdzie	Marwałd 27 14-120 Dąbrówno	Działalność duszpasterska
40	Parafia Rzymskokatolicka w Gardynach	Gardyny 15 14-120 Dąbrówno	Działalność duszpasterska
41	Parafia Rzymskokatolicka w Saminie	Samini 16 14-120 Dąbrówno	Działalność duszpasterska

2.3.2. Charakterystyka grup objętych pomocą społeczną w gminie

Pomoc społeczna kierowana jest do tych grup, które spełniają określone prawem warunki. Zgodnie z art. 7 *Ustawy o pomocy społecznej* pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom, w szczególności z powodu:

- ubóstwa,
- sieroctwa,
- bezdomności,
- bezrobocia,
- niepełnosprawności,
- długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- przemocy w rodzinie,
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,

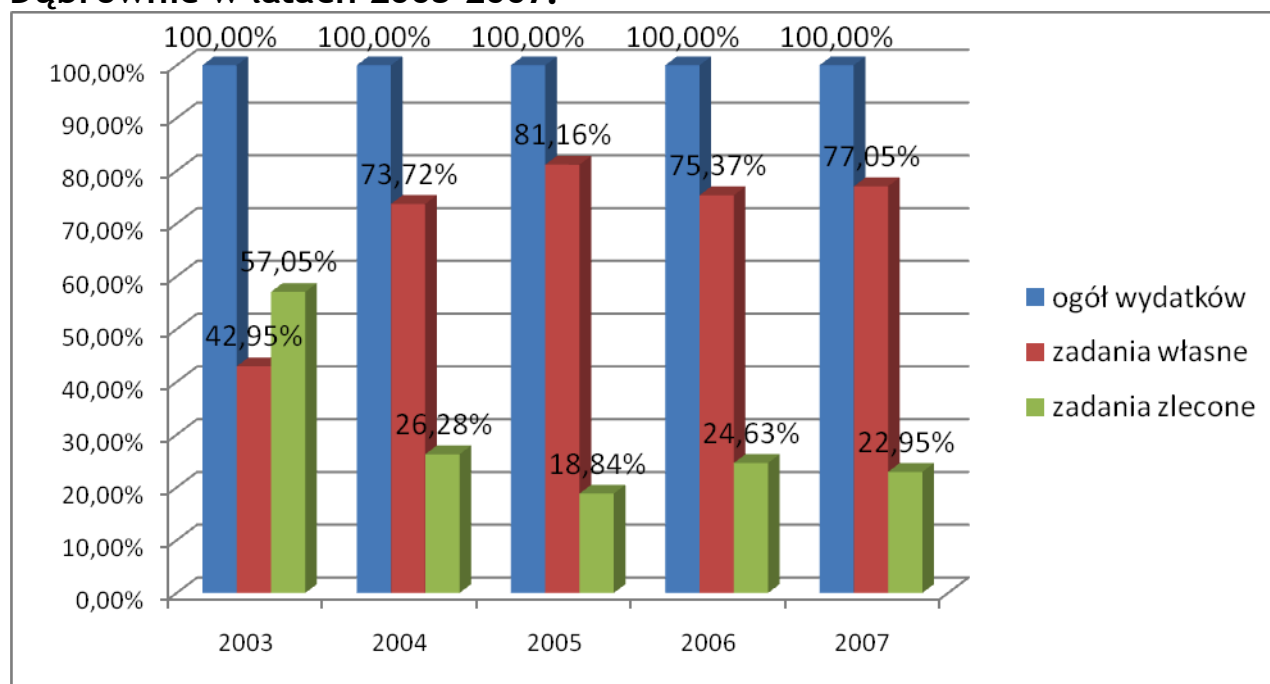
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- braku umiejętności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- alkoholizmu lub narkomanii,
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Tabela 9. Budżet GOPS w Dąbrównie w latach 2003-2007.

Rok	Ogółem	Zadania zlecone	Zadania własne
2003	755.914 zł	431.275 zł	324.639 zł
2004	506.693 zł	133.175 zł	373.518 zł
2005	549.720 zł	103.554 zł	446.166 zł
2006	724.068 zł	178.344 zł	545.724 zł
2007	700.569 zł	160.758 zł	539.811 zł

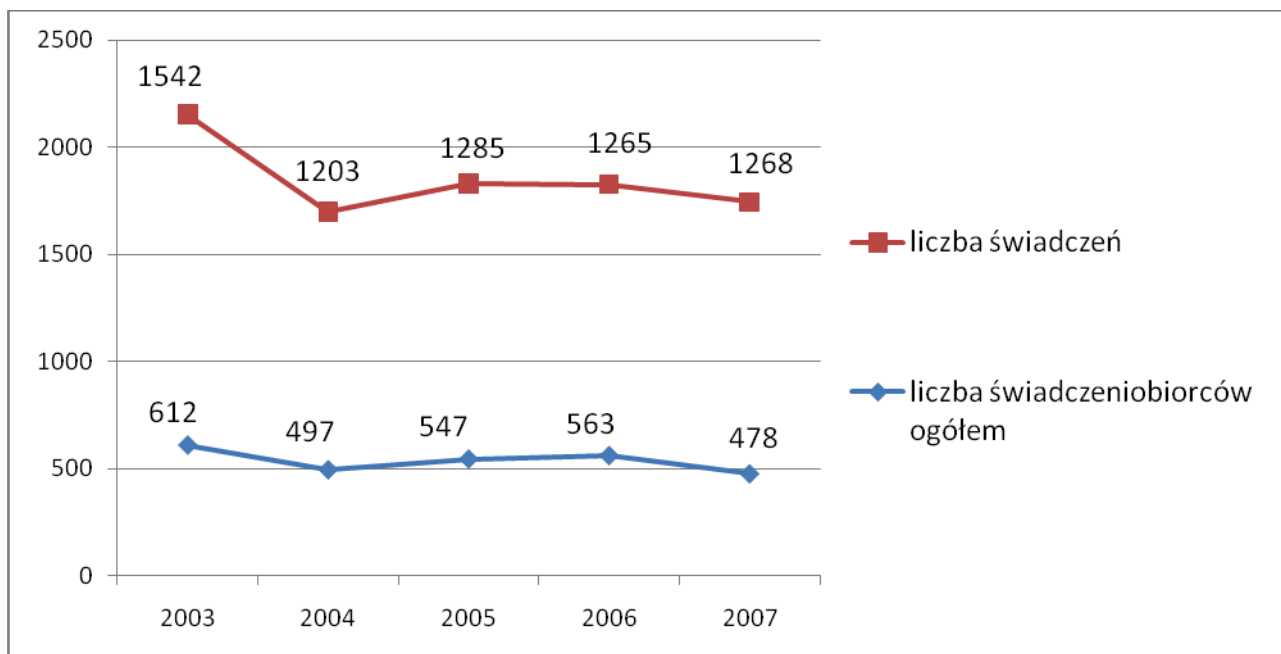
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Dąbrównie.

Wykres 4. Udział zadań własnych i zleconych w budżecie GOPS w Dąbrównie w latach 2003-2007.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Dąbrówno.

Wykres 5. Liczba świadczeniobiorców i świadczeń pomocy społecznej w Gminie Dąbrówno w latach 2003-2007.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Dąbrówno.

Najczęściej powodem udzielania świadczeń z zakresu pomocy społecznej było w latach 2006 i 2007 bezrobocie. Stanowiło ono odpowiednio prawie 57% i 60% przypadków. Następnymi w kolejnych powodami przyznania świadczeń w 2006 r. była bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych – ok. 18% i niepełnosprawność – ok. 15%. Natomiast w roku w 2007 r. proporcje się odwróciły, niepełnosprawność – 17%, a bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych – 12%. W sumie w 2007 r. w obrębie tych trzech grup, świadczeń udzielono – 339 rodzinom, co stanowi prawie 90% wszystkich świadczeniobiorców. Jak widać więc pozostałe przyczyny mają zdecydowanie mniejsze znaczenia w tym obszarze działalności pomocy społecznej.

Tabela 10. Powody przyznania świadczeń w latach 2006 - 2007.

Lp .	Powód przyznania pomocy	2006			2007		
		Liczba rodzin	%	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	%	Liczba osób w rodzinach
1.	ubóstwo	0	0,00	0	0	0,00	0
2.	sieroctwo	0	0,00	0	0	0,00	0
3.	bezdomność	2	0,46	7	4	1,05	4
4.	potrzeba ochrony macierzyństwa	21	4,93	117	17	4,45	84
5.	bezrobocie	242	56,81	1022	227	59,42	898

6.	niepełnosprawność	65	15,2 6	228	66	17,2 8	202
7.	długotrwała choroba	16	3,78	48	14	3,66	35
8.	bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	75	17,6 1	383	46	12,0 4	228
9.	alkoholizm	2	0,46	2	1	0,26	1
10.	narkomania	0	0,00	0	0	0,00	0
11.	przemoc w rodzinie	1	0,23	6	3	0,80	10
12.	trudności w przystosowaniu się po opuszczeniu ZK	0	0,00	0	2	0,52	3
13.	trudności w przystosowaniu się po opuszczeniu placówki opiekuńczo wychowawczej	0	0,00	0	0	0,00	0
14.	kłęski żywiołowe	0	0,00	0	0	0,00	0
15.	sytuacje kryzysowe	1	0,23	3	1	0,26	4
16.	zdarzenia losowe	1	0,23	4	1	0,26	5
17.	trudności w integracji osób które otrzymały status uchodźcy	0	0,00	0	0	0,00	0
Razem		424	100, 0	1820	382	100, 0	1474

Źródło: GOPS Dąbrówno.

W sumie z tytułu zadań własnych gminy wynikających z ustawy o pomocy społecznej udzielono w **2007 roku – 83 056** świadczeń. Co biorąc pod uwagę liczbę mieszkańców gminy, daje średnio na jednego mieszkańca liczbę ponad 18 świadczeń.

Pod względem liczby osób, którym udzielono świadczeń na pierwszym miejscu stanowiła praca socjalna (33,5% wszystkich świadczeń). Praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku lokalnym. Praca socjalna prowadzona jest: z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej; ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności.

Niewiele mniej, bo ponad 26% świadczeń stanowiły posiłki, z tej formy pomocy skorzystało 365 osób. W strukturze nakładów finansowych w 2007 r.

największa pomoc ze strony gminy udzielona była właśnie w tej formie (208 242 zł). Średnio jedno takie świadczenie wyniosło 3,23 zł.

Tabela 11. Świadczenia udzielone 2005 r. w ramach zadań własnych gminy.

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba osób	%	Liczba świadczeń	%	Liczba osób w rodzinach	%	Kwota w zł	%
1.	Posiłki	444	30,5	64 683	82,9	1088	21,8	156 852	35,2
2.	Usługi opiekuńcze	12	0,8	11 592	14,9	19	0,4	78 332	17,6
3.	Zasiłki celowe i w naturze	286	19,7	286	0,4	1029	20,7	84 482	18,9
4.	Zasiłki okresowe	194	13,3	962	1,2	809	16,2	126 500	28,4
5.	Poradnictwo specjalistyczne (liczba rodzin)	143	9,8	143	0,099	607	12,2	0	0,0
6.	Interwencje kryzysowe	1	0,1	1	0,001	3	0,1	0	0,0
7.	Praca socjalna	375	25,8	375	0,5	1428	28,7	0	0,0
Razem		1455	100	78 042	100	4983	100	446 166	100

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Dąbrówno.

Tabela 12. Świadczenia udzielone 2006 r. w ramach zadań własnych gminy.

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba osób	%	Liczba świadczeń	%	Liczba osób w rodzinach	%	Kwota w zł	%
1.	Posiłki	381	26,3	70 401	84,3	1011	20,03	190 579	34,92
2.	Usługi opiekuńcze	14	0,96	11 376	13,6	17	0,34	103 740	19,01
3.	Zdarzenia losowe	1	0,07	1	0,001	4	0,08	300	0,06
4.	Zasiłki celowe i w naturze	277	19,2	277	0,35	969	19,20	110 405	20,23
5.	Zasiłki okresowe	174	12,1	849	1,035	765	15,16	140 700	25,78
6.	Poradnictwo specjalistyczne (liczba rodzin)	145	10,1	145	0,174	612	12,13	0	0,00
7.	Interwencje kryzysowe	1	0,07	1	0,001	3	0,06	0	0,00
8.	Praca socjalna	450	31,2	450	0,539	1665	33,00	0	0,00
Razem		1443	100	83 500	100	5046	100	545 724	100

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Dąbrówno

Tabela 13. Świadczenia udzielone 2007 r. w ramach zadań własnych gminy.

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba osób	%	Liczba świadczeń	%	Liczba osób w rodzinach	%	Kwota w zł	%
1.	Posiłki	365	26,59	64 574	77,74	829	18,35	208 242	38,58
2.	Usługi opiekuńcze	14	1,02	16 824	20,2	17	0,38	127 49	23,62

					6			1	
3.	Zdarzenia losowe	1	0,07	3	0,00 3	5	0,11	680	0,13
4.	Zasiłki celowe i w naturze	233	16,9 7	233	0,28	754	16,6 9	70 698	13,10
5.	Zasiłki okresowe	151	11,0 0	813	0,98	614	13,5 9	132 70 0	24,57
6.	Poradnictwo specjalistyczne (liczba rodzin)	148	10,7 8	148	0,18	625	13,8 4	0	0,0
7.	Interwencje kryzysowe	1	0,07	1	0,00 1	4	0,09	0	0,0
8.	Praca socjalna	460	33,5 0	460	0,55 6	1669	36,9 5	0	0,0
Razem		1373	100	83 056	100	4517	100	539 811	100

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Dąbrówno

Pod względem liczby dzieci w rodzinach objętych świadczeniami przeważają rodziny posiadające dwójkę dzieci – ok. 26,2%. Prawie 25% rodzin to rodziny posiadające 3 dzieci i prawie 21% z jednym dzieckiem. Rodziny wielodzietne (z piątką lub większą liczbą dzieci) stanowią zdecydowanie mniejszy odsetek klientów pomocy społecznej.

Tabela 14. Typy rodzin objętych pomocą społeczną w 2007 r.(wg liczby dzieci w rodzinie)

Lp.	Liczba dzieci w rodzinie	2007 r.		
		Liczba rodzin	%	Liczba osób w rodzinach
1.	1	44	20,95	132
2.	2	55	26,19	220
3.	3	51	24,28	255
4.	4	38	18,10	228
5.	5	12	5,72	84
6.	6	5	2,38	40
7.	7 i więcej	5	2,38	48
Razem		210	100,0	1007

Źródło: GOPS Dąbrówno

Z ogólnej liczby 331 rodzin objętych w roku 2007 pomocą społeczną w Gminie Dąbrówno, rodziny niepełne stanowią prawie 11,5%.

Tabela 15. Rodziny niepełne objęte pomocą społeczną w 2007 r. wg liczby osób w rodzinie.

Lp.	Liczba osób w rodzinie	2007 r.		
		Liczba rodzin	%	Liczba osób w rodzinach
1.	1	12	31,6	22
2.	2	9	23,7	27
3.	3	11	28,9	44
4.	4 i więcej	6	15,8	35
Razem		38	100,0	128

Źródło: GOPS Dąbrówno

O poziomie ubóstwa na obszarze gminy świadczyć może również liczba rodzin emerytów i rencistów korzystających z pomocy społecznej. Rodziny te stanowią ponad 30% wszystkich świadczeniobiorców.

Tabela 16. Rodziny emerytów i rencistów objętych pomocą społeczną w roku 2007.

Lp.	Liczba osób w rodzinie	2007 r.		
		Liczba rodzin	%	Liczba osób w rodzinach
1.	1	22	21,78	22
2.	2	20	19,80	40
3.	3	20	19,80	60
4.	4 i więcej	39	38,62	206
Razem		101	100,0	328

Źródło: GOPS Dąbrówno

Liczba wszystkich rodzin objętych pomocą społeczną w Gminie Dąbrówno, sukcesywnie spada na przestrzeni lat 2004-2007, od 425 w 2004 do 331 w roku 2007.

Wykres 6. Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2004-2007.

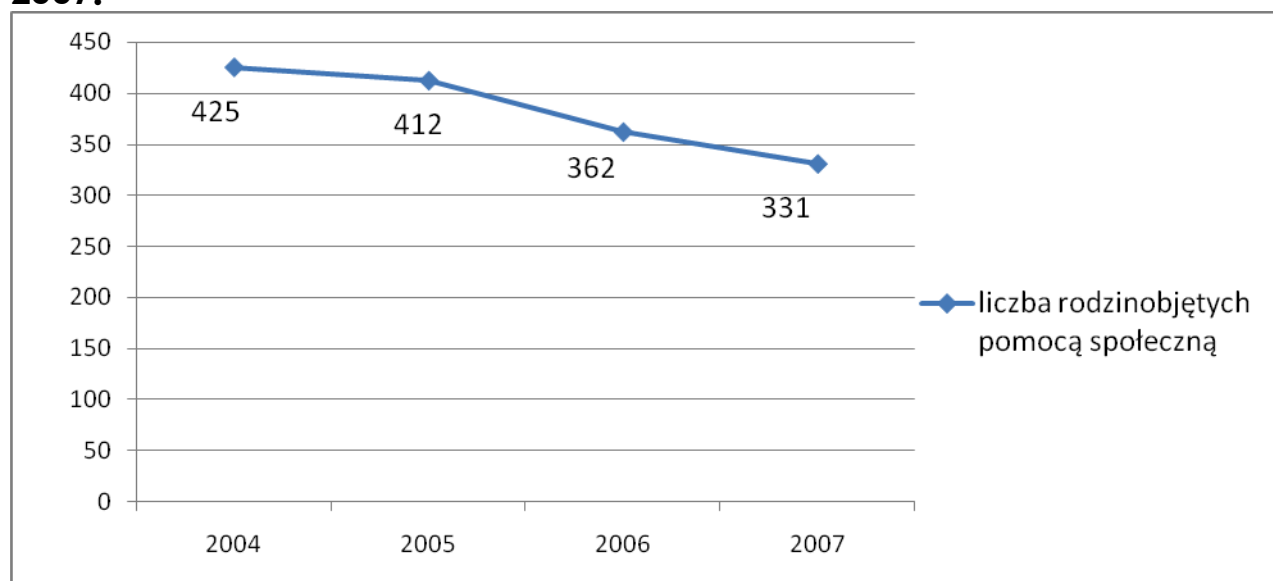

Tabela 17. Liczba udzielonych świadczeń rodzinnych w 2007 r.

Lp .	Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń
1.	Zasiłki rodzinne	10.949
Dodatki do zasiłków rodzinnych w tym z tytułu:		6.155
2.	Dodatek z tytułu urodzenie dziecka	53
3.	Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	218
4.	Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania	-
5.	Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	560
6.	Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	897
7.	Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	621
8.	Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	1.431
9	Dodatek z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	2.368
10 .	Zasiłki pielęgnacyjne	2.537
11.	Świadczenia pielęgnacyjne	251
12 .	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	61

Źródło: GOPS w Dąbrównie

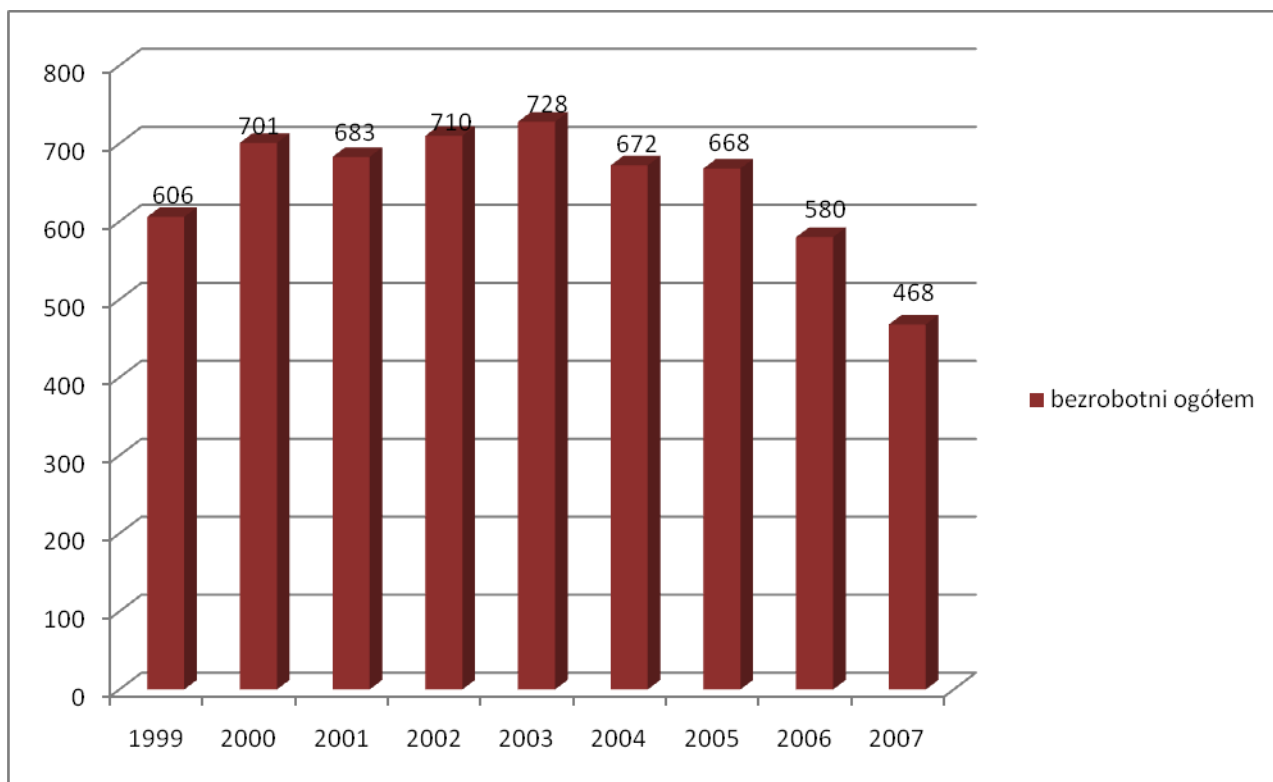
2.4. Źródła głównych problemów społecznych i ich identyfikacja

2.4.1. Analiza podstawowych obszarów polityki społecznej

a) Bezrobocie

Głównym powodem wysokiego bezrobocia w gminach takich jak Gmina Dąbrówno jest upadek w początkach lat pięćdziesiątych ubiegłego wieku okolicznych państwowych gospodarstw rolnych, które zatrudniały znaczną liczbę miejscowej ludności. Skutki tego procesu pomimo upływu już prawie dwudziestu lat są nadal odczuwalne i są wynikiem specyficznego charakteru bezrobocia w tym rejonie Polski. Przyczyna tego stanu rzeczy leży w bardzo niskim poziomie wykształcenia i kwalifikacji większości byłych robotników rolnych z państwowych gospodarstw rolnych. Ponadto aktywność tej grupy bezrobotnych w poszukiwaniu pracy i usiłowaniach poprawy swojej sytuacji jest bardzo mała.

Wykres 7. Poziom bezrobocia w Gminie Dąbrówno w latach 1999-2007.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Ostródzie.

Według lokalnych ekspertów znających miejscowy rynek pracy, ok. 1/3 bezrobotnych rzeczywiście poszukuje pracy, ok. 1/3 poszukuje jej w celu uzyskania ponownego prawa do zasiłku, a 1/3 nie chce pracować w ogóle. Z tych specyficznych cech bezrobotnych w tym rejonie (tj. braku kwalifikacji i niechęci do pracy), wynika paradoksalny fakt braku rąk do pracy w miejscowych przedsiębiorstwach, które częstokroć mają poważne kłopoty ze znalezieniem wykwalifikowanego pracownika.

Tabela 18. Liczba bezrobotnych w Powiecie Ostródzkim i Gminie Dąbrówno (30.09.2008 r.)

Wyszczególnienie	Bezrobotni zarejestrowani			Z prawem do zasiłku			
	Ogółem	w tym kobiety		Ogółem		w tym kobiety	
	liczba osób	liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób	%
Gmina Dąbrówno	308	204	66,2	56	18,2	32	10,4
Powiat Ostróda	6188	3852	62,2	1158	18,7	617	10,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Ostródzie.

Ponadto jak wynika z poniższych danych znaczny odsetek osób bezrobotnych, tak w gminie jak i w powiecie stanowią kobiety. Poziom bezrobocia wśród nich w stosunku do ogółu bezrobotnych kształtował się na poziomie ok. 65%.

Wydaje się więc, że specyficzne cechy populacji bezrobotnych robotników rolnych powodują, że główna troska państwa i gminy powinna być skierowana na kształcenie młodzieży, aby wpływ „dziedzicznego” bezrobocia, zapobiegając w ten sposób powstawaniu i utrwalaniu się skupisk biedy na obszarach popegerowskich.

b) Edukacja

W wyniku dostosowania gminnej sieci szkół do wymogów reformy oświaty w roku 2000, podjęto w gminie decyzję o likwidacji 2 szkół podstawowych, w Gardynach i Saminie. Od tamtej pory na terenie Gminy Dąbrówno funkcjonują cztery, wyłącznie publiczne placówki oświatowych:

- **Szkoła Podstawowa w Dąbrównie**

Zatrudnia 27 nauczycieli oraz jednego pedagoga. W roku szkolnym 2008/2009 kształci ona 245 uczniów. Baza lokalowa szkoły składa się z 12 sal lekcyjnych, pracowni komputerowej, świetlicy oraz niepełnowymiarowej sali gimnastycznej. Szkoła ta oferuje bardzo szeroką ofertę koła zainteresowań, m.in.: polonistyczne, matematyczne, informatyczne, j. niemiecki, j. angielski, plastyczne, mitologiczne, SKS, tenis stołowy, tańce i rytm, kabaret szkolny. Także zajęcia pozalekcyjne: rewalidacyjne, wyrównawcze z języka polskiego i matematyki. Ponadto szkoła realizuje nauczanie integracyjne.

- **Publiczna Szkoła Podstawowa w Marwałdzie**

Zatrudnia 8 nauczycieli. W roku szkolnym 2008/2009 naukę w niej podjęło 90 uczniów. W dwóch budynkach szkolnych znajduje się 8 sal lekcyjnych, świetlica i pracownia komputerowa. Szkoła nie posiada sali gimnastycznej, ani urządzonego boiska sportowego. Koła zainteresowań: polonistyczne i matematyczne.

- **Publiczna Szkoła Podstawowa w Elgnowie**

Zatrudnia 13 nauczycieli. W roku szkolnym 2008/2009 kształci się w niej 62 uczniów. W wybudowanym w 1986 r. budynku szkoły znajduje się 7 sal lekcyjnych, świetlica oraz sala komputerowa. Szkoła nie posiada sali gimnastycznej, ani urządzonego boiska sportowego. W szkole tej prowadzi się następujące koła zainteresowań: polonistyczne, matematyczne, historyczne.

- **Publiczne Gimnazjum w Dąbrównie**

Zatrudnia 19 nauczycieli oraz pedagoga. W roku szkolnym 2008/2009 naukę w nim podjęło 185 gimnazjalistów. Szkoła mieści się w wybudowanym w roku 1976 i ostatnio mocno zmodernizowanym budynku, w którym zlokalizowanych jest 11 pracowni dydaktycznych, stołówka wraz z zapleczem kuchennym. Ta szkoła również nie posiada sali gimnastycznej, ani urządzonego boiska sportowego. Na ofertę kół zainteresowań składają się: SKS, chór, teatralne. Zajęcia pozalekcyjne: wyrównawcze z matematyki.

Uzupełnieniem gminnego systemu oświaty jest - powstały na bazie lokalowej zlikwidowanej szkoły podstawowej - Zespół Szkół w Saminie, dla którego organem prowadzącym ze względu na ponadgimnazjalny szczebel nauczania jest samorząd Powiatu Ostródzkiego.

Ogólnie stan bazy lokalowej gminnych szkół jest zadowalający. Jednak jak wynika z powyższego zestawienia podstawowe niedomagania w wyposażeniu szkół dotyczą braku odpowiedniej bazy sportowo-rekreacyjnej, na terenie gminy nie ma bowiem ani jednej pełnowymiarowej sali sportowej, a rolę szkolnych boisk pełnią nieurządzone place przyszkolne. Ponad pomimo ciągłych starań gminy oraz szkół o unowocześnianie wyposażenia dydaktycznego, w szkołach wciąż brakuje

odpowiedniej ilości nowoczesnych (w szczególności multimedialnych) pomocy naukowych.

Ponadto ważnym problemem, w kontekście wyrównywania szans rozwojowych dzieci i młodzieży z terenu gminy, jest ograniczony (względami komunikacyjnymi) dostęp uczniów zamieszkujących poza miejscami lokalizacji szkół, do wszelkiego rodzaju kół zainteresowań i zajęć wyrównawczych prowadzonych przez szkoły. I to pomimo tego, iż oferta tych zajęć wydaje się być wystarczająca.

Tabela 19. Propozycje zagospodarowania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży na terenie Gminy Dąbrówno.

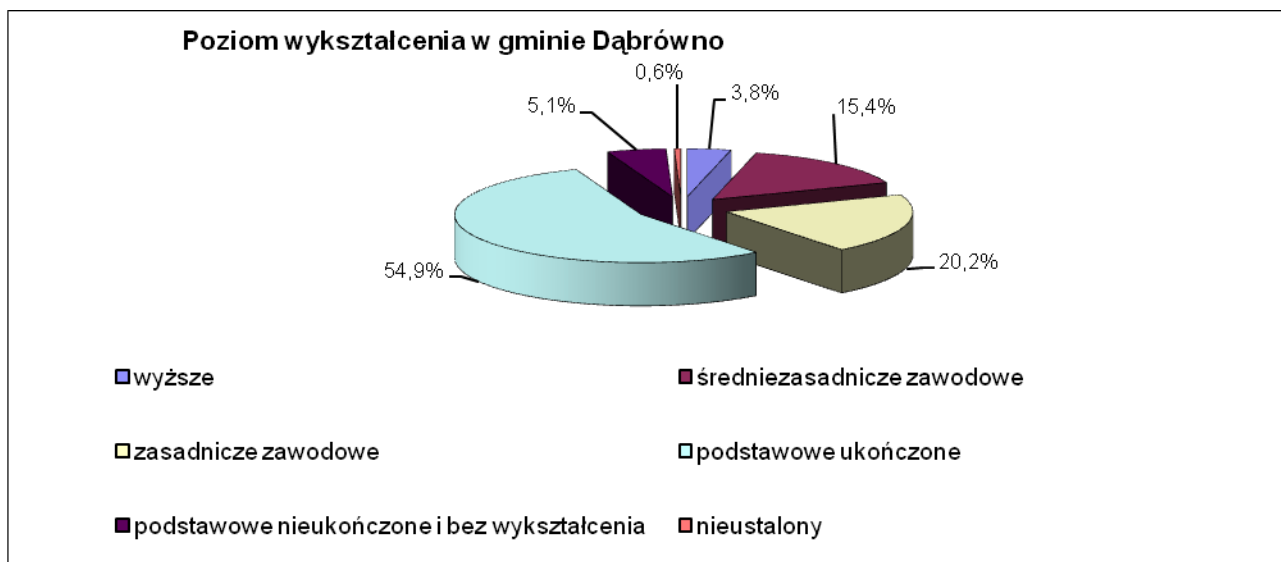
Lp.	Nazwa działania	Opis działania	Organizator
1	Zajęcia pozalekcyjne	Koło polonistyczne	SP Dąbrówno
2	Zajęcia pozalekcyjne	Koło matematyczne	SP Dąbrówno
3	Zajęcia pozalekcyjne	Koło informatyczne	SP Dąbrówno
4	Zajęcia pozalekcyjne	Koło germanistyczne	SP Dąbrówno
5	Zajęcia pozalekcyjne	Koło jęz. angielskiego	SP Dąbrówno
7	Zajęcia pozalekcyjne	Koło plastyczne	SP Dąbrówno
8	Zajęcia pozalekcyjne	Koło mitologiczne	SP Dąbrówno
9	Zajęcia pozalekcyjne	SKS	SP Dąbrówno
10	Zajęcia pozalekcyjne	Sekcja tenisa stołowego	SP Dąbrówno
11	Zajęcia pozalekcyjne	Sekcja taneczna	SP Dąbrówno
12	Zajęcia pozalekcyjne	Kabaret szkolny	SP Dąbrówno
13	Zajęcia pozalekcyjne	Koło polonistyczne	SP Marwałd
14	Zajęcia pozalekcyjne	Koło matematyczne	SP Marwałd
15	Zajęcia pozalekcyjne	Koło polonistyczne	SP Elgnowo
16	Zajęcia pozalekcyjne	Koło matematyczne	SP Elgnowo
17	Zajęcia pozalekcyjne	Koło historyczne	SP Elgnowo
18	Zajęcia pozalekcyjne	SKS	GP Dąbrówno

19	Zajęcia pozalekcyjne	Chór szkolny	GP Dąbrówno
20	Zajęcia pozalekcyjne	Koło teatralne	Gimnazjum Dąbrówno
21	Zajęcia pozalekcyjne	Zajęcia wyrównawcze z matematyki	Gimnazjum Dąbrówno
22	Zajęcia pozalekcyjne	Zajęcia rewalidacyjne	SP Dąbrówno
23	Zajęcia pozalekcyjne	Zajęcia wyrównawcze z języka polskiego	SP Dąbrówno
24	Zajęcia pozalekcyjne	Zajęcia wyrównawcze z matematyki	SP Dąbrówno
25	Rozwój zainteresowań	Koło teatralne	GOK Dąbrówno
26	Rozwój zainteresowań	Koło wokalne	GOK Dąbrówno
27	Rozwój zainteresowań	Koło taneczne	GOK Dąbrówno
28	Rozwój zainteresowań	Koło komputerowe	GOK Dąbrówno
29	Rozwój zainteresowań	Ognisko muzyczne (nauki gry na instrumentach klawiszowych)	GOK Dąbrówno
30	Rozwój zainteresowań	Kawiarenka internetowa	Biblioteka Publiczna w Dąbrównie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych organizatorów.

Biorąc pod uwagę dane statystyczne, ludność Gminy Dąbrówno charakteryzuje dość niski poziom wykształcenia. Według danych GUS opracowanych na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego – 2002, w gminie zamieszkuje zaledwie ok. 3,8% osób z wyższym wykształceniem, podczas gdy średnia krajowa w tym zakresie wynosi 10,2%. Równocześnie łączny odsetek osób z wykształceniem podstawowym i bez wykształcenia, który w skali gminy przekracza 60%.

Wykres 8. Poziom wykształcenia w Gminie Dąbrówno.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych z NSP 2002.

Tabela 20. Ludność Gminy Dąbrówno powyżej 12 lat wg płci, wieku i poziomu wykształcenia.

Grupy wieku	Ogółem	Poziom wykształcenia							
		wyższe razem ¹	średnie w tym		zasadnicze zawodowe	podstawowe ukończone	podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego	nieustalony	
			ogólnokształcące	zawodowe					
Ogółem	3544	134	547	98	402	716	1946	181	20
13-19	551	18	27	11	16	41	432	47	4
20-29	634	38	163	30	120	224	221	6	bd
30-39	576	36	123	20	95	188	210	10	7
40-49	654	27	121	14	96	176	312	9	-
50-59	477	7	62	12	39	60	313	12	3
60-64	179	8	20	3	15	18	117	15	bd
65 i więcej	473	-	31	8	21	9	341	82	bd
mężczyźni	1797	57	231	39	181	459	968	72	10
kobiety	1747	77	316	59	221	257	978	109	10

¹Łącznie z policealnym. GUS (NSP 2002)

Źródło: Dane statystyczne

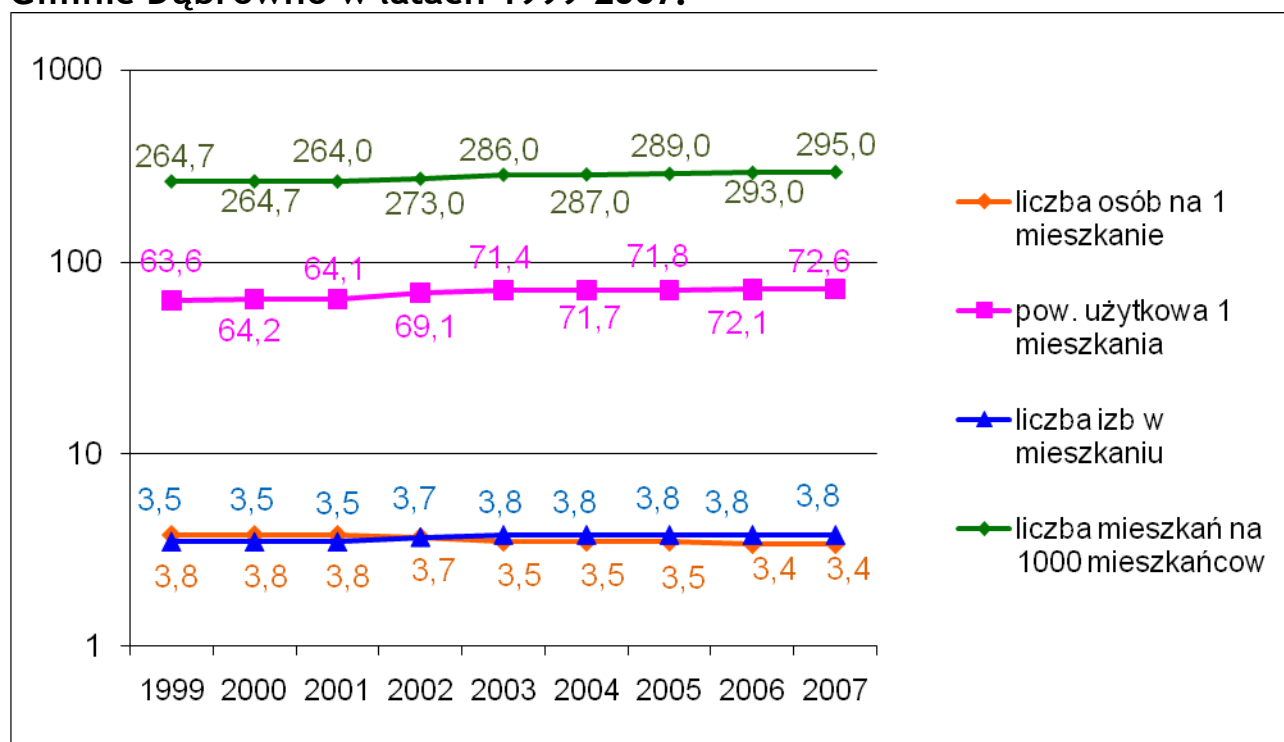
W związku z podniesieniem się ogólnych potrzeb cywilizacyjnych w Gmina Dąbrówno dostrzega się potrzebę zadbania o wzrost wykształcenia ogólnego, przynajmniej na poziomie podstawowych i gimnazjalnym. Ponadto z racji dominacji zatrudnienia w rolnictwie, które jeszcze przez wiele lat będzie przeważało w strukturze zawodowej gminy potrzebny jest rozwój wykształcenie specjalistyczne, w

tym kierunku. Jedną z dróg polepszenia wykształcenia zawodowego rolników może być organizowanie różnorodnych kursów specjalistycznych i seminariów.

c) Mieszkalnictwo

Na sytuację mieszkaniową w Gminie Dąbrówno oddziałują wiele czynników, wśród których do najważniejszych zaliczyć należy zasoby mieszkaniowe, powierzchnię użytkową oraz tempo rozwoju budownictwa mieszkaniowego.

Wykres 9. Liczba osób na mieszkanie, średnia powierzchnia mieszkania, liczba izb w mieszkaniu i liczba mieszkań na 1000 mieszkańców w Gminie Dąbrówno w latach 1999-2007.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Gmina Dąbrówno należy do grupy gmin wiejskich o niskiej liczbie mieszkań na 1000 mieszkańców. Od lat utrzymuje się ona na w zasadzie niezmiennym poziomie, a zmiany tego wskaźnika wynikają w głównej mierze ze zmian liczby zamieszkałej ludności w mieszkaniach.

Mieszkania znajdujące się w posiadaniu mieszkańców są relatywnie duże, ale jest to wskaźnik charakterystyczny dla większości gmin wiejskich, gdzie znaczny odsetek obiektów mieszkalnych stanowią budynki jednorodzinne.

Tabela 21. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań w Gminie Dąbrówno i Województwie Warmińsko-Mazurskim (w roku 2007).

Wskaźnik	Gmina Dąbrówno	Województwo Warmińsko-Mazurskie
liczba osób na 1 mieszkanie	3,4	3,09
pow. użytkowa 1 mieszkania	72,6	65,1
liczba izb w mieszkaniu	3,8	3,7

Źródło: Dane statystyczne GUS.

Zgodnie z danymi NSP 2002, struktura zasobów mieszkaniowych według okresu ich wybudowania przedstawia się następująco:

- 212 mieszkań znajduje się w budynkach wybudowanych przed 1918 r.,
- 441 wybudowanych w latach 1918–1944,
- 228 wybudowanych w latach 1945–1970,
- 86 wybudowanych w latach 1971–1978,
- 116 wybudowanych w latach 1979–1988,
- 62 wybudowanych w latach 1989–2002 (w tym 17 mieszkań wybudowano w latach 2001-02).

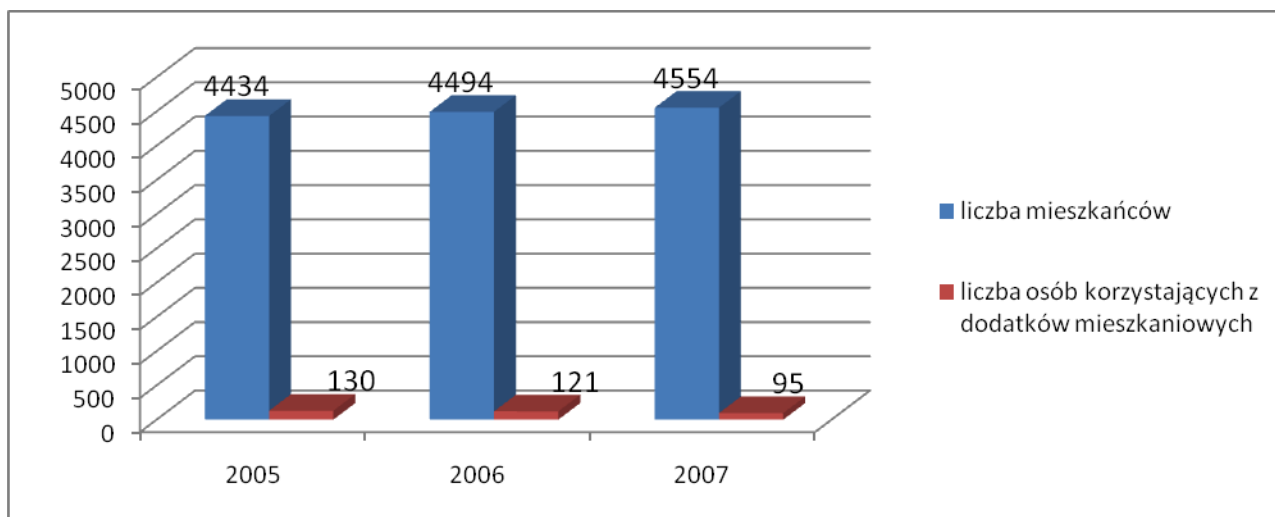
Na terenie gminy w strukturze zabudowy dominuje zabudowa jednorodzinna i zagrodowa. Do miejscowości wyróżniających się korzystną sytuacją mieszkaniową należą wsie: Dąbrówno, Marwałd, Samin, Łogdowo, Wądzyn, Tułodziad, Jagodziny, Ostrowite. Przy czym, w przypadku samego Dąbrówna pewnym problemem jest prawie całkowity brak zabudowy wielorodzinnej i tym samym rynku mniejszych lokali mieszkalnych.

Tabela 22. Liczba mieszkań wg podmiotów będących właścicielami.

Lp.	Rodzaj zasobu	Liczba mieszkań
1.	osoby fizyczne	1243
2.	spółdzielnie mieszkaniowe	0
3.	komunalny	59
4.	skarb państwa	49
5.	zakłady pracy	9
6.	pozostałe podmioty	6

Źródło: Dane statystyczne GUS (NSP 2002).

Wykres 10. Liczba osób korzystających z dodatków mieszkaniowych w Gminie Dąbrówno w latach 2005-2007.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS.

d) Niepełnosprawność

Niepełnosprawność jest to trwała lub okresowa niezdolność do wypełnienia ról społecznych wynikająca ze stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu.

Polskie społeczeństwo charakteryzuje się dość wysokim odsetkiem osób niepełnosprawnych. Szczególnie ostatnich kilkunastu latach notowany jest wzrost liczby osób niepełnosprawnych, spowodowany m.in. rozwojem cywilizacyjnym oraz starzeniem się społeczeństwa. A także coraz powszechniejszym w naszym kraju zjawiskiem tzw. „ucieczki w status inwalidy”, związanym ze złą sytuacją na rynku pracy oraz zwiększeniem ilości świadczeń dla osób niepełnosprawnych.

Diagnoza tej grupy społecznej jest w trudna m.in. z powodu braku pełnych danych w zakresie poszczególnych dysfunkcji. Ponadto żadna z instytucji publicznych lub społecznych w Polsce, nie posiada pełnych danych o osobach niepełnosprawnych, a informacje o tej grupie społecznej są rozproszone i z reguły mogą się wzajemnie pokrywać. Związane jest to przede wszystkim z funkcjonowaniem w polskim prawie, aż kilku systemów orzecznictwa działających w ramach: ZUS, KRUS, MSWiA i MON (ustalających uprawnienia do świadczeń rentowych) oraz piątego działającego w ramach Powiatowych Zespołów do Spraw

Orzekania o Niepełnosprawności (orzekającego o niepełnosprawności). W zasadzie jedynym pełnym badaniem, którego wyniki pozwalają ustalić liczbę osób niepełnosprawnych oraz umożliwiającym w miarę szczegółową charakterystykę tej grupy, są powszechne spisy ludności.

Ostatni Narodowy Spis Powszechny przeprowadzony w 2002 wykazał, że na terenie Gminy Dąbrówno mieszka **592 osób** niepełnosprawnych i stanowią oni około **13%** wszystkich jej mieszkańców. Przy czym, liczba kobiet i mężczyzn jest w tej grupie podobna.

Wśród niepełnosprawnych przeważają osoby biernie zawodowo, stanowiące 78,0% wszystkich niepełnosprawnych w gminie.

Tabela 23. Osoby niepełnosprawne w Gminie Dąbrówno wg aktywności zawodowej.

Wyszczególnienie	Ogółem	%	Aktywni zawodowo						Bierni zawodowo	
			razem	%	pracujący	%	bezrobotni	%	osoby	%
Warmińsko-Mazurskie	180168	100	28067	15,6	21497	11,9	6570	3,6	151477	84,1
Dąbrówno	592	100	71	12,0	60	10,1	11	1,9	521	78

Źródło: Dane statystyczne GUS (NSP 2002).

W zależności od stopnia niepełnosprawności, rodzaju dysfunkcji, sytuacji rodzinnej i materialnej, osoby niepełnosprawne korzystają z szeregu świadczeń i usług. Do świadczeń tych, wypłacanych przez GOPS, zaliczyć można m.in.: zasiłki (stałe, celowe, okresowe), finansowanie zakupu żywności dla dorosłych itp.

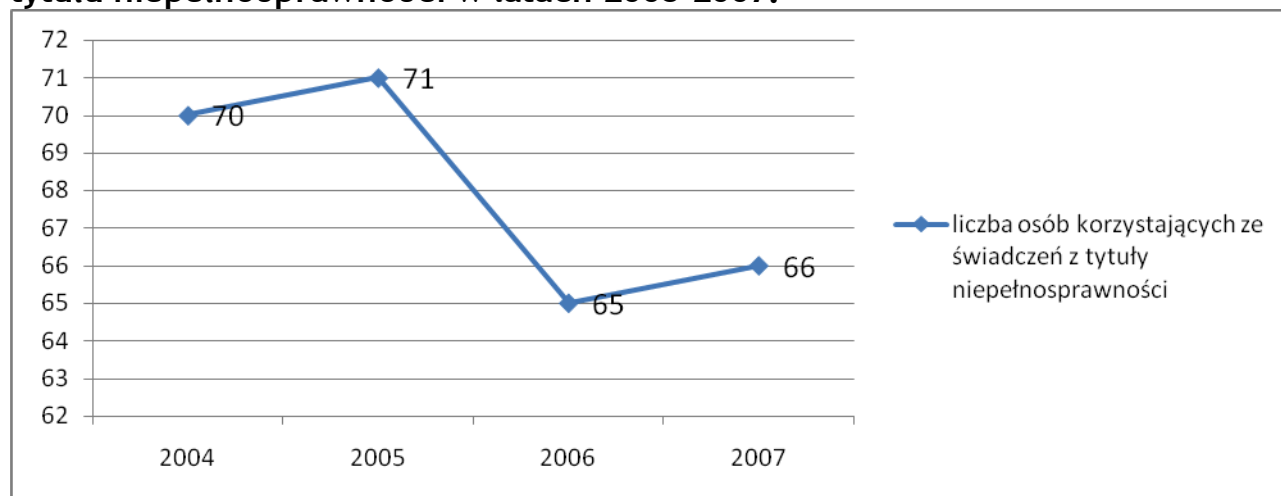
Tabela 24. Przyznane świadczenia z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w latach 2004 - 2007.

Lp.	Powód przyznania pomocy	2004		2005		2006		2007	
		Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach

1	Niepełnosprawność	70	241	71	255	65	228	66	202

Źródło: GOPS Dąbrówno

Wykres 11. Liczba osób korzystających w Gminie Dąbrówno ze świadczeń z tytułu niepełnosprawności w latach 2005-2007.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS Dąbrówno.

Dla osób niepełnosprawnych zamieszkałych na terenie Gminy Dąbrówno nie są prowadzone działania żadnej organizacji lub grupy nieformalnej wyspecjalizowanej w działaniach na tej grupy społecznej.

e) Opieka zdrowotna

Podstawową opiekę zdrowotną mieszkańcom gminy zapewniają:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Eskulap” w Dąbrównie, zatrudniający 2 lekarzy, 4 pielęgniarki i 1 położną. W 2007 r. jednostka ta udzieliła mieszkańcom gminy 18.511 świadczeń medycznych, co daje średni wynik 4,06 świadczenia/mieszkańca. Zakład prowadzi również profilaktykę zdrowotną dzieci i młodzieży, na którą składają się szczepienia ochronne oraz organizowane we współpracy ze szkołami akcje edukacyjne.

- Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Stomatologiczna w Dąbrównie, świadcząca usługi stomatologiczne przez dwie osoby.
- Apteka „Eliksir” w Dąbrównie.

Najczęstszymi jednostkami chorobowymi diagnozowanymi u pacjentów, są:

- choroby układu oddechowego,
- choroby układu krążenia,
- nadciśnienie tętnicze,
- choroby kręgosłupa i narządów ruchu,
- choroby reumatyczne,
- cukrzyca.

Ze specjalistycznej opieki zdrowotnej mieszkańcy gminy korzystają głównie, z racji dogodnych połączeń komunikacyjnych, w placówkach w pobliskich miast powiatowych - Ostródy i Działdowa.

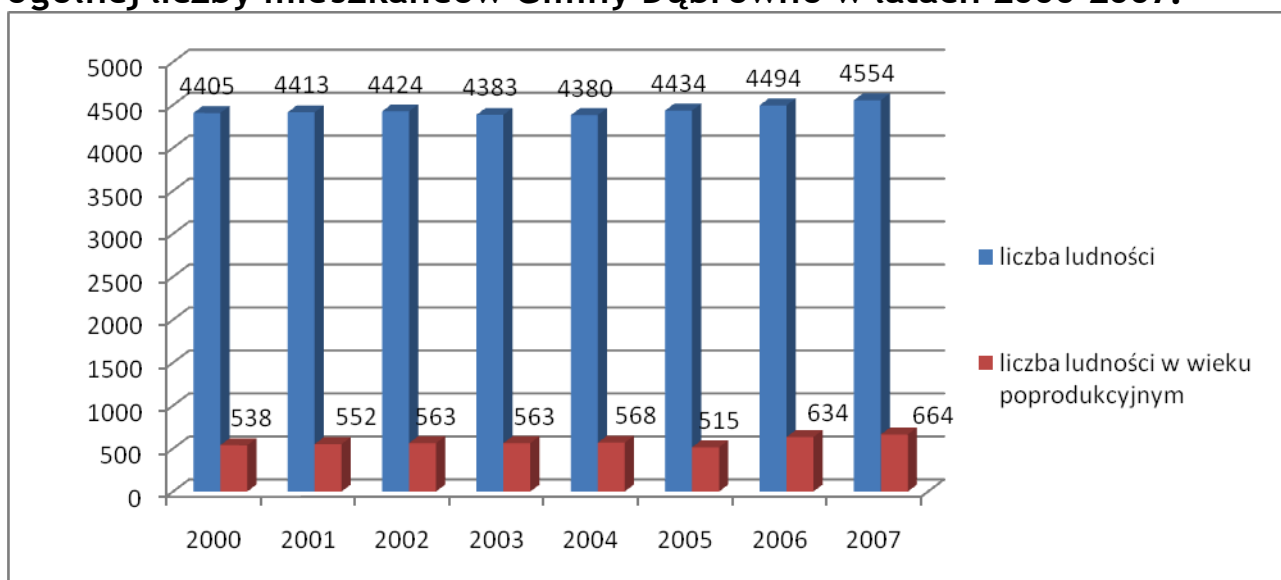
W ramach szpitala Powiatowego Zespołu Opieki Zdrowotnej w Ostródzie funkcjonują następujące jednostki organizacyjne: oddział zakaźny, oddział dziecięcy, oddział wewnętrzny, oddział kardiologiczny, oddział chirurgiczny, oddział laryngologiczny, oddział chirurgii urazowo – ortopedycznej, oddział ginekologiczno – położniczy, oddział neonatologiczny, oddział intensywnej terapii, rehabilitacja i fizjoterapia, anestezjologia, blok operacyjny, laboratorium, gastroskopia, pracownia RTG.

W szpitalu Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Działdowie świadczone są usługi w następujących oddziałach: anestezjologii i intensywnej terapii, chirurgii ogólnej, chirurgii urazowo-ortopedycznej, chorób wewnętrznych, dziecięcym, rehabilitacji, kardiologicznym, nefrologicznym ze stacją dializ, neurologicznym, noworodków i wcześniaków, paliatywno-hospicyjnym, ratunkowym, położniczo-ginekologicznym, psychiatrycznym, reumatologicznym.

f) Osoby w podeszłym wieku

Jednym z celów polityki społecznej realizowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jest ułatwienie funkcjonowania w środowisku lokalnym osób starszych. Z danych demograficznych wynika bowiem, że tak w lokalnej społeczności Gminy Dąbrówno, jak i skali całego kraju stale rośnie liczba osób w wieku poprodukcyjnym, co przy coraz niższej „dzietności” polskich rodzin skutkuje postępowaniem procesu starzenia się społeczeństwa. I należy się spodziewać, iż problem ten będzie narastał.

Wykres 12. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców Gminy Dąbrówno w latach 2000-2007.

Źródło: Opracowanie własne wg danych GUS i Urzędu Gminy Dąbrówno.

W powszechnej opinii starość postrzegana jest jako okres całkowitej degradacji, izolacji i samotności, odczuwalnych dolegliwości somatycznych oraz postępującego uzależnienia od otoczenia. Najczęściej sygnalizowanym przez tę kategorię osób problemem jest pogarszający się stan zdrowia, niepełnosprawność oraz trudna sytuacja materialna.

W przyszłości szczególną uwagę będzie należało zwrócić na pomoc i aktywizację osób w podeszłym wieku, aby ograniczyć marginalizację i wykluczenie tej kategorii mieszkańców z życia społecznego gminy. Działania w głównej mierze należy ukierunkować na wsparcie osób starszych w środowisku zamieszkania, oferując szeroki wachlarz usług socjalnych. Jedną z niezbędnych form świadczeń dla

tej grupy osób są usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania, które już obecnie stanowią znaczącą pozycję w programie działań GOPS.

Głównym zadaniem dla instytucji samorządowych i organizacji pozarządowych w najbliższych latach powinno być podniesienie jakości życia osób starszych, zaspokojenie ich potrzeb oraz skoordynowanie działań poszczególnych podmiotów działających w tym obszarze. Gdyż obecnie jedynymi podmiotami rzeczywiście działającymi w Gminie Dąbrówno na rzecz „członków” tej grupy społecznej są gminne koło Związku Emerytów i Rencistów oraz działające przy parafiach grupy nieformalne, będące animatorami szeregu niedużych przedsięwzięć o charakterze rekreacyjno-integracyjnym (wycieczki, spotkania, itp.).

g) Patologie społeczne

Najpoważniejszym zjawiskiem patologicznym na terenie gminy jest alkoholizm, którego rozwojowi sprzyja wysokie bezrobocie. Alkoholizmowi często towarzyszą inne negatywne zjawiska, jak ubóstwo, przemoc w rodzinie oraz przestępczość.

Brak jest danych dotyczących dokładnej liczby osób uzależnionych od alkoholu. Można jedynie przeprowadzać ostrożne szacunki na podstawie przelicznika przyjętego przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zgodnie z którym odsetek osób uzależnionych od alkoholu w całej populacji wynosi 2%. W przypadku Gminy Dąbrówno będzie to liczba ok. 90 – 100 osób. Jednak szkody powstałe w wyniku choroby alkoholowej nie ograniczają się jedynie do osób uzależnionych, a dotyczą także członków ich rodzin. Na podstawie powyższej metody PARPA szacuje się, że następne 4% to dzieci uzależnionych, a kolejne 4-6% to ich małżonkowie oraz inni dorośli członkowie rodzin. Oznacza to, że około 12% mieszkańców gminy (tj. ok. 550 osób) doświadcza poważnych szkód związanych z nadużywaniem alkoholu.

Działania Gminy Dąbrówno dotyczące tego problemu społecznego zawarte są w rocznych programach Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zgodnie z zapisem art. 4 *Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi*, gminy opracowują własne programy rozwiązywania problemów alkoholowych. Środki na ich realizację stanowią wpłaty pobierane przez gminy za zezwolenia wydawane na sprzedaż detaliczną alkoholu i w gastronomii oraz tak zwane zezwolenia jednorazowe.

Działania na rzecz profilaktyki alkoholowej prowadzone są przez funkcjonującą w strukturze Urzędu Gminy – Gminną Komisję ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Podstawą jej działań jest „Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w Gminie Dąbrówno”. Określa on szereg działań profilaktyczno-terapeutycznych, m.in.:

- Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin.
- Udzielenie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
- Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności wśród młodzieży.
- Ustalenie szczegółowych zasad wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych oraz kontrola przestrzegania zasad obrotu tymi produktami.
- Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Jednym z ważniejszych działań ujętych, w tym programie jest prowadzenie świetlicy socjoterapeutycznej dla dzieci, młodzieży i dorosłych.

Tabela 25. Działania z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych.

Rodzaj działań	2004	2005	2006	2007
Programy profilaktyczne w szkołach	2	2	3	2

Rozmowy z osobami uzależnionymi i współuzależnionym	22	31	26	18
Skierowane wnioski do Sądu Rejonowego o orzeczenie obowiązku leczenia odwykowego	4	7	4	2
Pomoc dla rodzin udzielona przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej z powodu alkoholizmu	b.d.	b.d.	2	1
Liczba niebieskich kart założonych przez policję	b.d.	b.d.	9	4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GKRPA.

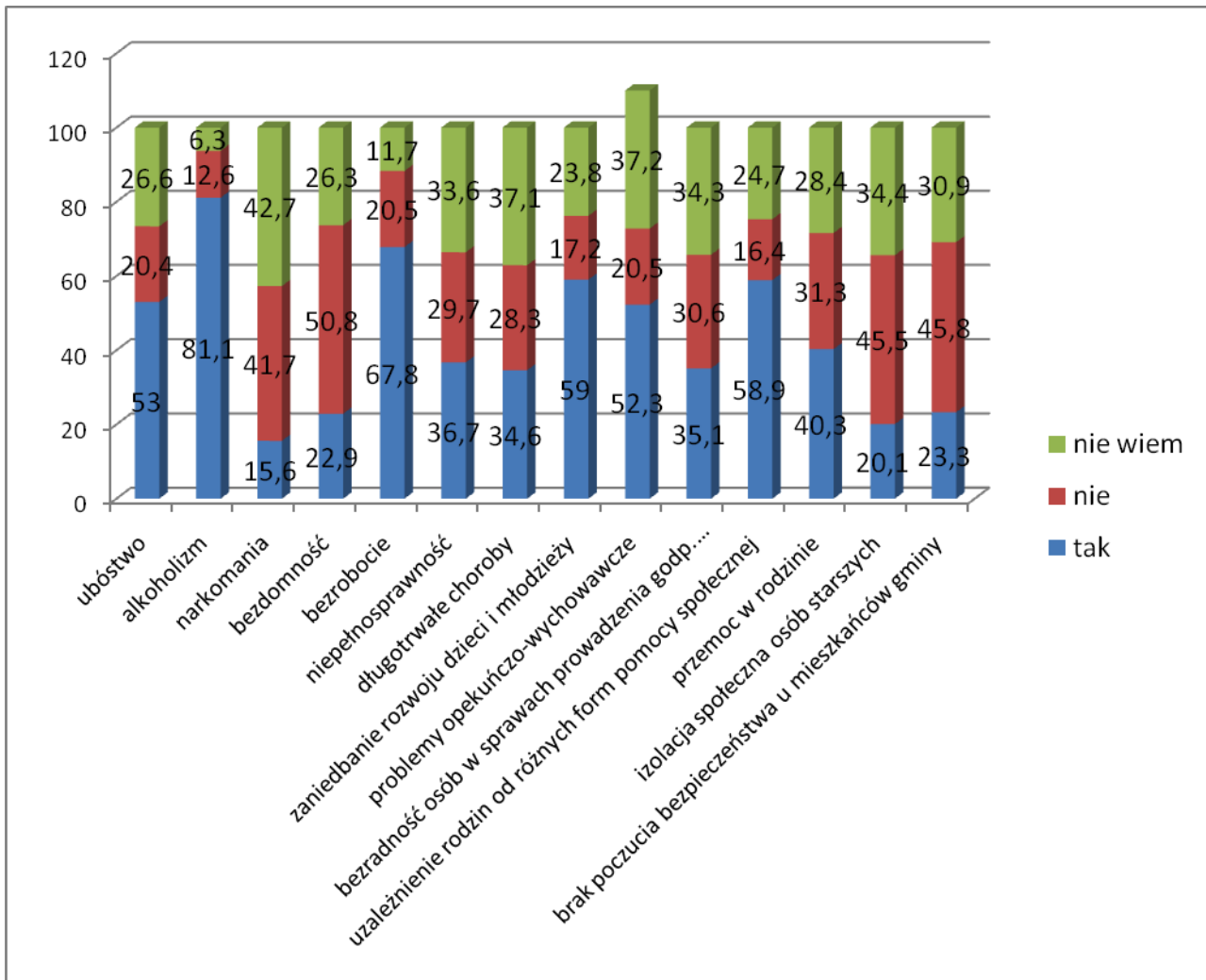
2.4.2. Katalog zidentyfikowanych problemów społecznych w gminie

Jednym ze źródeł informacji o problemach społecznych występujących na terenie Gminy Dąbrówno, było badanie ankietowe przeprowadzone wśród jej mieszkańców (Wzór ankiety w Załączniku Nr 1). Objęło ono swoim zasięgiem 180 pełnoletnich mieszkańców gminy, co stanowi 5,19% całej dorosłej jej populacji.

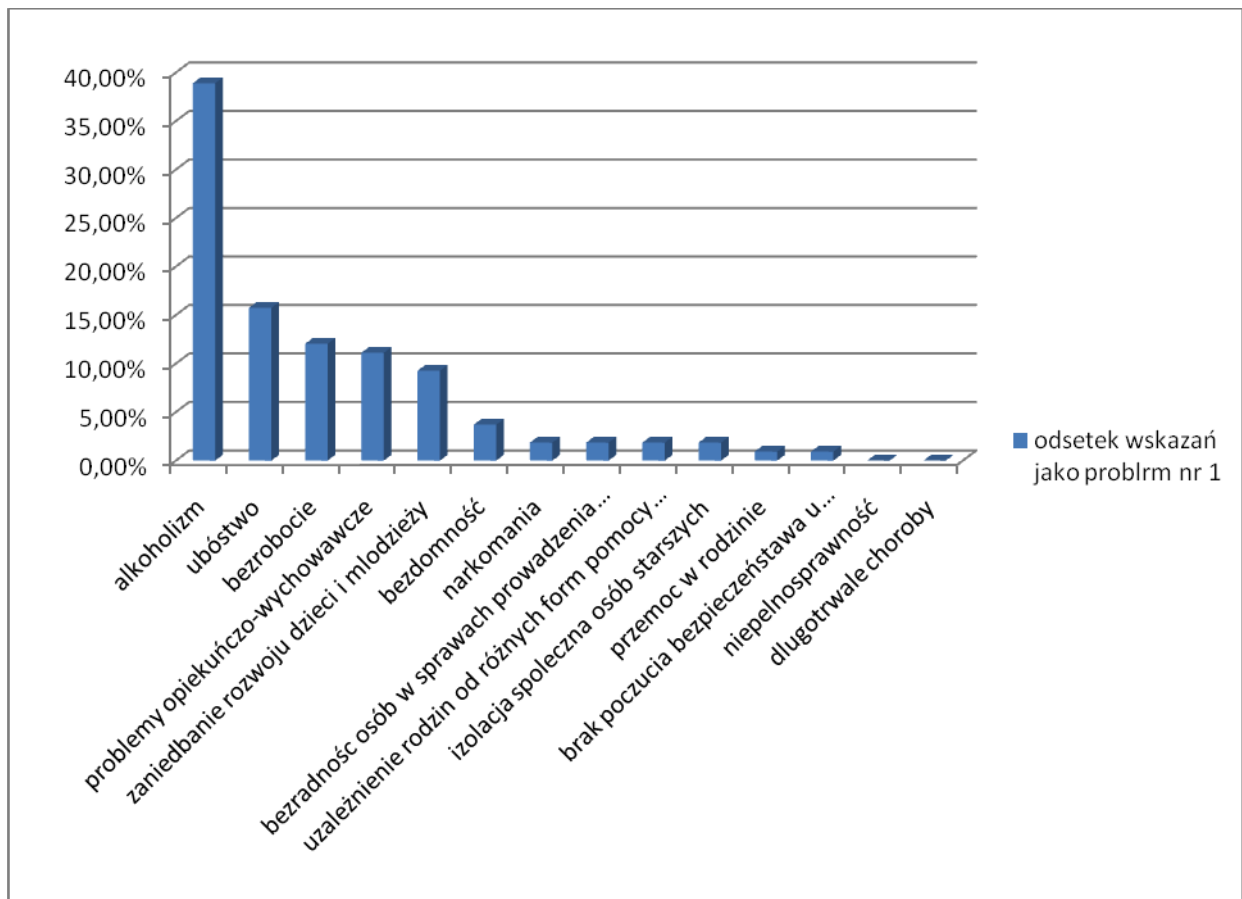
Ankiety trafiły do respondentów za pośrednictwem sołtysów poszczególnych sołectw oraz uczniów Gimnazjum Publicznego w Dąbrównie, a ich dystrybucja miała charakter losowy.

Oto jej wyniki:

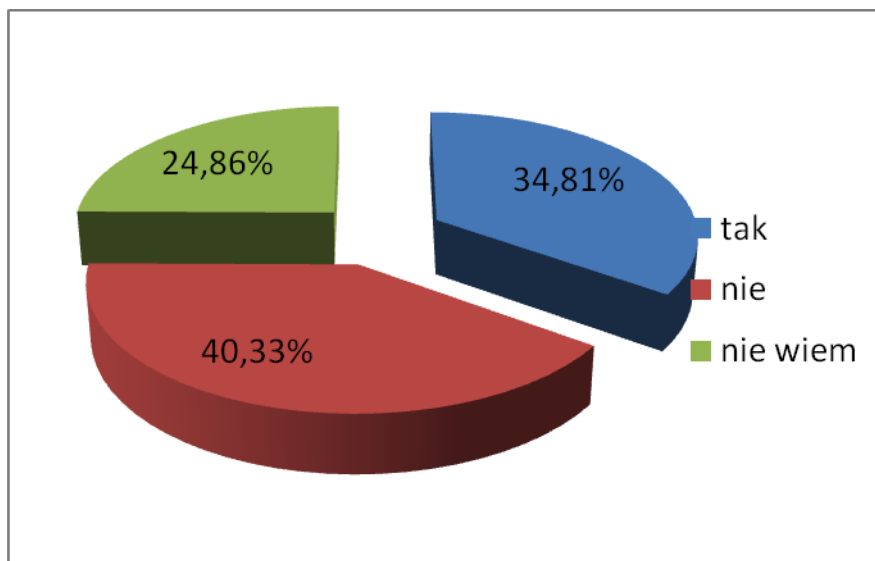
1. Czy dostrzega Pani/Pan w gminie niżej wymienione problemy społeczne?

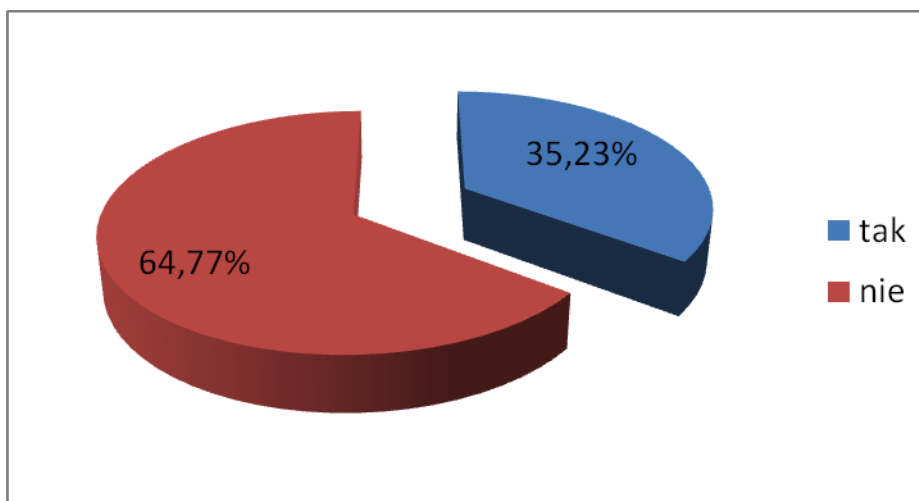
2. Jakie są według Pani/Pana najważniejsze problemy społeczne gminy?

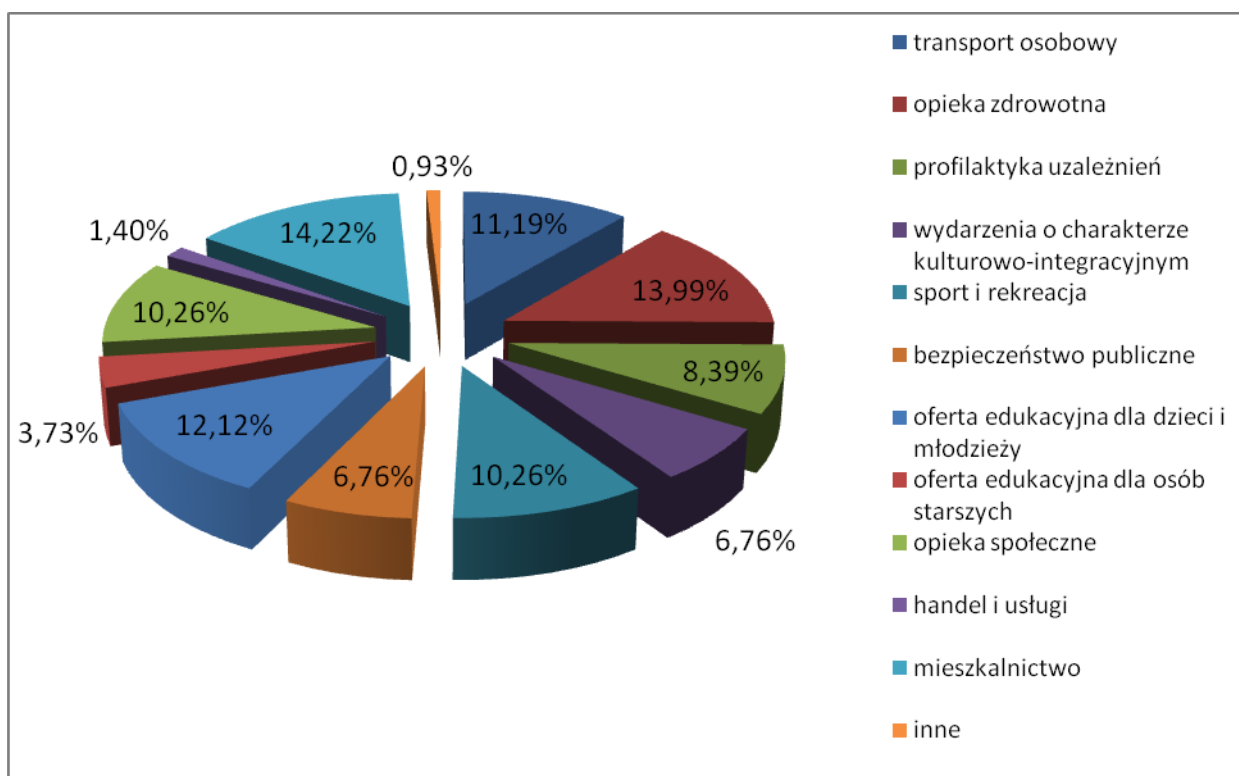
3. Czy chciałaby/chciałby Pani/Pan uczestniczyć w działaniach mających na celu rozwiązanie problemu występującego w Pani/Pana miejscu zamieszkania?

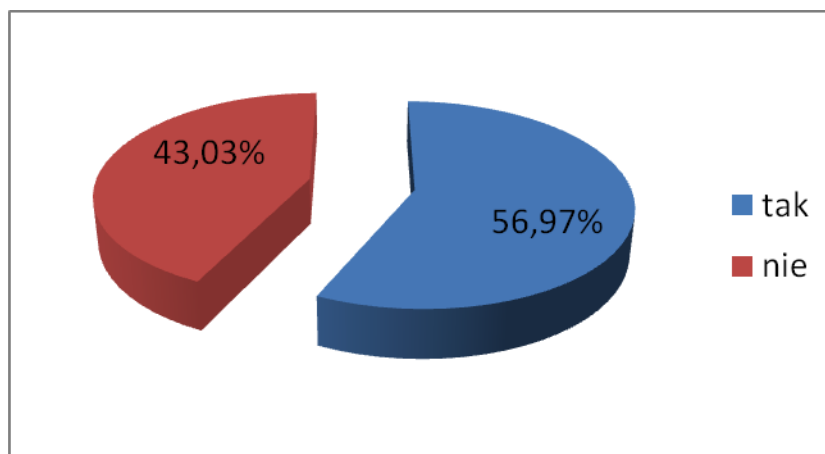
4. Czy uważa Pani/Pan, iż większość potrzeb w sektorze życia społecznego jest w gminie Dąbrówno zaspokajana?

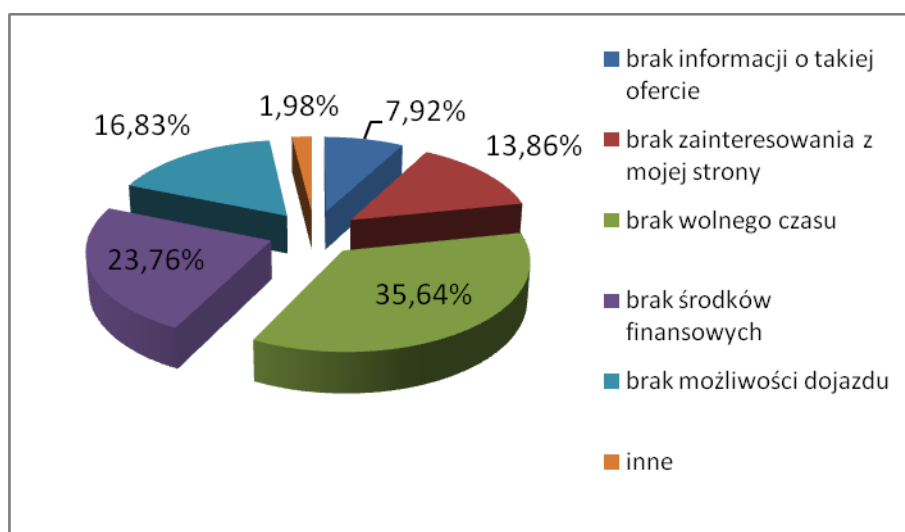
Jeżeli „nie” to prosimy wybrać spośród listy grup usług społecznych te, które w Pani/Pana ocenie wymagają większej uwagi:

5. Czy w ciągu ostatniego roku uczestniczył(a) Pani/Pan w wydarzeniach kulturalno-integracyjnych organizowanych na terenie Gminy?

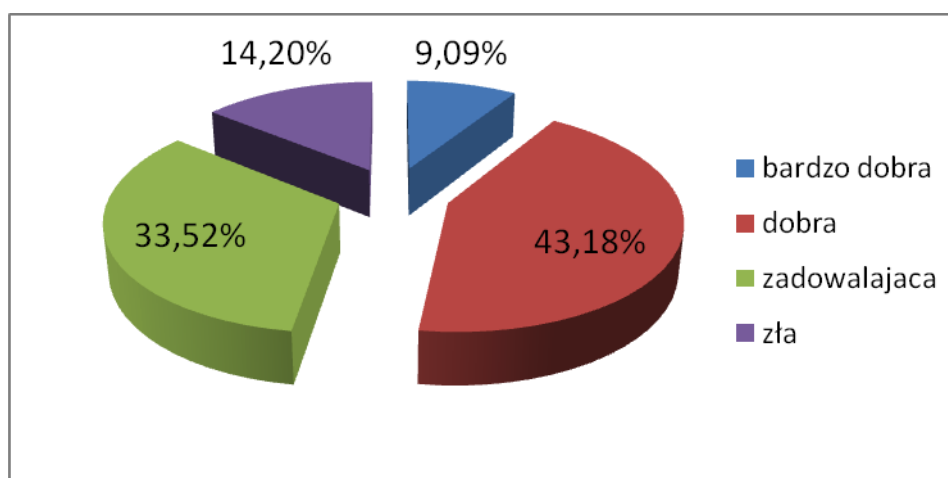

Jeżeli „nie”, to jaka była tego przyczyna? (pytanie wielokrotnego wyboru)

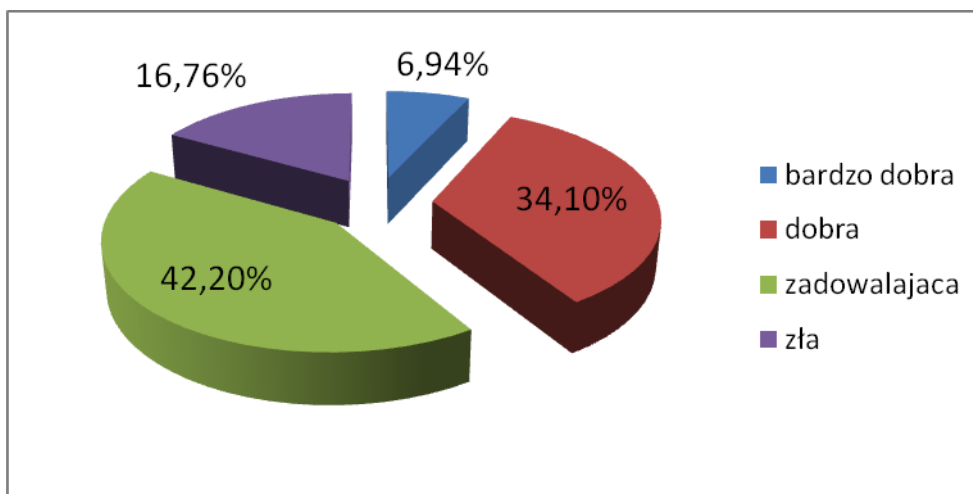

6. Jak Pani/Pan ocenia sytuację:

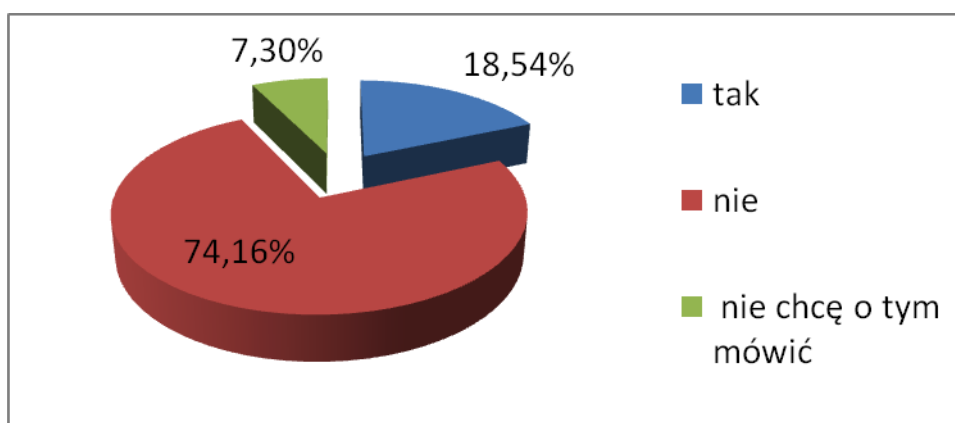
a) mieszkaniową swoją/swojej rodzin

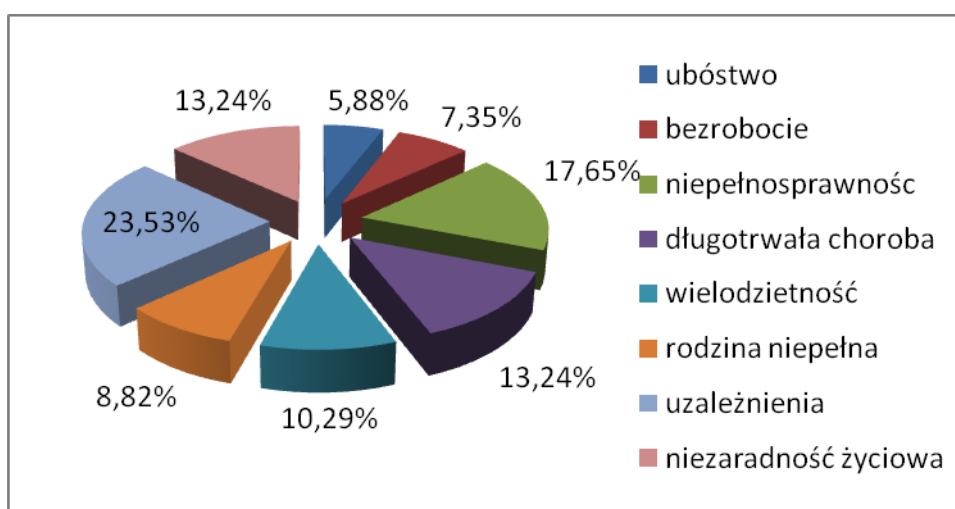
b) materialną swego gospodarstwa domowego

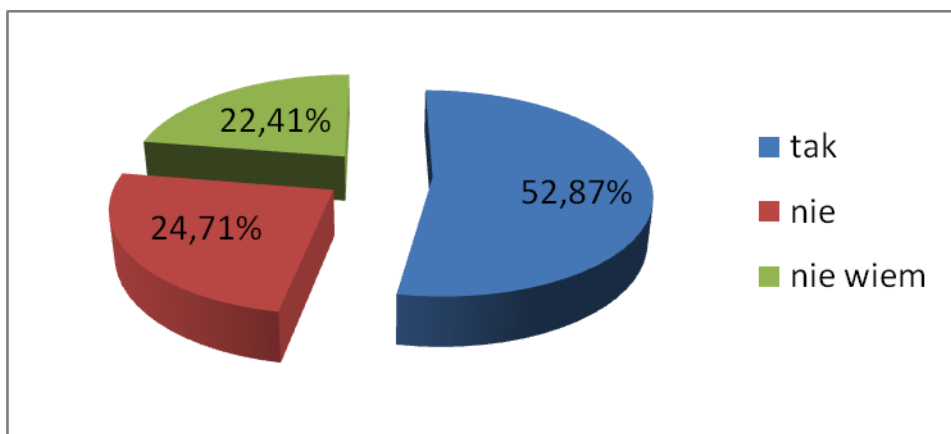
7. Czy Pani/Pana rodzina korzysta lub korzystała w ciągu ostatniego roku ze świadczeń z ośrodka pomocy społecznej?

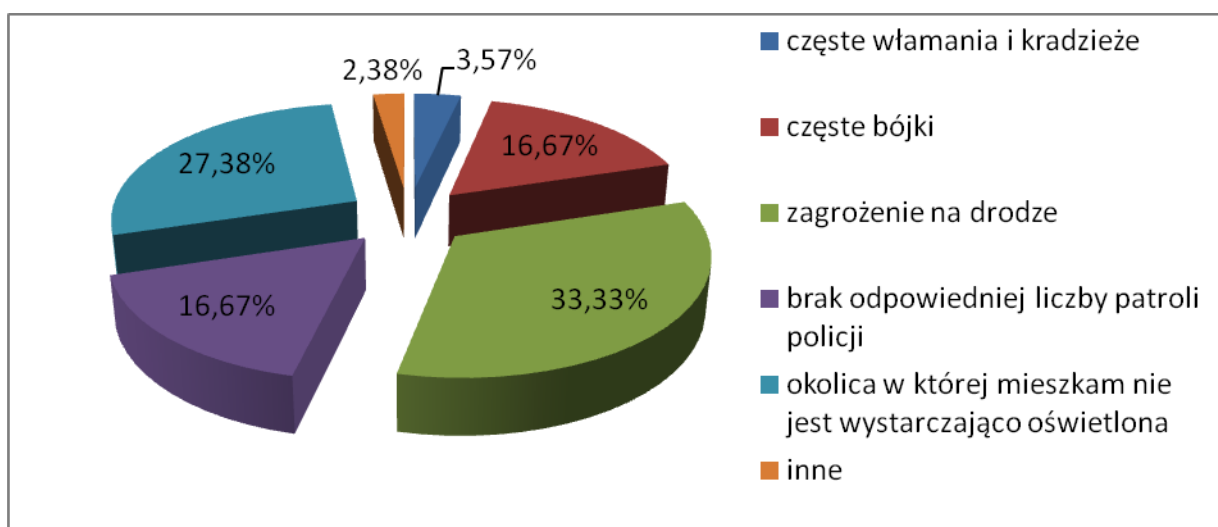
Jeżeli „tak”, to prosimy określić przyczynę (pytanie wielokrotnego wyboru):

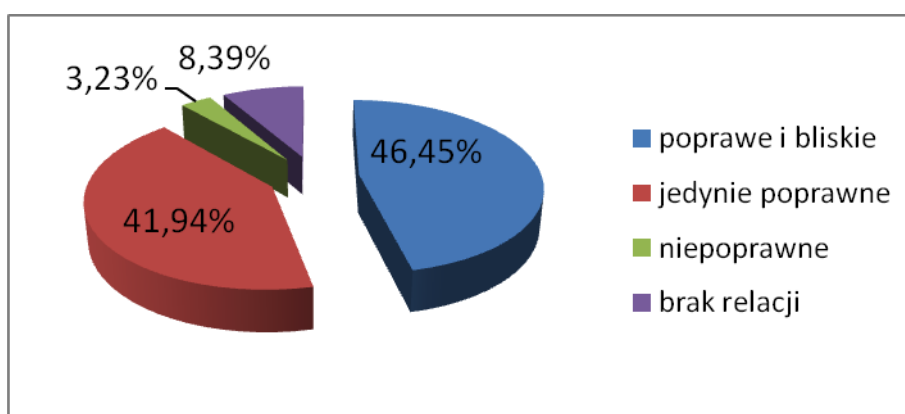
8. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie na terenie gminy?

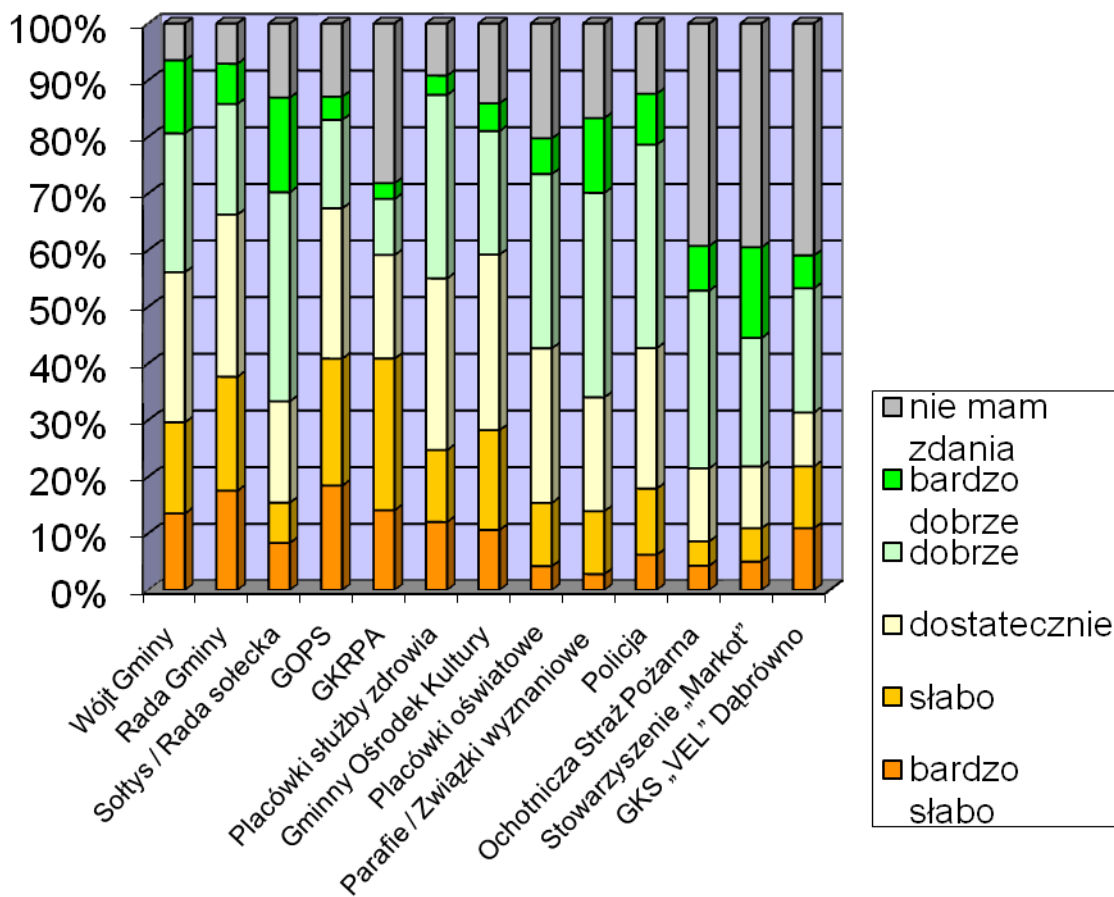
Jeżeli „nie”, to jakie są tego przyczyny? (pytanie wielokrotnego wyboru)

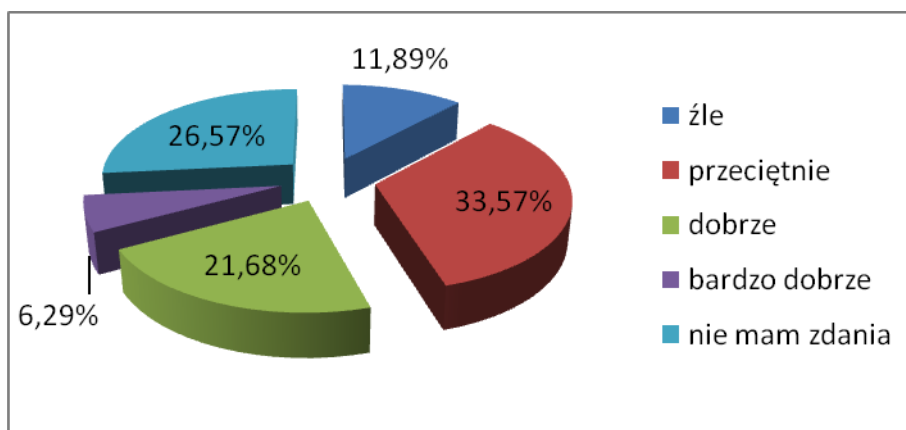
9. Jak ocenia Pani/Pan wzajemne relacje z najbliższymi sąsiadami?

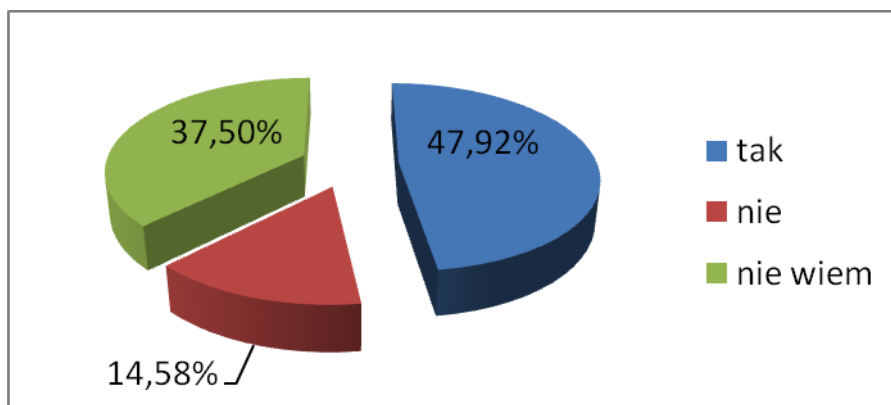
10. Jak ocenia Pani/Pan wywiązywanie się z działań na rzecz lokalnej społeczności władz oraz poszczególnych instytucji z terenu Gminy Dąbrówno?

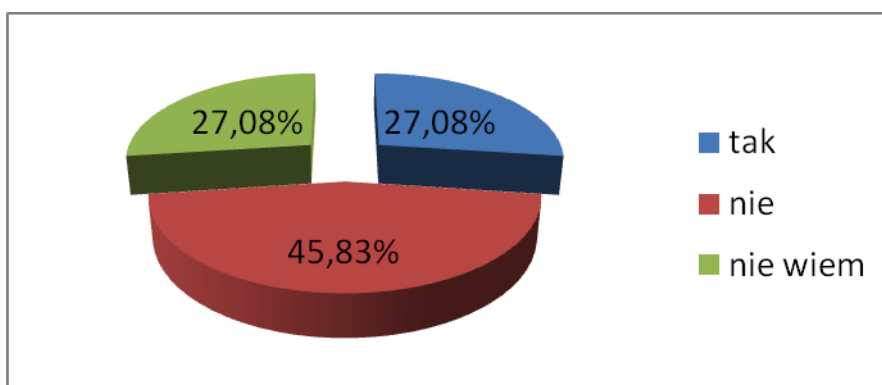
11. Jak ocenia Pani/Pan współpracę w zakresie rozwiązywania problemów społecznych pomiędzy władzami samorządowymi, a organizacjami pozarządowymi i kościelnymi?

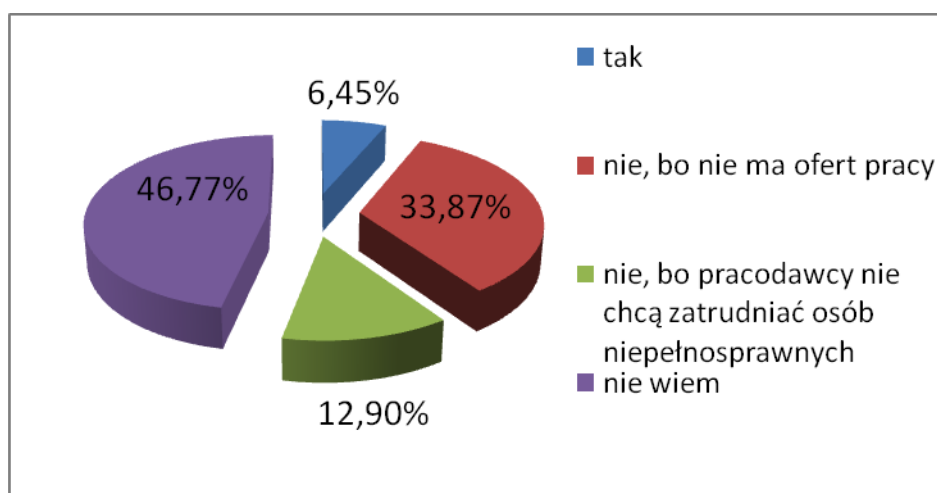
12. Czy osoby niepełnosprawne na terenie gminy są akceptowane?

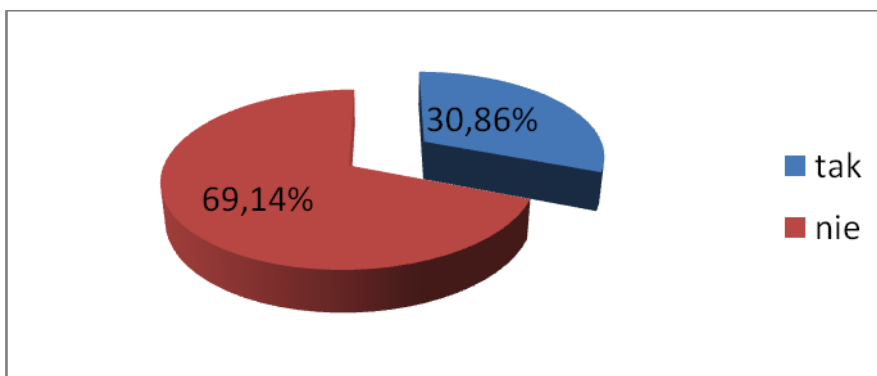
13. Czy dostęp do usług rehabilitacyjnych jest zadowalający?

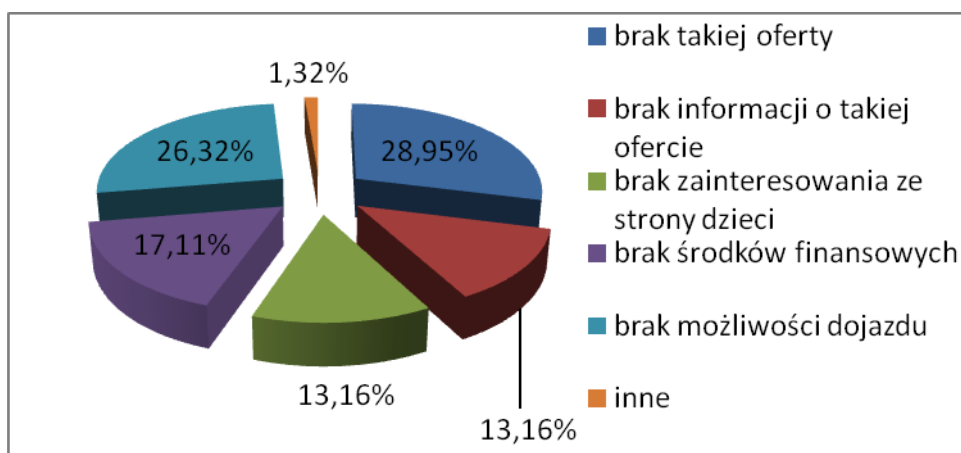
14. Czy osoba niepełnosprawna może znaleźć pracę na terenie gminy?

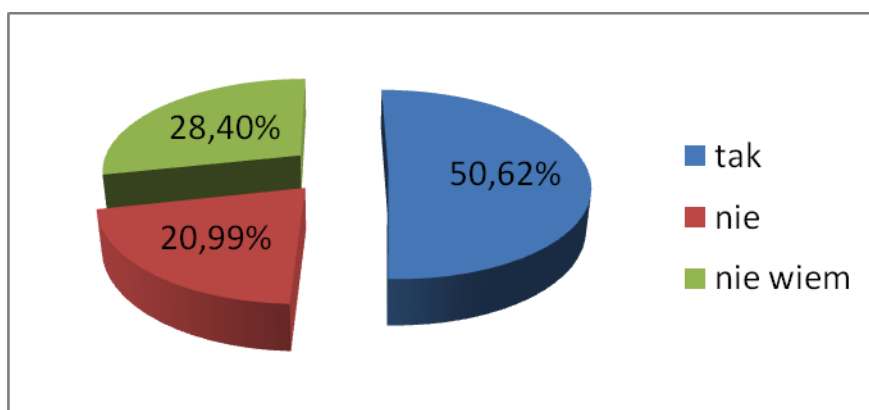
15. Czy Pani/Pana dzieci uczęszczają na zajęcia pozalekcyjne w szkole, domu kultury lub innym miejscu?

Jeżeli „nie”, to dlaczego?

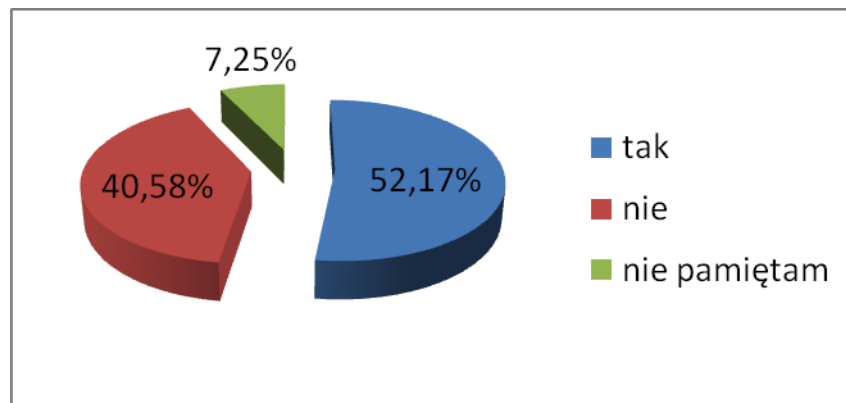

16. Czy w szkole, do której chodzi Pani/Pana dziecko, jest bezpiecznie?

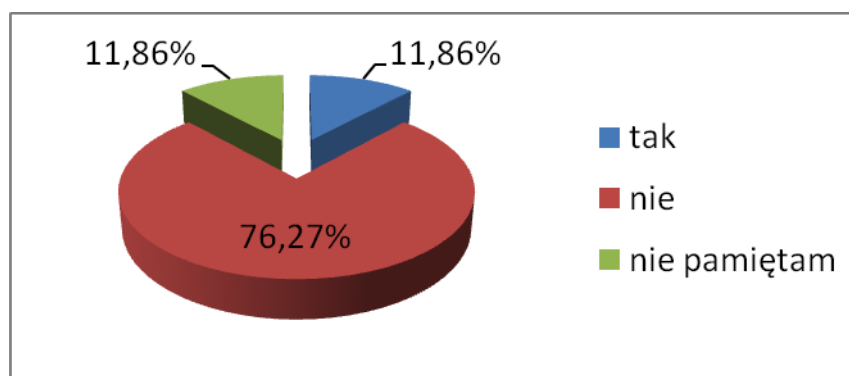

17. Czy Pani/Pana dzieci mówiły, że:

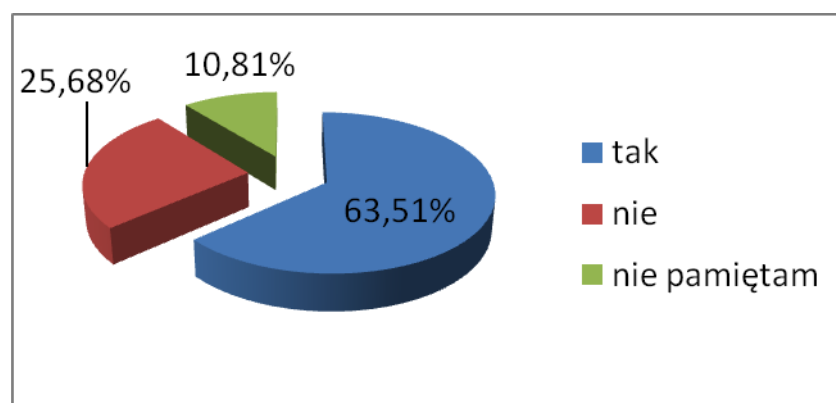
a) ich rówieśnicy piją alkohol

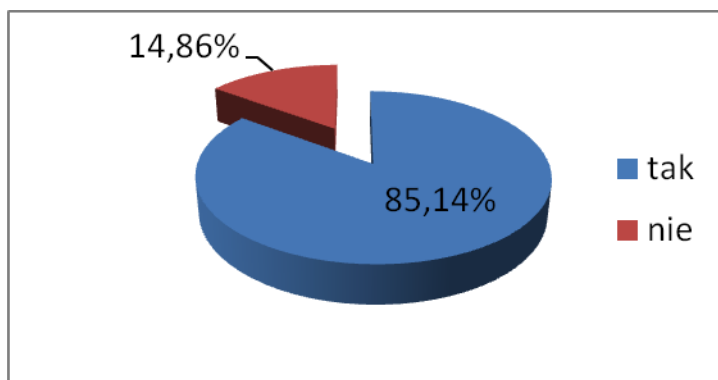
b) ich rówieśnicy biorą narkotyki

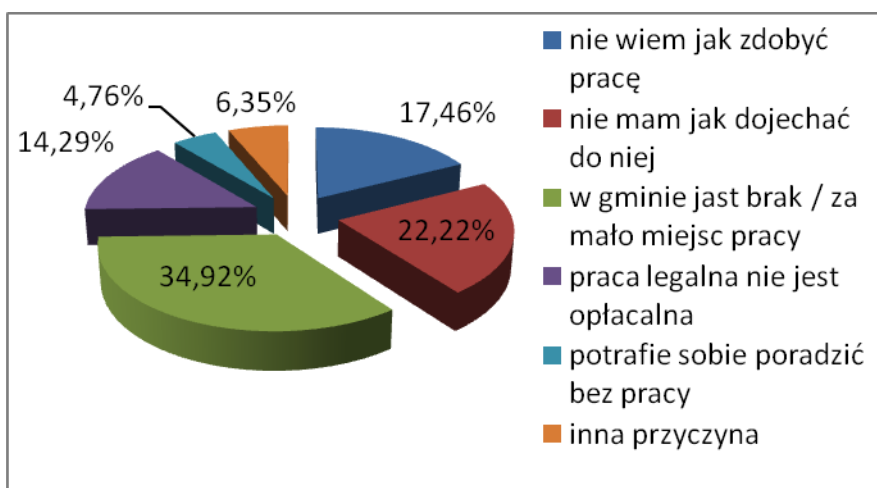
c) ich rówieśnicy palą papierosy

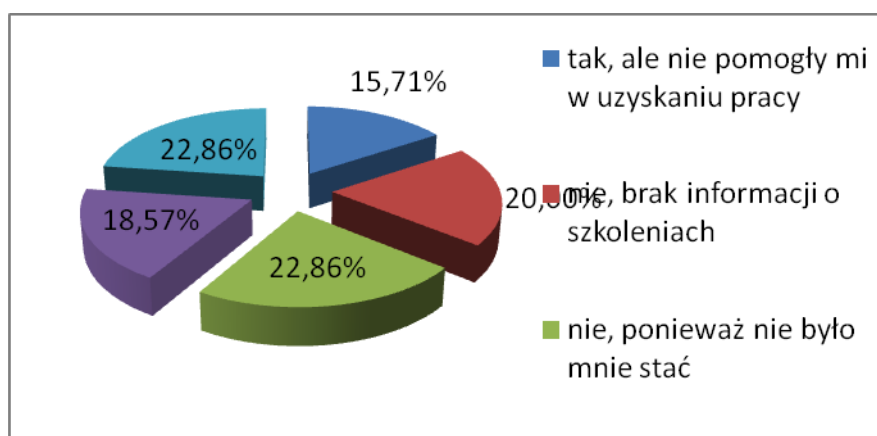
18. Czy Pani/Pana dzieci bez problemu dostają się do szkoły?

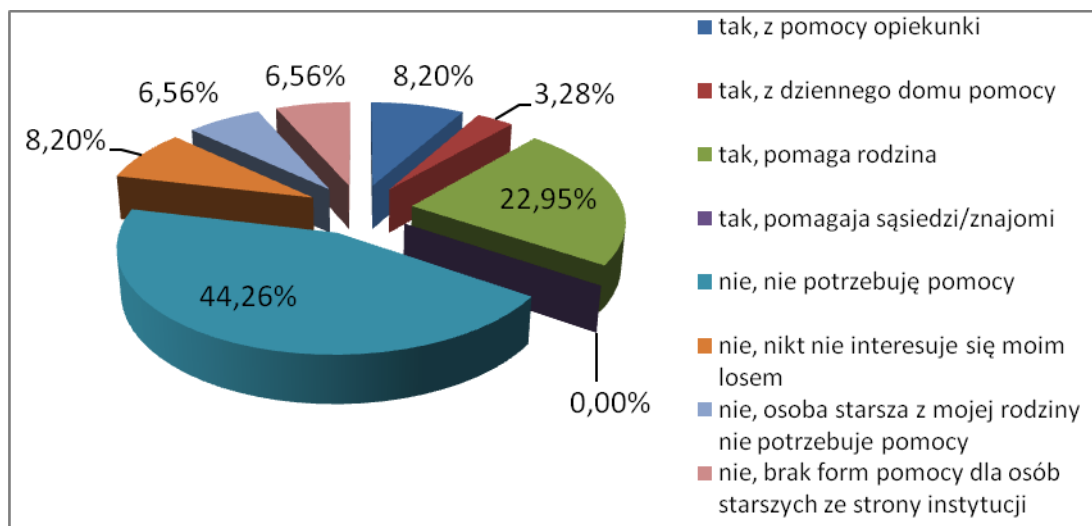
19. Z jakiego powodu nie posiada Pani/Pan pracy? (pytanie wielokrotnego wyboru)

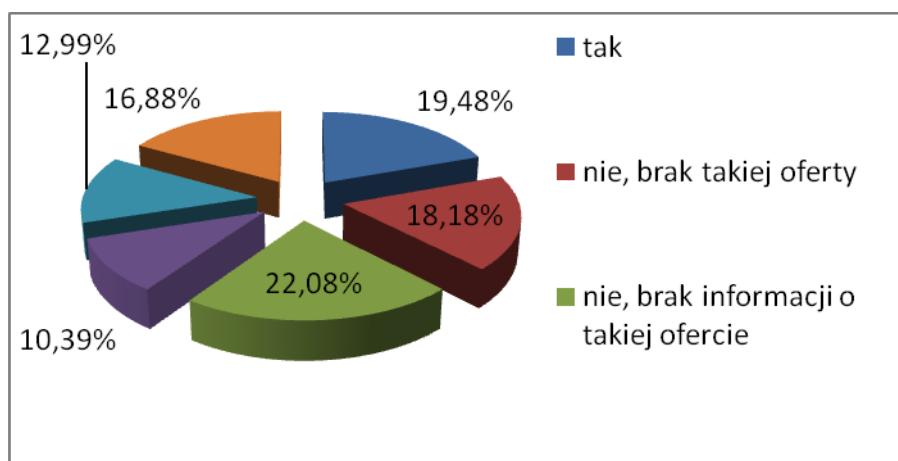
20. Czy brała Pani/Pan udział w szkoleniach / kursach zawodowych?

21. Czy korzysta Pani/Pan (osoba starsza z Pani/Pana rodziny) z jakiejś formy pomocy?

22. Czy bierze Pani/Pan (osoba starsza z rodziny) udział w zorganizowanych spotkaniach z innymi osobami starszymi?

Przedstawione wyniki wraz z diagnozami opracowanymi na podstawie danych statystycznych były przedmiotem dalszej dyskusji podczas warsztatów partycypacyjnych, gdzie posłużyły do prac nad sformułowaniem katalogu głównych problemów społecznych gminy i ich hierarchii.

Poniżej nakreślono analizę nasilenia poszczególnych problemów społecznych w kontekście wyników ankiety, dyskusji podczas warsztatów oraz zebranych danych statystycznych.

Problem społeczny		Wyniki ankiety			Inne źródła danych - 2007 r.		
Zdefiniowany podczas warsztatów	Wskazany w ankiecie	Pyt. 1. Czy dostrzega Pan/i następujący problem społeczny? (TAK-%)	Pyt. 2. Najważniejszy problem społeczny gminy (% wskazań)	Inne pytania	Liczba rodzin / osób korzystających z pomocy	Źródła	Dane statystyczne

Kryzys funkcji rodziny	Problemy opiekuńczo - wychowawcze	52,30	11,11	Pyt. 15. Czy Pani/Pana dzieci uczęszczają na zajęcia pozalekcyjne w szkole, w domu kultury lub innym miejscu? TAK - 30,86 % NIE - 69,14 % Jeżeli nie, to dlaczego: Brak takiej oferty - 28,95 % Brak informacji o takiej ofercie - 13,16 % Brak zainteresowania ze strony dzieci - 13,16 % Brak środków finansowych - 17,11 % Brak możliwości dojazdu - 26,32 %	46	GOPS Szkoty Sąd Rejono -wy PCPR Liczba rodzin korzystająca z pomocy GOPS z tytułu problemu - 46 Liczba dzieci umieszczonych (2003-00-2006) w placówkach opiek. - wych. - 2 Liczba dzieci zgłoszonych do adopcji (2003-2006) - 4 Liczba spraw dotyczących ograniczenia, zawieszenia lub pozbawienia opieki (2003-2006) - 4 Średnia frekwencja w szkołach (rok szkolny 2007-2008) - 94 %
	Zaniedbanie rozwoju dzieci i młodzieży	59,00	9,26	Pyt. 15. Czy Pani/Pana dzieci uczęszczają na zajęcia pozalekcyjne w szkole, w domu kultury lub innym miejscu? TAK - 30,86 % NIE - 69,14 % Jeżeli nie, to dlaczego: Brak takiej oferty - 28,95 % Brak informacji o takiej ofercie - 13,16 % Brak zainteresowania ze strony dzieci - 13,16 % Brak środków finansowych - 17,11 % Brak możliwości dojazdu - 26,32 %		Szkoty GOK Liczba kół zainteresowań w szkołach - 25 Liczba dzieci uczęszczających na zajęcia - b.d. Inne zajęcia dla dzieci i młodzieży - 11

Patologie społeczne	Alkoholizm	81,10	38,89	Pyt. 4. Czy uważa Pan/Pani że większość potrzeb w sektorze życia społecznego jest w gminie zaspokajana? TAK - 35,23 % NIE - 64,77 % Jeżeli nie, to które wymagają w Pani/Pana większej uwagi: Profilaktyka uzależnień - 8,39 % Pyt. 7. Czy Pani/Pana rodzina korzystała lub korzystała w ciągu ostatniego roku ze świadczeń z ośrodka pomocy społecznej? TAK - 18,54 % NIE - 74,16 % NIE CHCĘ O TYM MÓWIĆ - 7,30 % Jeżeli tak, to proszę określić przyczynę: Uzależnienia - 23,53 % Pyt. 17. Czy pani/Pana dzieci mówiły, że ich rówieśnicy pija alkohol: TAK - 52,17 % NIE - 40,58 % NIE PAMIĘTAM - 7,25 %	1	GKRP A GOPS	Liczba osób uzależnionych - b.d. Liczba szkolnych programów profilaktycznych - 2 Wydatki na działalność GKRP A - 36,0 tys. zł Niebieskie karty - 14 Liczba rodzin korzystająca z pomocy GOPS z tytułu uzależnień - 1
	Narkomania	15,60	1,85	Pyt. 4. Czy uważa Pan/Pani że większość potrzeb w sektorze życia społecznego jest w gminie zaspokajana? TAK - 35,23 % NIE - 64,77 % Jeżeli nie, to które wymagają w Pani/Pana większej uwagi: Profilaktyka uzależnień - 8,39 % Pyt. 7. Czy Pani/Pana rodzina korzystała lub korzystała w ciągu ostatniego roku ze świadczeń z ośrodka pomocy społecznej? TAK - 18,54 % NIE - 74,16 % NIE CHCĘ O TYM MÓWIĆ - 7,30 % Jeżeli tak, to proszę określić przyczynę: Uzależnienia - 23,53 % Pyt. 17. Czy pani/Pana dzieci mówiły, że ich rówieśnicy biorą narkotyki: TAK - 11,86 % NIE - 76,27 % NIE PAMIĘTAM - 11,86 %	0	Policja GKRP A	Liczba osób zatrzymanych w związku z narkotykami - b.d. Liczba osób uzależnionych - b.d.
	Przemoc w rodzinie	40,30	0,93	-	3	Policja	Liczba interwencji domowych przeprowadzonych przez Policję - b.d. Niebieskie karty - 4 Liczba rodzin korzystająca z

Mała aktywność społeczna	-	-	-	Pyt. 5. w ciągu ostatniego roku uczestniczył(a) Pani/Pan w wydarzeniach kulturalno-integracyjnych organizowanych na terenie gminy? TAK - 56,97% NIE - 43,03% Jeżeli „nie”, to jaka była tego przyczyna: Brak informacji o takiej ofercie - 7,92% Brak zainteresowania z mojej strony - 13,86% Brak wolnego czasu - 35,64% Brak środków finansowych - 23,76% Brak możliwości dojazdu - 16,83%		Liczba organizacji pozarządowych - 9 Liczba zadań zleconych w latach 2007 - 1 Frekwencja w wyborach parlamentarnych 2005 - 28,47% Frekwencja w wyborach samorządowych 2006 - 54,84%

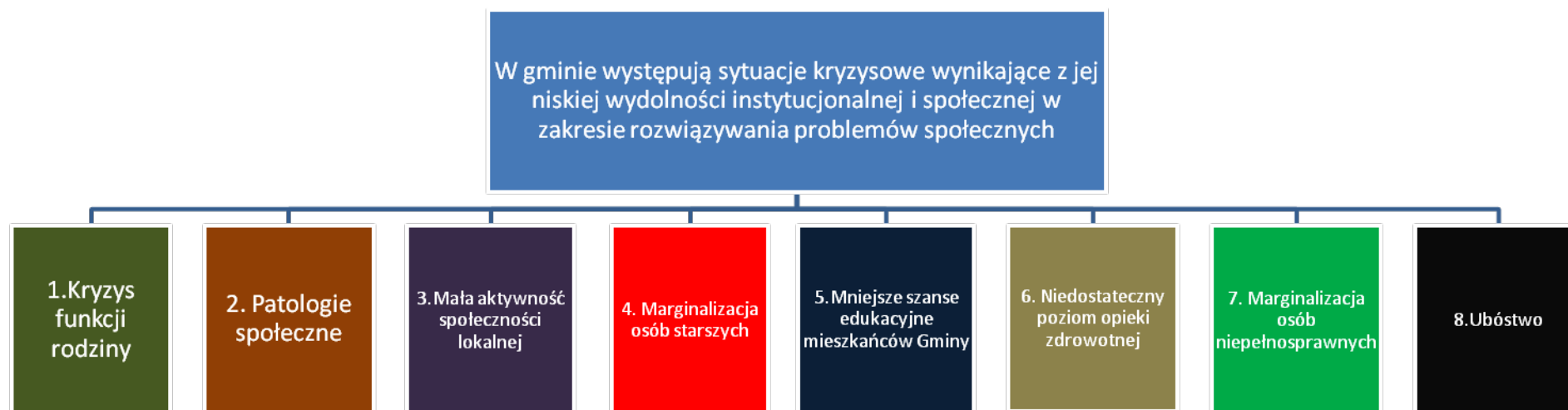
Marginalizacja społeczna osób starszych i niepełnosprawnych	Izolacja społeczna osób starszych	20,10	1,85	Pyt. 4. Czy uważa Pan/Pani że większość potrzeb w sektorze życia społecznego jest w gminie zaspokajana? TAK - 35,23 % NIE - 64,77 % Jeżeli nie, to które wymagają w Pani/Pana większej uwagi: Wydarzenia o charakterze kulturalno-integracyjnym - 6,76 % Oferta edukacyjna dla osób starszych - 3,73 % Pyt. 21. Czy korzysta Pani/Pan (osoba starsza z Pani/Pana rodziny) z jakiejś formy pomocy? TAK, z pomocy opiekunki - 8,20 % TAK, z dziennego domu pomocy - 3,28 % TAK, pomaga rodzina - 22,95 % TAK, pomagają sąsiedzi/znajomi - 0,00 % NIE, potrzebuję pomocy - 44,26 % Nikt się nie interesuje moim losem - 8,20 % Osoba starsza z mojej rodziny nie potrzebuje pomocy - 6,56 % Brak form pomocy dla osób starszych ze strony instytucji - 6,56 % Pyt. 22. Czy bierze Pani/Pan udział w zorganizowanych spotkaniach z innymi osobami starszymi? TAK - 19,48 % NIE - 80,52 % Jeżeli nie, to z jakiej przyczyny: Brak takiej oferty - 18,18 % Brak informacji o takiej ofercie - 22,08 % Brak zainteresowania z mojej strony - 10,39 % Nie pozwala mi stan zdrowia - 12,99 % Brak możliwości dojazdu - 16,88 %	GOPS	Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych - 14
	Niepełnosprawność	36,70	0,00	Pyt. 12. Czy osoby niepełnosprawne na terenie gminy są akceptowane? TAK - 47,92 % NIE - 14,58 % NIE WIEM - 37,50 % Pyt. 13. Czy dostęp do usług rehabilitacyjnych jest zadowalający? TAK - 27,08 % NIE - 45,83 % NIE MAM ZDANIA - 27,08 % Pyt. 14. Czy osoba niepełnosprawna może znaleźć pracę na terenie gminy? TAK - 6,45 % NIE, bo nie ma ofert pracy - 33,87 % NIE, bo pracodawcy nie chcą zatrudniać osób niepełnosprawnych - 12,90 % Nie wiem - 46,77 %	66 GOPS GUS	Liczba osób niepełnosprawnych z prawnie potwierdzoną niepełnosprawnością (dane z 2002 r.) - 592 Liczba osób objętych pomocą z tytułu niepełnosprawności - 66

Mniejsze szanse edukacyjne mieszkańców gminy	-	-	-	Pyt. 4. Czy uważa Pan/Pani że większość potrzeb w sektorze życia społecznego jest w gminie zaspokajana? TAK - 35,23 % NIE - 64,77 % Jeżeli nie, to które wymagają w Pani/Pana większej uwagi: Oferta edukacyjna dla dzieci i młodzieży - 12,12 % Oferta edukacyjna dla osób starszych - 3,73 % Pyt. 5. w ciągu ostatniego roku uczestniczył(a) Pani/Pan w wydarzeniach kulturalno-integracyjnych organizowanych na terenie gminy? TAK - 56,97 % NIE - 43,03 % Jeżeli „nie”, to jaka była tego przyczyna: Brak informacji o takiej ofercie - 7,92 % Brak zainteresowania z mojej strony - 13,86 % Brak wolnego czasu - 35,64 % Brak środków finansowych - 23,76 % Brak możliwości dojazdu - 16,83 % Pyt. 15. Czy Pani/Pana dzieci uczęszczają na zajęcia pozalekcyjne w szkole, w domu kultury lub innym miejscu? TAK - 30,86 % NIE - 69,14 % Jeżeli nie, to dlaczego: Brak takiej oferty - 28,95 % Brak informacji o takiej ofercie - 13,16 % Brak zainteresowania ze strony dzieci - 13,16 % Brak środków finansowych - 17,11 % Brak możliwości dojazdu - 26,32 % Pyt. 18. Czy Pani/Pana dzieci bez problemu dostają się do szkoły? TAK - 85,14 % NIE - 14,86 %			
Niewystarczający poziom opieki zdrowotnej	-	-	-	Pyt. 4. Czy uważa Pan/Pani że większość potrzeb w sektorze życia społecznego jest w gminie zaspokajana? TAK - 35,23 % NIE - 64,77 % Jeżeli nie, to które wymagają w Pani/Pana większej uwagi: Opieka zdrowotna - 13,99 %			

Ubóstwo	Ubóstwo	53,00	15,74	Pyt. 7. Czy Pani/Pana rodzina korzysta lub korzystała w ciągu ostatniego roku ze świadczeń z ośrodka pomocy społecznej? TAK - 18,54% NIE - 74,16% NIE CHCĘ O TYM MÓWIĆ - 7,30% Jeżeli tak, to proszę określić przyczynę: Ubóstwo - 5,88%	0		Liczba osób objętych pomocą GOPS z uwagi na niskie dochody - 0
	Uzależnienie od różnych form pomocy społecznej	58,90	1,85	-			
	Bezrobocie	67,80	12,04	Pyt. 19. Z jakiego powodu nie posiada Pan/i pracy? Nie wiem jak ją zdobyć - 17,46% Nie mam jak dojechać - 22,22% W gminie brakuje miejsc pracy - 34,92% Praca legalna jest nieopłacalna - 14,29% Potrafię sobie poradzić bez pracy - 4,76% Pyt. 20. Czy brał Pan/i udział w kursach zawodowych? Tak, ale nie pomogły mi uzyskać pracy - 15,71% Nie, brak informacji o takich szkoleniach - 20,0% Nie, bo niebyło mnie stać - 22,86% Nie, z powodu trudności z dojazdem - 18,57% Nie byłem/byłam zainteresowany/a - 22,86%	227	GOPS PUP	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych - 468 Stopa bezrobocia w gminie - 16,24% Rodziny korzystające z pomocy GOPS z tytułu bezrobocia - 227
-	Bezdomność	22,90	3,70	Pyt. 4. Czy uważa Pan/Pani że większość potrzeb w sektorze życia społecznego jest w gminie zaspokajana? TAK - 35,23% NIE - 64,77% Jeżeli nie, to które wymagają w Pani/Pana większej uwagi: Mieszkalnictwo - 14,22%	4	GOPS	Liczba osób bezdomnych, którym udzielono wsparcia - 4

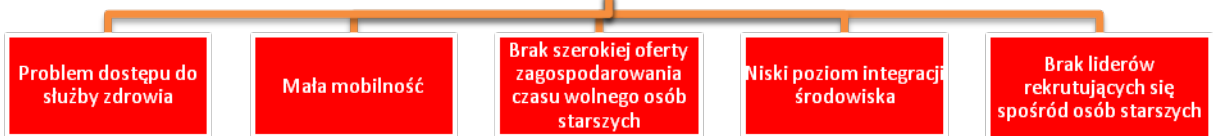
Źródło: Opracowanie własne

Wykres 13. Drzewo problemów

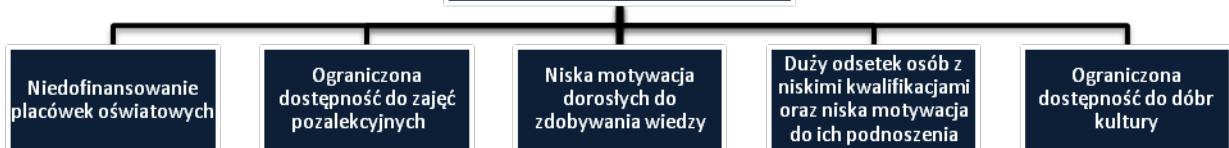

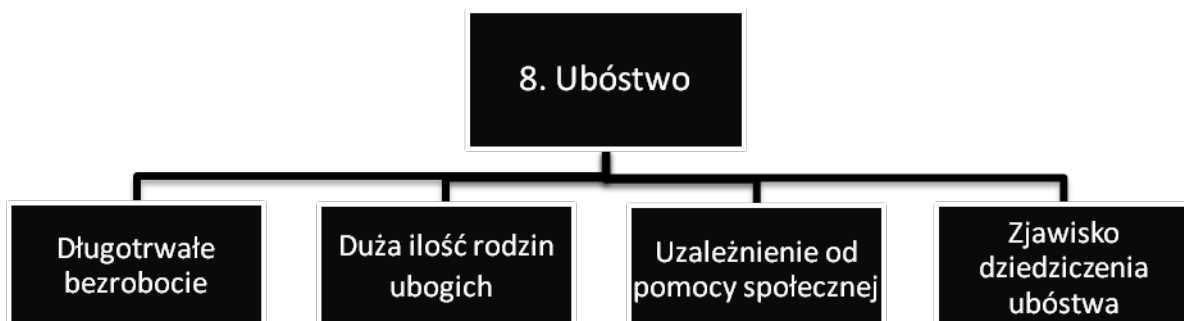
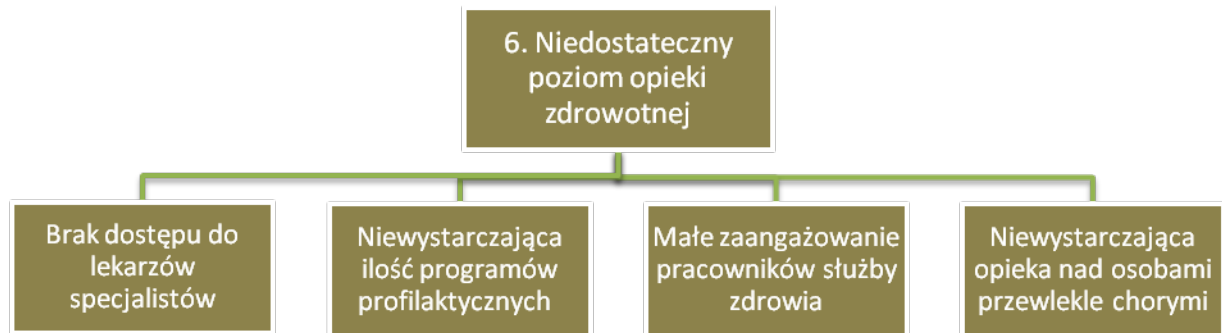

4. Marginalizacja osób starszych

5. Mniejsze szanse edukacyjne mieszkańców gminy

2.5. Kapitał społeczny

2.5.1. Inwentaryzacja mocnych stron gminy w zakresie rozwiązywania problemów społecznych

Mocne strony Gminy Dąbrówno
1) Atrakcyjne położenie geograficzne (jeziora, lasy, atrakcje turystyczne).
2) Duże zaangażowanie gminy w ochronę środowiska.
3) Dość dobrze rozwinięta infrastruktura publiczna (szkoły, służba zdrowia, GOK, świetlice środowiskowe, itp.).
4) Aktywne Rady Sołeckie
5) Duża dbałość o zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży podczas wakacji.
6) Aktywne i przedsiębiorcze osoby wpływające na rozwój gospodarczy gminy.

2.5.2. Analiza poziomu integracji społecznej

Tabela 26. Poziom integracji społecznej.

Więzi pomiędzy mieszkańcami są luźne, społeczność charakteryzuje wysoki poziom obojętności społecznej	Mieszkańcy w małym stopniu identyfikują się ze społecznością i jej sprawami, brak zaangażowania społecznego mieszkańców	Występują słabe więzi między mieszkańcami, występują nieliczne przejawy wzajemnej pomocy i wspólnych działań	Występują pozytywne więzi pomiędzy mieszkańcami, podejmowane są wspólne działania w zakresie spraw społecznych	Występują liczne przejawy samopomocy, społeczność jest zintegrowana, mieszkańcy identyfikują się ze społecznością	Społeczność jest mocno zintegrowana, współdziała ze sobą, występują bardzo częste wspólne działania, mieszkańcy mocno identyfikują się ze społecznością
1	2	3	4	5	6
Odpowiedzi udzielone przez uczestników warsztatów (%)					
5,90	0	70,58	11,76	0	11,76
Poziom integracji społecznej liczony jako średnia ocen					
3,353					

Powyższa tabela przedstawia wynik dokonanego podczas warsztatów partycypacyjnych, pomiaru poziomu integracji lokalnej społeczności. W obliczu tego wyniku oraz innych okoliczności, jak choćby frekwencji na spotkaniach

wiejskich (oscylującej zazwyczaj wokół 20-30 osób), poziom zaangażowania społeczności lokalnej Gminy Dąbrówno w działania na rzecz jej większej integracji, należy ocenić jako średni.

Jego wyższemu poziomowi nie sprzyja również niewielka liczba osób aktywnie działających na rzecz współmieszkańców. Głównie SA to byli lub obecni członkowie rad sołeckich, radni gminni, księża katoliccy, niektórzy członkowie OSP oraz kilku mieszkańców zajmujących się działalnością prospołeczną.

Na terenie gminy nie działa również zbyt wiele zrzeszeń (zestawienie w tabeli nr 8) i podmiotów nie formalnych działających w szeroko rozumianym obszarze społecznym. Wśród podmiotów posiadających status formalnoprawny wymienić należy Stowarzyszenie „Markot”, kluby sportowe „Vel” i „Start” z Dąbrówna, gminny koło Związku Emerytów i Rencistów, kilka Ochotniczych Straży Pożarnych oraz nowopowstałe Stowarzyszenie Mieszkańców Gminy Dąbrówno.

Tabela 27. Grupy nieformalne działające przy parafiach.

Parafia	Miejscowości w obrębie parafii	Rodzaj działającego przy parafii ruchu
Parafia p.w. Św. Jana Nepomucena	Dąbrówno, Odmy, Lewałd Wlk., Stare Miasto, Okrągłe, Leszcz, Jabłonowo, Jakubowo, Kalbornia	Rada Parafialna Akcja Katolicka Stowarzyszenie rodzin Katolickich Żywy Różaniec Koło Ministrantów
Parafia p.w. NMP w Marwałdzie	Marwałd, Elgnowo, Wierzbica, Tułodziad, Fiugajki	Żywy Różaniec Koło Ministrantów Zespół Charytatywny CARITAS
Parafia p.w. NMP Nieustającej Pomocy w Saminie	Samin, Saminek, Ostrowite	Rada parafialna Żywy Różaniec
Parafia p.w. Michała Archanioła w Turowie z siedzibą w Gardynach	Gardyny, Osiekowo, Dąbrowa	Koło Ministrantów Żywy Różaniec

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z parafii.

Największą aktywność spośród wyżej wymienionych jednostek

wykazuje Stowarzyszenie MARKOT prowadzące w Marwałdzie „Ośrodek odzyskanych dla życia” oraz kluby sportowe, zwłaszcza „Vel” Dąbrówno. Pozostałe podmioty, które ewentualnie mogłyby zwiększyć społeczny potencjał gminy, nie wykazują już takiej aktywności.

Równocześnie na stałym, dość wysokim poziomie utrzymuje się od lat działalność społecznikowska szkół wszystkich szczebli oraz jednostek odpowiedzialnych za szerzenie kultury na terenie gminy (GOK, biblioteki), której przejawem jest nie tylko działalność wynikająca z ich ustawowych lub statutowych obowiązków, ale też i ta będąca świadectwem zaangażowania w życie lokalnej społeczności. Poniżej przedstawiono zestawienie organizowanych i zaplanowanych przez nie działań na rok 2008.

Tabela 28. Kalendarz imprez przewidzianych na 2008 r.

Lp.	Przedsięwzięcie	Organizator	Termin
1.	Bal Noworoczny	GOK	Styczeń 2008
2.	„Jasełka” dla dzieci i młodzieży	GOK	Styczeń 2008
3.	Kulig rodzinny	GOK	Luty 2008
4.	„Wiedza przeciwpożarowa” - przegląd szkół	GOK, Szkoły, OSP	Marzec 2008
5.	Dni Rodziny	Grupy nieformalne	Maj 2008
6.	Obchody Dnia Matki	GOK	Maj 2008
7.	Obchody Międzynarodowego Dnia Dziecka	GOK, Szkoły	Czerwiec 2008
8.	„Powitanie lata”	Przedsiębiorcy	Czerwiec 2008
9.	Dni Dąbrówna	GOK, Przedsiębiorcy	Lipiec 2008
10.	Warsztaty plastyczne	GOK, grupy nieformalne	Lipiec/Sierpień 2008
11.	Strażacki festyn rodzinny	OSP	Sierpień 2008
12.	Dożynki gminne	GOK, rady sołeckie	Sierpień/Wrzesień 2008
13.	„Andrzejką”	GOK	Listopad 2008
14.	Konkurs na najładniejszy stroik	GOK	Grudzień 2008

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych organizatorów.

3. KIERUNKI ROZWOJU SPOŁECZNEGO GMINY

3.1. Wizja

Wielką wartością dodaną spotkań warsztatowych z udziałem mieszkańców było wypracowanie podczas ich trwania zarysu wizji rozwoju społecznego gminy, zgodnie z którym Gmina Dąbrówno w perspektywie najbliższych 9 lat (tj. okresu programowania strategii) powinna się stać:

- 1) Miejscem życia aktywnych, wyedukowanych i przedsiębiorczych mieszkańców.
- 2) Przyjazna turystom i mieszkańcom.
- 3) Zagospodarowana, z bogatą infrastrukturą rekreacyjną, ekologiczna i czysta.
- 4) Wspierająca inicjatywy społeczne.

Założenia te zostały następnie „przekute” przez Zespół Roboczy w ostateczny kształt wizji i przedłożone mieszkańcom do akceptacji. Tak powstała wizja rozwoju społecznego Gminy Dąbrówno brzmi:

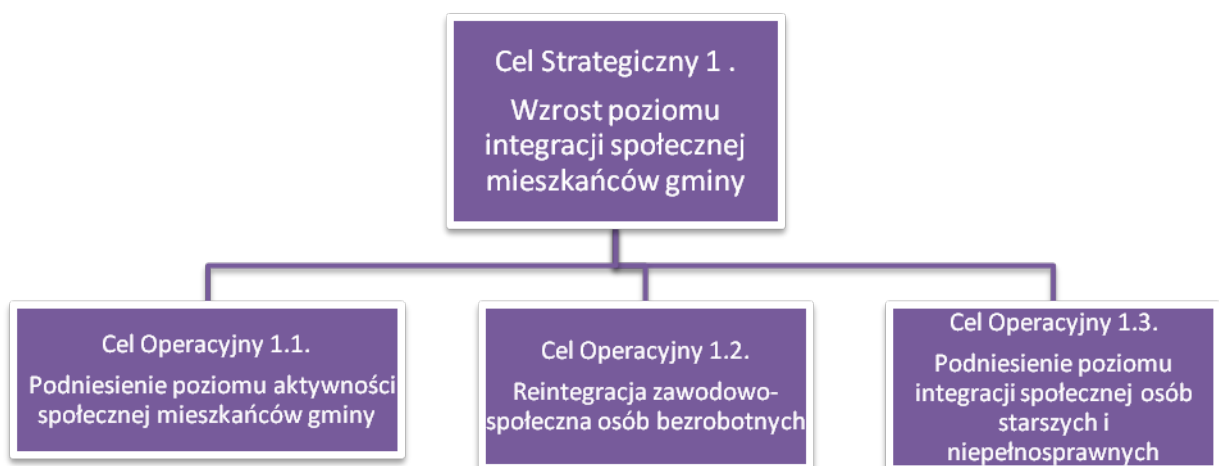
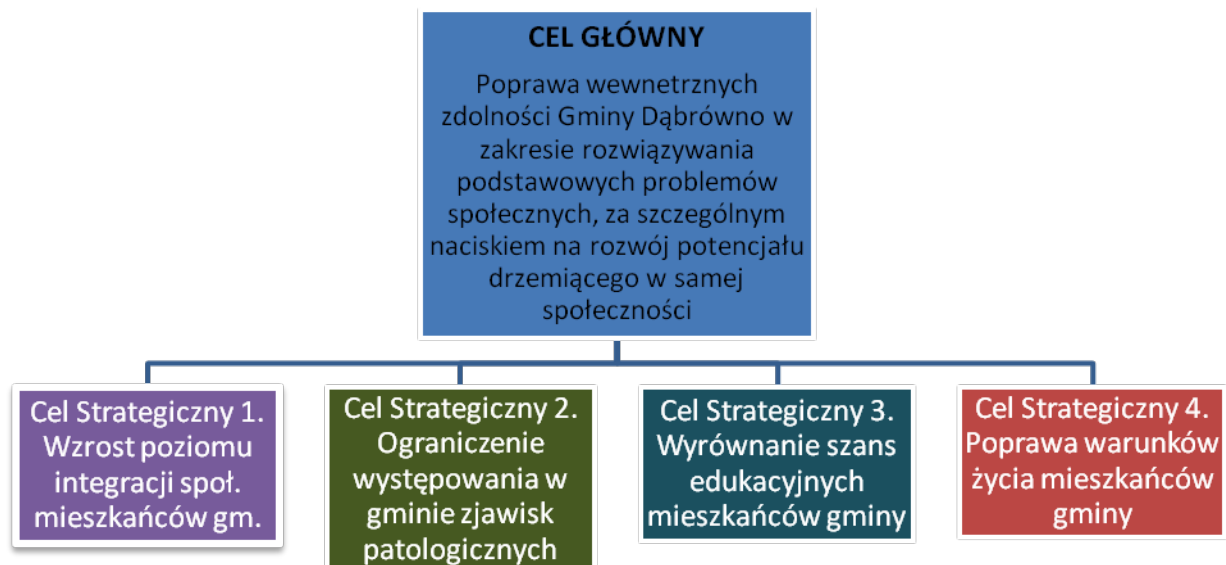
**Gmina Dąbrówno miejscem życia aktywnych,
wyedukowanych i przedsiębiorczych ludzi.
Przyjazna mieszkańcom i turystom dzięki odpowiednio
zagospodarowanej przestrzeni, bogatej infrastrukturze
rekreacyjnej, dbałości o ekologię oraz wspieraniu
inicjatywy społecznych.**

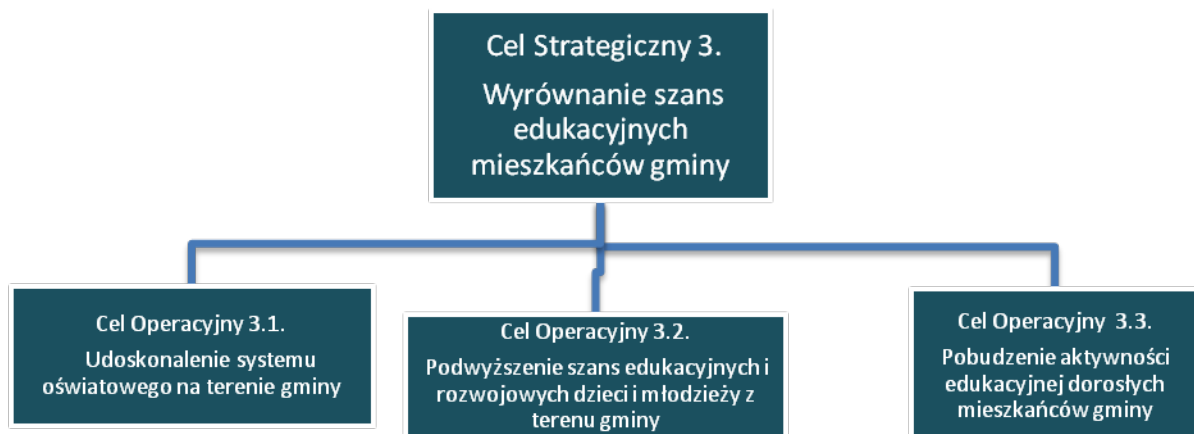
Równocześnie należy nadmienić, iż wizja ta koreluje także z celami rozwojowymi gminy, określonymi w innych dokumentach strategicznych obowiązujących na jej terenie.

3.2. Cele

3.2.1. Cele główne i sposoby ich osiągania

Wykres 14. Drzewo celów.

3.2.2. Cele szczegółowe oraz kierunki działań

Nr działania	Nazwa działania	Jednostka odpowiedzialna	Jednostki realizujące	Źródła finansowania	Wskaźniki realizacji	Wartość wskaźnika w 2007 r.
CEL STRATEGICZNY						
1. WZROST POZIOMU INTEGRACJI SPOŁECZNEJ MIESZKAŃCÓW GMINY						
Cel operacyjny						
1.1. Podniesienie poziomu aktywności społecznej mieszkańców gminy						
1.1.1.	Organizacja dla mieszkańców, w miejscu ich zamieszkania i poza nim, integracyjnych imprez o charakterze rekreacyjnym lub kulturalnym (festyny, turnieje, wycieczki, itp.)	- Gmina - GOK	- GOK - Szkoły - Organizacje pozarządowe - Przedsiębiorcy prywatni - Inne podmioty	- Budżet państwa - PO „Kapitał Ludzki” - PPWOW - Budżet gminy - Inne źródła	- Liczba wydarzeń, imprez, festynów - Liczba uczestników	10 b.d.
1.1.2.	Stworzenie dla osób z różnych grup wiekowych oferty zajęć rozwijających ich indywidualne zainteresowania, np. rękodzielnictwo, plastyka, muzyka, taniec, kulinarne, itp.	- Gmina - GOK	- GOK - Szkoły - Organizacje pozarządowe - Inne podmioty	- Budżet państwa - PO „Kapitał Ludzki” - PPWOW - Budżet gminy - Inne źródła	- Liczba godzin - Liczba zajęć - Liczba uczestników zajęć	2 b.d.
1.1.3.	Organizacja imprez kulturalno-oświatowych na temat tradycji lokalnych i wiedzy o regionie (np. Turniej Sołectw), celem spajania społeczności wokół tych wartości	- Gmina - GOK	- GOK - Szkoły - Organizacje pozarządowe - Inne podmioty	- Budżet państwa - PO „Kapitał Ludzki” - PPWOW - Budżet gminy - Inne źródła	- Liczba wydarzeń - Liczba uczestników	0 b.d.
1.1.4.	Organizacja wizyt studyjnych, promujących tworzenie się nowych	- Gmina	- Gmina - Organizacje	- PPWOW - Budżet gminy	- Liczba zorganizowany	0

	podmiotów społecznych (stowarzyszenia, wolontariat, grupy nieformalne, itp.), jako inicjatyw wpływających na pobudzenie aktywności społecznej		– Inne podmioty	– PO „Kapitał Ludzki” – Inne źródła	– Liczba uczestników wizyt	b.d.
1.1.5.	Organizacja szkoleń na temat zakładania organizacji pozarządowych oraz tworzenia innych nieformalnych podmiotów działających na rzecz lokalnej społeczności.	– Gmina	– Organizacje pozarządowe – Przedsiębiorcy prywatni – Inne podmioty	– PPWOW – Budżet gminy – Inne źródła	– Liczba szkoleń – Liczba uczestników szkoleń – Liczba zarejestrowanych organizacji – Liczba podjętych inicjatyw przez te podmioty	0 b.d.
1.1.6.	Organizacja szkoleń dla podmiotów działających w sferze społecznej, służących ich dalszemu rozwojowi (np. kurs w zakresie tworzenia projektów oraz zasad aplikowania o środki finansowe na ich realizację)	– Gmina	– Organizacje pozarządowe – Przedsiębiorcy prywatni – Inne podmioty	– PPWOW – Budżet gminy – Inne źródła	– Liczba szkoleń – Liczba uczestników szkoleń	0 b.d.
1.1.7.	Organizacja kursów i warsztatów dla osób chcących pełnić rolę liderów lokalnej społeczności.	– Gmina	– Organizacje pozarządowe – Przedsiębiorcy prywatni – Inne podmioty	– Budżet państwa – PO „Kapitał Ludzki” – PPWOW – Budżet gminy – Inne źródła	– Liczba szkoleń – Liczba uczestników szkoleń	0 b.d.
1.1.8.	Remonty świetlic na terenie gminy oraz wypromowanie ich na miejsca lokalnej aktywności społecznej	– Gmina	– Gmina – Organizacje pozarządowe – Przedsiębiorcy prywatni – Inne podmioty	– Budżet państwa – PO „Kapitał Ludzki” – PROW – Budżet gminy – Inne źródła	– Liczba wyremontowanych pomieszczeń – Liczba działań – Liczba	2 b.d. b.d.

					uczestników	
1.1.9.	Wydawanie biuletynu opisującego życie gminy i promującego działania na rzecz lokalnej społeczności	- Gmina - Biblioteka - GOK	- GOK - Szkoły - Organizacje pozarządowe - Inne podmioty	- PPWOW - Budżet gminy - Inne źródła	- Liczba wydawnictw - Łączny nakład wydawnictw	0 0
Cel operacyjny						
1.2. Reintegracja zawodowo-społeczna osób bezrobotnych						
1.2.1.	Organizacja kursów zawodowych i kursów przekwalifikujących dla osób długotrwale bezrobotnych	- Powiatowy Urząd Pracy - GOPS	- Powiatowy Urząd Pracy - GOPS - Organizacje pozarządowe - Przedsiębiorcy prywatni - Inne podmioty	- Budżet państwa - PO „Kapitał Ludzki” - Budżet gminy - Inne źródła	- Liczba kursów - Liczba uczestników kursów - Liczba wydanych świadectw ukończenia szkoleń	b.d. b.d.
1.2.2.	Organizacja szkoleń na temat innych form świadczenia pracy (własna działalność gospodarcza, spółdzielnie socjalne, itp.)	- Powiatowy Urząd Pracy - GOPS	- Powiatowy Urząd Pracy - GOPS - Klub Integracji Społecznej - Organizacje pozarządowe - Inne podmioty	- Budżet państwa - PO „Kapitał Ludzki” - Budżet gminy - Inne źródła	- Liczba kursów - Liczba uczestników kursów	b.d. b.d.
1.2.3.	Organizacja innych przydatnych dla bezrobotnych kursów i szkoleń (np. na temat wykorzystania internetu jako źródła informacji o ofertach pracy)	- Powiatowy Urząd Pracy - GOPS	- Powiatowy Urząd Pracy - GOPS - Klub Integracji Społecznej - Inne podmioty	- Budżet państwa - PO „Kapitał Ludzki” - Budżet gminy - Inne źródła	- Liczba kursów - Liczba uczestników kursów	b.d. b.d.
1.2.4.	Organizacja warsztatów aktywizujących dla osób bezrobotnych	- Powiatowy Urząd Pracy - GOPS	- Powiatowy Urząd Pracy - GOPS	- Budżet państwa - Budżet gminy - PO „Kapitał	- Liczba warsztatów - Liczba	b.d. b.d.

			- Klub Integracji Społecznej - Organizacje pozarządowe - Inne podmioty	- Ludzki" - Inne źródła	uczestników warsztatów	
1.2.5.	Promocja i wsparcie realizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy programów nakierowanych na pomoc osobom długotrwale bezrobotnym	- Gmina - GOPS	- Gmina - GOPS - Klub Integracji Społecznej	- Budżet gminy - PO „Kapitał Ludzki" - Inne źródła	- Liczba programów - Liczba projektów - Liczba uczestników	b.d. b.d. b.d.
1.2.6.	Utworzenie punktów konsultacyjnych świadczących doradztwo zawodowe	- Gmina - GOPS	- Powiatowy Urząd Pracy - GOPS - Szkoły - Organizacje pozarządowe - Inne podmioty	- Budżet państwa - PO „Kapitał Ludzki" - Inne źródła	- Liczba utworzonych punktów - Liczba udzielonych porad - Liczba osób korzystających z porad	0 0 b.d.
1.2.7.	Promowanie wolontariatu, jako pierwszego kroku w powrocie do aktywności zawodowej	- Gmina - GOPS	- Gmina - GOPS - Organizacje pozarządowe - Inne podmioty	- Budżet gminy - PO „Kapitał Ludzki" - Inne źródła	- Liczba projektów - Liczba wolontariuszy	0 0
1.2.8.	Organizowanie dla osób bezrobotnych prac społecznie użytecznych	- Gmina - Powiatowy Urząd Pracy	- Powiatowy Urząd Pracy - Gmina - GOPS - Organizacje pozarządowe - Przedsiębiorcy prywatni - Inne podmioty	- Budżet państwa - Budżet gminy - Inne źródła	- Liczba bezrobotnych biorących udział pracach	19

Cel operacyjny**1.3. Podniesienie poziomu integracji społecznej osób starszych i niepełnosprawnych**

1.3.1.	Świadczenie w miejscu zamieszkania dziennych usług opiekuńczych i usług specjalistycznych dla osób starszych i/lub niepełnosprawnych	– GOPS	– GOPS – Zakłady Opieki Zdrowotnej – Organizacje pozarządowe – Inne podmioty	– Budżet państwa – Budżet gminy – NFZ – Inne źródła	– Liczba udzielonych świadczeń – Liczba osób korzystających ze świadczeń – Wartość świadczeń	16.824 14 127.491
1.3.2.	Zwiększenie dostępności do lekarzy specjalistów, poprzez organizację akcji typu „Biała niedziela”	– Gmina	– Gmina – Zakłady Opieki Zdrowotnej – Organizacje pozarządowe – Inne podmioty	– Budżet państwa – NFZ – Budżet gminy – Inne źródła	– Liczba udzielonych porad przez lekarzy specjalistów – Liczba osób które skorzystały z usług specjalistycznych	b.d. b.d. b.d.
1.3.3.	Wsparcie grup samopomocowych osób starszych	– GOPS	– Gmina – GOPS	– Budżet państwa – Budżet gminy – Inne źródła	– Liczba powstałych grup – Liczba uczestników	b.d. b.d.
1.3.4.	Stworzenie na terenie gminy środowiskowych Klubów Seniora	– GOK – GOPS	– Gmina – Gminne jednostki organizacyjne – Organizacje pozarządowe – Inne podmioty	– Budżet gminy – PPWOW – Inne źródła	– Liczba powstałych klubów – Liczba osób korzystających z klubów	0 0
1.3.5.	Organizacja dla starszych	– Gmina	– Gminne	– Budżet państwa	– Liczba	2

	mieszkańców gminy i osób niepełnosprawnych imprez usług rekreacyjno-integracyjnych (wycieczki, festyny, itp.) oraz zajęć rozwijających indywidualne zainteresowania (np. zespół tańca i pieśni ludowych, rękodzielnictwo, itp.)	– Gminne jednostki organizacyjne	jednostki organizacyjne – Organizacje pozarządowe – Przedsiębiorcy prywatni – Inne podmioty	– PPWOW – PEFRON – PO „Kapitał Ludzki” – Budżet gminy – Inne źródła	wydarzeń – Liczba uczestników	b.d.
1.3.6.	Promocja inicjatyw typu „Wolontariat 50+”, jako formy reintegracji społecznej osób starszych.	– Gmina	– Gmina – Organizacje pozarządowe – Inne podmioty	– Budżet gminy – Fundusze unijne – PPWOW – Inne źródła	– Liczba informacji promocyjnych – Liczba wolontariuszy	0 b.d.
1.3.7.	Likwidacja barier architektonicznych, poprzez dostosowanie budynków użyteczności publicznej i ich wyposażenia do potrzeb osób niepełnosprawnych	– Gmina	– Gmina – Przedsiębiorcy prywatni – Inne podmioty	– Budżet gminy – PEFRON – Inne źródła	– Liczba zrealizowanych projektów znoszących bariery – Wartość projektów	0 0
1.3.8.	Zwiększenie udziału organizacji pozarządowych w realizacji programów na rzecz osób niepełnosprawnych	– Gmina – GOPS	– Gmina – GOPS – Gminne jednostki organizacyjne – Inne podmioty	– Budżet gminy – PPWOW – PEFRON – Inne źródła	– Liczba wspólnie zrealizowanych projektów – Liczba uczestników projektów	0 0
CEL STRATEGICZNY						
2. OGRANICZENIE WYSTĘPOWANIA W GMINIE ZJAWISK PATOLOGICZNYCH						
Cel operacyjny						
2.1. Stworzenie infrastruktury instytucjonalnej wspomagającej mieszkańców w rozwiązywaniu problemów wywołanych patologiami społecznymi						
2.1.1.	Stworzenie punktów opieki psychologicznej dla osób będących ofiarami zachowań patologicznych	– Gmina – GOPS	– Gmina – GOPS – Policja	– Budżet gminy – Budżet państwa – Inne źródła	– Liczba punktów – Liczba	0 0 0

			- Organizacje pozarządowe - Inne podmioty		- Liczba udzielonych porad	
2.1.2.	Wspomaganie działalności podmiotów zajmujących się rozwiązywaniem problemów alkoholowych.	- GKRPA - GOPS	- Gmina - GOPS - GKRPA - Gminne jednostki organizacyjne - Organizacje pozarządowe - Inne podmioty	- Budżet gminy - Inne źródła	- Liczba wspólnie zrealizowanych programów - Liczba uczestników	0 0
Cel operacyjny						
2.2. Wdrożenie działań profilaktycznych mających zapobiegać występowaniu w gminie zjawisk patologicznych						
2.2.1.	Zagospodarowanie czasu wolnego mieszkańców, poprzez poszerzenie oferty imprez sportowo-rekreacyjnych i kulturalno-oświatowych	- Gmina - GOK	- Gminne jednostki organizacyjne - Szkoły - Organizacje pozarządowe - Przedsiębiorcy prywatni - Inne podmioty	- Budżet państwa - PPWOW - PO „Kapitał Ludzki” - Budżet gminy - Inne źródła	- Liczba wydarzeń - Liczba uczestników	b.d. b.d.
2.2.2.	Organizowanie imprez typu festyn bezalkoholowy, celem promocji pozytywnych wzorców zachowań i zmiany nastawienia ludzi do stosowania używek	- Gmina - GOK	- Gminne jednostki organizacyjne - Szkoły - Organizacje pozarządowe - Przedsiębiorcy prywatni - Inne podmioty	- Budżet państwa - Budżet gminy - Inne źródła	- Liczba wydarzeń - Liczba uczestników	b.d.
2.2.3.	Prowadzenie działalności	- Gmina	- GOPS	- Budżet państwa	- Liczba	3

	profilaktycznej wśród dzieci i młodzieży, poprzez edukację i promocję zdrowego stylu życia (programy profilaktyczne, spotkania w szkołach, itp.)	– GOPS	– GKRPA – Gminne jednostki organizacyjne – Szkoły – Organizacje pozarządowe – Inne podmioty	– Budżet gminy – NFZ – Inne źródła	wdrożonych programów i projektów – Liczba osób objętych programami	b.d.
2.2.4.	Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży pod kątem przestrzegania <i>Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi</i>	– Gmina	– GKRPA – Policja	– Budżet gminy	– Liczba zrealizowanych kontroli	2
2.2.5.	Prowadzenie monitoringu uzależnień na terenie gminy.	– Gmina	– GKRPA	– Budżet gminy – Inne źródła	– Liczba akcji monitorujących	b.d.
Cel operacyjny						
2.3. Nabycie przez mieszkańców umiejętności rozwiązywania problemów wywołanych zjawiskami patologicznymi						
2.3.1.	Wdrożenie i prowadzenie w stosunku do osób uzależnionych i ich rodzin programów terapeutycznych	– Gmina – GOPS	– GOPS – GKRPA – Gminne jednostki organizacyjne – Szkoły – Organizacje pozarządowe – Inne podmioty	– Budżet państwa – Budżet gminy – NFZ – Inne źródła	– Liczba wdrożonych programów – Liczba osób objętych programami	2 b.d.
Cel operacyjny						
2.4. Ograniczenie negatywnych skutków tzw. kryzysu rodziny						
2.4.1.	Utworzenie ośrodka wsparcia dla rodzin, świadczącego m.in. doradztwo psychologiczne, pedagogiczne i prawne, itp.	– Gmina – GOPS	– Gmina – GOPS – Organizacje pozarządowe – Przedsiębiorcy prywatni	– Budżet gminy – PPWOW – Inne źródła	– Liczba powstałych placówek – Liczba korzystających osób	0 0

			– Inne podmioty		– Liczba udzielonych porad	0
2.4.2.	Stworzenie nowych i rozszerzenie zakresu działania dotychczas działających świetlic środowiskowych	– Gmina	– Gmina – GOPS – Organizacje pozarządowe – Przedsiębiorcy prywatni – Inne podmioty	– Budżet gminy – PROW – PPWOW – Inne źródła	– Liczba świetlic – Liczba działań – Liczba korzystających osób	4 b.d. b.d.
2.4.3.	Organizowanie rodzinnych imprez integracyjnych (festyny, turnieje, wycieczki, itp.), jako alternatywnej formy spędzania czasu wolnego oraz promocji właściwych wzorców funkcjonowania rodziny	– Gmina – Gminne jednostki organizacyjne	– Gminne jednostki organizacyjne – Szkoły – Organizacje pozarządowe – Przedsiębiorcy prywatni – Inne podmioty	– Budżet gminy – PPWOW – Inne źródła	– Liczba wydarzeń – Liczba uczestników	2 b.d.
2.4.4.	Organizacja dla dzieci i rodziców wspólnych warsztatów profilaktyczno-terapeutycznych	– Gmina – GOPS – Szkoły	– Gmina – GOPS – Szkoły – Organizacje pozarządowe – Przedsiębiorcy prywatni – Inne podmioty	– Budżet gminy – Budżet państwa – PPWOW – Inne źródła	– Liczba warsztatów – Liczba uczestników	0 0
2.4.5.	Upowszechnianie informacji o podmiotach świadczących pomoc dziecku i rodzinie	– Gmina – GOPS	– Gmina – Gminne jednostki organizacyjne – Szkoły – Organizacje pozarządowe	– Budżet gminy – Inne źródła	– Liczba akcji – Liczba publikacji, ulotek, informacji na stronie internetowej	0 0

			- Przedsiębiorcy prywatni - Inne podmioty			
2.4.6.	Współpraca z instytucjami i organizacjami zajmującymi się opieką i pomocą rodzinie	- Gmina - GOPS	- Gminne jednostki organizacyjne - Szkoły - Organizacje pozarządowe - Inne podmioty	- Budżet gminy - Inne źródła	- Liczba wspólnych projektów - Liczba uczestników projektów	0 0
CEL STRATEGICZNY						
3. WYRÓWNANIE SZANS EDUKACYJNYCH MIESZKAŃCÓW GMINY						
Cel operacyjny						
3.1. Udoskonalenie systemu oświatowego na terenie gminy						
3.1.1.	Podnoszenie kwalifikacji kadr pedagogicznych, poprzez udział w różnego rodzaju kursach i szkoleniach zawodowych	- Szkoły	- Szkoły	- PO „Kapitał Ludzki” - Budżet państwa - Budżet gminy - Inne źródła	- Liczba odbytych szkoleń i kursów - Liczba uczestników szkoleń i kursów - Odsetek osób które podniosły kwalifikacje zawodowe	b.d.
3.1.2.	Modernizacja bazy lokalowej szkół oraz doposażenie ich w nowoczesne środki dydaktyczne	- Gmina - Szkoły	- Gmina - Szkoły - Inne podmioty	- Budżet państwa - Budżet gminy - Fundusze unijne - Inne źródła	- Liczba zmodernizowanych placówek - Liczba wyremontowanych pomieszczeń	4 b.d. b.d.

					- Liczba zakupionego wyposażenia - Wartość inwestycji	b.d.
3.1.3.	Modernizacja infrastruktury sportowo-rekreacyjnej placówek oświatowych (m.in. budowa hali sportowej przy Gimnazjum Publiczny w Dąbrównie, modernizacja boisk szkolnych przy szkołach podstawowych)	- Gmina	- Gmina - Szkoły - Inne podmioty	- Budżet państwa - Budżet gminy - Fundusze unijne - Inne źródła	- Liczba zmodernizowanych placówek - Liczba wybudowanych lub zmodernizowanych obiektów - Wartość inwestycji	0 0 0
3.1.4.	Likwidacja barier architektonicznych w placówkach oświatowych	- Gmina	- Gmina - Szkoły - Przedsiębiorcy prywatni - Inne podmioty	- Budżet państwa - Budżet gminy - Fundusze unijne - PEFRON - Inne źródła	- Liczba zrealizowanych projektów - Wartość projektów	0 0
3.1.5.	Zwiększenie liczby stanowisk komputerowych w świetlicach wiejskich i w kawiarence internetowej prowadzonej przy Bibliotece Publicznej w Dąbrównie.	- Gmina	- Gmina - Gminne jednostki organizacyjne - Szkoły - Inne podmioty	- Budżet państwa - PPWOW - PO „Kapitał Ludzki” - PROW - Budżet gminy - Inne źródła	- Liczba stanowisk komputerowych - Procentowy wzrost liczby stanowisk	8 0%
Cel operacyjny						
3.2. Podwyższenie szans edukacyjnych i rozwojowych dzieci i młodzieży z terenu gminy						
3.2.1.	Stworzenie placówki edukacji przedszkolnej lub rozwój alternatywnych form opieki przedszkolnej (np. mini-	- Gmina - Szkoły	- Gmina - Szkoły - GOK - Organizacje	- Budżet państwa - Budżet gminy - PO „Kapitał Ludzki”	- Liczba powstałych placówek - Liczba	0 b.d.

	przedszkola)		- pozarządowe - Przedsiębiorcy prywatni - Inne podmioty	- PPWOW - Inne źródła	korzystających dzieci	
3.2.2.	Organizacja w szkołach przedmiotowych kół zainteresowań oraz zajęć korekcyjno-wyrównawczych dla dzieci z deficytami rozwojowymi, uwzględniających konieczność dowozu dzieci na zajęcia	- Gmina - Szkoły	- Szkoły - Organizacje pozarządowe - Inne podmioty	- Budżet państwa - Budżet gminy - PPWOW - Inne źródła	- Liczba udostępnionych kół i zajęć - Liczba korzystających dzieci	24 b.d.
3.2.3.	Organizowanie szkolnych i międzyszkolnych konkursów z zakresu wiedzy o regionie, zwyczajach i tradycjach ludowych, itp.	- Szkoły	- GOK - Biblioteka publiczna - Szkoły - Inne podmioty	- Budżet państwa - PPWOW - Budżet gminy - Inne źródła	- Liczba konkursów - Liczba uczestników - Liczba laureatów konkursów	b.d. b.d. b.d.
3.2.4.	Wczesne wspomaganie dzieci z problemami przez specjalistów typu logopeda, psycholog lub inni terapeuci	- Szkoły	- Szkoły - Inne podmioty	- Budżet państwa - Budżet gminy - Inne źródła	- Liczba specjalistów - Liczba korzystających dzieci - Liczba udzielonych porad	0 b.d. 0
3.2.5.	Wspomożenie indywidualnego rozwoju dzieci i młodzieży, poprzez organizację wyjazdów o charakterze rekreacyjny lub kulturalny (np. spływ kajakowy, wyjazdy do Aquaparku, wyjazdy do kina, muzeum lub teatru, itp.)	- Gmina - Szkoły	- Gminne jednostki organizacyjne - Szkoły - Organizacje pozarządowe - Przedsiębiorcy prywatni	- Budżet państwa - Budżet gminy - PPWOW - PO „Kapitał Ludzki” - Inne źródła	- Liczba wyjazdów - Liczba uczestników	39 b.d.

			– Inne podmioty			
3.2.6.	Organizacja w miejscu zamieszkania wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci (półkolonie, zimowiska, itp.)	– Gmina – Szkoły	– Gminne jednostki organizacyjne – Szkoły – Organizacje pozarządowe – Przedsiębiorcy prywatni – Inne podmioty	– Budżet państwa – Budżet gminy – PPWOW – PO „Kapitał Ludzki” – Inne źródła	– Liczba projektów – Liczba uczestników	0 0
3.2.7.	Stworzenie Szkolnego Klubu Wolontariusza przy Publicznym Gimnazjum w Dąbrównie	– Szkoły – GOPS	– GOPS – Gminne jednostki organizacyjne – Szkoły – Organizacje pozarządowe – Inne podmioty	– Budżet państwa – Budżet gminy – PPWOW – PO „Kapitał Ludzki” – Inne źródła	– Liczba utworzonych klubów – Liczba wolontariuszy – Liczba inicjatyw podjętych przez wolontariuszy	0 b.d. 0
Cel operacyjny						
3.3. Pobudzenie aktywności edukacyjnej dorosłych mieszkańców gminy						
3.3.1.	Organizacja dla osób dorosłych zajęć edukacyjnych (kursy, szkolenia, warsztaty)	– Gmina	– Szkoły – Organizacje pozarządowe – Przedsiębiorcy prywatni – Inne podmioty	– Budżet państwa – Budżet gminy – PPWOW – PO „Kapitał Ludzki” – Inne źródła	– Liczba projektów – Liczba uczestników	b.d. b.d.
3.3.2.	Organizacja różnego rodzaju wspólnych zajęć edukacyjnych dla osób z różnych grup wiekowych	– Gmina	– Szkoły – Organizacje pozarządowe – Przedsiębiorcy prywatni – Inne podmioty	– Budżet państwa – Budżet gminy – PPWOW – PO „Kapitał Ludzki” – Inne źródła	– Liczba zajęć – Liczba uczestników	b.d. b.d.

3.3.3.	Organizacja kursów komputerowych i zajęć z zakresu nowych technologii dla dorosłych, zapobiegających wykluczeniu cyfrowemu tej grupy	– Gmina	– Szkoły – Organizacje pozarządowe – Przedsiębiorcy prywatni – Inne podmioty	– Budżet państwa – Budżet gminy – PPWOW – PO „Kapitał Ludzki” – Inne źródła	– Liczba kursów – Liczba uczestników	0 b.d.
3.3.4.	Zwiększenie dostępności kultury, poprzez organizacja wyjazdów i spotkań kulturalnych dla mieszkańców	– Gmina	– Gminne jednostki organizacyjne – Szkoły – Organizacje pozarządowe – Przedsiębiorcy prywatni – Inne podmioty	– Budżet państwa – Budżet gminy – PPWOW – Inne źródła	– Liczba wyjazdów – Liczba uczestników	b.d.
CEL STRATEGICZNY						
4. POPRAWA WARUNKÓW ŻYCIA MIESZKAŃCÓW GMINY						
Cel operacyjny						
4.1. Podniesienie poziomu opieki zdrowotnej na terenie gminy						
4.1.1.	Zwiększenie dostępności specjalistycznych usług medycznych, poprzez współdziałanie gminy w ogólnopolskich akcjach profilaktycznych (np. mammobus) lub organizację akcji typu „Biała niedziela”	– Gmina – GOPS – Zakłady Opieki Zdrowotnej	– GOPS – Zakłady Opieki Zdrowotnej – Organizacje pozarządowe – Inne podmioty	– Budżet państwa – Budżet gminy – NFZ – Inne źródła	– Liczba akcji i programów – Liczba specjalistów – Liczba usług – Liczba osób które skorzystały z usług	2 b.d. 2 78
4.1.2.	Tworzenie i realizacja programów profilaktyki zdrowotnej	– Gmina – GOPS – Zakłady Opieki Zdrowotnej	– Gmina – GOPS – Zakłady Opieki Zdrowotnej – Organizacje	– Budżet państwa – Inne źródła	– Liczba programów – Liczba akcji podjętych w ramach programów	0 0

			– pozarządowe – Inne podmioty		– Liczba osób objętych programami	b.d.
Cel operacyjny						
4.2. Poprawa warunków życia najuboższych mieszkańców gminy						
4.2.1.	Udzielanie osobom i rodzinom najuboższym pomocy, w formie zasiłków lub innych formach pomocy materialnej	– Gmina – GOPS	– Gmina – GOPS – Organizacje pozarządowe – Inne podmioty	– Budżet państwa – Budżet gminy – Inne źródła	– Liczba udzielonych świadczeń – Liczba osób korzystających ze świadczeń – Roczne wydatki poniesione tego typu pomoc	b.d. 430 rodzin 329.820
4.2.2.	Udzielanie pomocy materialnej w postaci tzw. „wyprawki szkolnej”, dzieciom z najuboższych rodzin rozpoczynającym naukę	– Gmina	– Kuratorium oświaty – Gmina – Szkoły	– Budżet państwa – Budżet gminy – Inne źródła	– Liczba korzystających dzieci – Roczne wydatki poniesione na tego typu pomoc	309 22.843,55
4.2.3.	Dożywianie w szkołach dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej	– Gmina – GOPS	– Gmina – GOPS – Szkoły – Inne podmioty	– Budżet państwa – Budżet gminy – Inne źródła	– Liczba wydanych posiłków – Liczba korzystających dzieci – Roczne wydatki poniesione na tego typu pomoc	64.574 365 208.242

4.2.4.	Zapewnienie pomocy osobom bezdomnym	- Gmina - GOPS	- Gmina - GOPS - Organizacja pozarządowe - Inne podmioty	- Budżet państwa - Budżet gminy - Inne źródła	- Liczba udzielonych świadczeń - Liczba osób korzystających ze świadczeń - Roczne wydatki poniesione tego typu pomoc	4 4 b.d.
4.2.5.	Organizowanie zbiórek pomocy materialnej na rzecz osób potrzebujących pomocy	- GOPS	- GOPS - Organizacja pozarządowe - Inne podmioty	- Budżet gminy - Inne źródła	- Liczba zorganizowanych zbiórek - Liczba osób korzystających z tej formy pomocy materialnej	b.d. 342 rodziny
4.2.6.	Inicjowanie tworzenia się lokalnych samopomocowych grup wsparcia	- Gmina - GOPS	- Gmina - Gminne jednostki organizacyjne - GOPS - Organizacje pozarządowe - Inne podmioty	- Budżet gminy - Inne źródła	- Liczba zorganizowanych grup - Liczba uczestników - Liczba osób objętych pomocą grup	0 0 0
4.2.7.	Wspieranie inicjatyw mających na celu edukację w zakresie radzenia sobie z problemem ubóstwa (np. kurs gospodarowania domowym budżetem, itp.)	- Gmina - GOPS	- Gmina - Gminne jednostki organizacyjne - GOPS - Organizacje pozarządowe	- Budżet państwa - Budżet gminy - Inne źródła	- Liczba wspólnie zorganizowanych projektów - Liczba uczestników	0 0

			- Inne podmioty			
4.2.8.	Zapewnienie opieki psychologicznej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej	- Gmina - GOPS	- GOPS - Organizacje pozarządowe - Inne podmioty	- Budżet gminy - Inne źródła	- Liczba specjalistów - Liczba udzielonych porad - Liczba osób które skorzystały z porad	b.d. b.d. 148 rodzin

3.2.3. Harmonogram wdrażania

Działania	Lata									
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Cel operacyjny 1.1.										
Działanie 1.1.1.		X	X	X	X	X	X	X	X	X
Działanie 1.1.2.		X	X	X	X	X	X	X	X	X
Działanie 1.1.3.										
Działanie 1.1.4.	X	X								
Działanie 1.1.5.		X	X							
Działanie 1.1.6.		X	X	X	X					
Działanie 1.1.7.		X	X	X	X					
Działanie 1.1.8.	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Działanie 1.1.9.			X	X	X	X	X	X	X	X
Cel operacyjny 1.2.										
Działanie 1.2.1.	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Działanie 1.2.2.	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Działanie 1.2.3.	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Działanie 1.2.4.	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Działanie 1.2.5.		X	X	X	X	X	X	X	X	X
Działanie 1.2.6.		X	X	X	X	X	X	X	X	X
Działanie 1.2.7.		X	X	X	X	X	X	X	X	X
Działanie 1.2.8.	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Cel operacyjny 1.3.										
Działanie 1.3.1.	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Działanie 1.3.2.		X	X	X	X	X	X	X	X	X
Działanie 1.3.3.		X	X	X	X	X	X	X	X	X
Działanie 1.3.4.		X	X	X						
Działanie 1.3.5.		X	X	X	X	X	X	X	X	X
Działanie 1.3.6.		X	X	X	X					
Działanie 1.3.7.		X	X	X	X					
Działanie 1.3.8.		X	X	X	X	X	X	X	X	X
Cel operacyjny 2.1.										
Działanie 2.1.1.		X	X	X						
Działanie 2.1.2.		X	X	X	X	X	X	X	X	X
Cel operacyjny 2.2.										

4. ZARZĄDZANIE REALIZACJĄ STRATEGII

System zarządzania realizacją strategii określa organizację, zasady i sposoby wdrażania strategii i jej monitorowania. System ten jest bardzo ważnym i często niedocenianym elementem planowania strategicznego i operacyjnego, który decyduje o dynamice procesu realizacji strategii. Nie stworzenie tego systemu powoduje, że strategia staje się bardzo szybko dokumentem „martwym”.

Proces wdrożenia Strategii oparty jest na zasadach: jawności życia publicznego, odpowiedzialności personalnej za wykonanie zadań oraz wieloletniego planowania. Strategia będzie wdrażana przez wyznaczone do tego podmioty. System zarządzania realizacją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych tworzą powiązane ze sobą podmioty zarządzające realizacją strategii:

Wójt Gminy – odpowiedzialny za wdrażanie strategii oraz funkcjonowanie wszystkich zespołów wdrażających, monitorujących, aktualizujących.

Rada Gminy – pełni bieżący nadzór nad realizacją strategii, czuwa aby przy tworzeniu budżetu gminy uwzględniany był roczny plan realizacji strategii, prowadzi akcję informacyjną i promocyjną, uchwała zmiany w strategii.

Zespół zadaniowy ds. monitorowania Gminnej Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych

Zespół roboczy ds. aktualizacji strategii

Komitet sterujący strategii – jako organ o charakterze operacyjnym, którego zadaniem jest koordynacja wdrażania poszczególnych celów oraz podawanie wskaźników ich realizacji. W jego skład wchodzi:

- koordynator wdrażania strategii jako przewodniczący Komitetu
- członkowie Komitetu.

Koordynator wdrażania strategii – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,

Wdrażanie elementów Strategii jest procesem ciągłym. Obejmuje przyjęcie wszystkich założonych celów. Kolejny etap prac to weryfikacja istniejących problemów społecznych i dostosowanie do nich odpowiednich celów i działań. Równolegle zostanie wdrożony mechanizm pomiaru i oceny postępów we wdrażaniu Strategii. Gminna Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych ma związek ze Strategią Rozwoju Gminy Dąbrówno, gdzie niektóre cele operacyjne powiązane z realizacją celów w niniejszej Strategii. Zakłada się ponadto możliwość dokonywania modyfikacji harmonogramu i oceny jego realizacji co roku przez Zespół Zadaniowy ds. monitorowania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Raz do roku przed opracowaniem budżetu na rok następny odbędzie się spotkanie Komitetu Sterującego Strategii w celu przeanalizowania postępów w jej realizacji i dokonanie niezbędnych poprawek (o ile będą konieczne), wynikających ze zmian następujących w otoczeniu. Komitet Sterujący zostanie powołany Zarządzeniem Wójta Gminy.

4.1. Określenie osób odpowiedzialnych za koordynację realizacji strategii

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dąbrówno zawiera zadania, które stanowią wyzwania dla całej społeczności lokalnej i wszystkich instytucji publicznych i niepublicznych działających na polu polityki społecznej w gminie. Taka zasada partnerstwa i współpracy jest jednym z fundamentalnych elementów polityki strukturalnej Unii Europejskiej. Jednak wdrażanie Strategii, zawierającej zadania będące w kompetencjach wielu lokalnych i ponadlokalnych instytucji, organizacji i środowisk, wymaga ścisłej koordynacji i współpracy pomiędzy zainteresowanymi stronami. Stąd też

efektywność realizacji zadań wyodrębnionych w Strategii, w dużej mierze będzie zależała od instytucji zarządzającej jej wdrażaniem.

W myśl zapisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn.: Dz. U. z 2008 r. Nr 115, poz. 728) zakładających, że podmiotem odpowiedzialnym za realizację strategii jest ośrodek pomocy społecznej (art. 110 pkt. 4 w zw. z art. 17 ust. 1 pkt. 1), powyższa rola przypadnie Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrównie.

Jednocześnie należy podkreślić, że wdrażanie odbywać się będzie przy aktywnym udziale podmiotów samorządowych, pozarządowych, ale przede wszystkim samej społeczności, która najlepiej wie jakie są jej potrzeby i jak je najlepiej zaspokoić.

Struktury zatrudnienia pracowników w instytucjach polityki społecznej powinny uwzględniać wyznaczenie stanowiska zajmującego się koordynacją i monitorowaniem zagadnień związanych z rozwojem polityki społecznej w gminie. Osoba pełniąca tę funkcję zajęłaby się zatem koordynacją procesu wdrażania strategii rozwiązywania problemów społecznych w gminie, we współpracy z instytucjami koordynującymi poszczególne zadania i z partnerami przypisanymi do zadań. Do jej obowiązków należałaby także koordynacja procesem pozyskiwania funduszy zewnętrznych na realizację zadań strategicznych oraz organizacja cyklicznych spotkań instytucji polityki społecznej z terenu gminy.

Zidentyfikowanymi partnerami, którzy powinni współuczestniczyć w realizacji strategii są:

1. Urząd Gminy w Dąbrównie.
2. Gminny Ośrodek Kultury w Dąbrównie.
3. Gminna Biblioteka Publiczna w Dąbrównie.
4. Placówki oświatowo - wychowawcze z terenu gminy.
5. Kluby sportowe z terenu gminy.
6. Posterunek Policji w Dąbrównie.

7. Placówki opieki zdrowotnej z terenu gminy.
8. Starostwo Powiatowe w Ostródzie.
9. Powiatowy Urząd Pracy w Ostródzie.
10. Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego.
11. Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki w Olsztynie.
12. Wydział Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie.
13. Organizacje pozarządowe.
14. Media lokalne i regionalne.
15. Związek Gmin Województwa Warmińsko-Mazurskiego.
16. Parafie i związki wyznaniowe.
17. Przedsiębiorcy z terenu gminy.
18. Inni partnerzy.

4.2. Wskazanie sposobów i częstotliwości dokonywania oceny stopnia realizacji strategii

Monitoring jest to stała, ciągła obserwacja ilościowych oraz jakościowych zmian pewnych wielkości, mająca na celu zapewnienie informacji zwrotnych na temat skuteczności i efektywności wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Dąbrówno, a także jego ocenę i zmianę w sytuacji, gdy jest to konieczne. Monitoring służy badaniu i ocenie sposobu oraz efektywności dochodzenia do wyznaczonych celów i zadań, a także poziomu ich osiągnięcia.

Zakłada się, że corocznie w **I półroczu** (począwszy od 2009 r.) **Zespół ds. monitoringu** strategii będzie spotykał się w celu monitorowania przebiegu realizacji zadań (wyznaczonych do realizacji w roku poprzednim) i osiągnięcia celów operacyjnych. Na spotkania te poszczególne instytucje koordynujące powinny przygotować sprawozdania z realizacji wyznaczonych dla nich zadań oraz innych dokumentów ewaluacyjnych, takich jak ankiety oraz wywiady i

przekazywać je do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Konwent Strategiczny na wiosennym spotkaniu monitorującym dokonywał będzie oceny zadań realizowanych w roku poprzednim bądź realizowanych obecnie, identyfikował będzie problemy, które ograniczyły bądź uniemożliwiły realizację zadań wyznaczonych oraz proponował niezbędne korekty i zmiany w zakresie tych zadań. Tym samym roczny cykl przeglądu i monitoringu Strategii zostanie zamknięty.

4.3. Wskazanie osób i sposobów dokonywania aktualizacji strategii

Na podstawie wyników **corocznej oceny** „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dąbrówno”, będą dokonywane jej ewentualne aktualizacje.

Aktualizacji strategii będzie dokonywał **Zespół Roboczy d/s aktualizacji** strategii, powołany Zarządzeniem Wójta Gminy Dąbrówno Nr OR.0153-96/08 w dniu 29 lipca 2008 r. Z zespołem współpracować będą, tak jak i podczas procesu tworzenia strategii, lokalni liderzy oraz społeczność gminy.

Każda dokonana aktualizacja strategii powinna być odnotowana w rejestrze aktualizacji strategii, stanowiącym Załącznik Nr 3 do niniejszego opracowania.

Szanowni Mieszkańcy Gminy Dąbrówno!

W związku z rozpoczęciem prac nad aktualizacją Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, prosimy o wypełnienie poniższej ankiety na temat problemów i potrzeb społecznych. Mamy nadzieję, że przy Państwa czynnym udziale uda się zaplanować i wprowadzić w życie działania, które wpłyną na poprawę sytuacji mieszkańców gminy. Ankieta jest całkowicie anonimowa, poniższe dane wykorzystane będą jedynie w zestawieniach zbiorczych. Proszę nie wpisywać danych personalnych!

Uwaga! Jeżeli wypełniałeś już taką ankietę prosimy o nie wypełnienie jej po raz kolejny.

Płeć: kobieta mężczyzna

Wiek: 18-24 25-40 kobieta 41-59 mężczyzna 41-64

kobieta 60 i więcej mężczyzna 65 i więcej

Wykształcenie:

niepełne podstawowe podstawowe zasadnicze zawodowe średnie
wyższe

Stan cywilny: panna/kawaler zamężna/zonaty
rozwidziona/rozwidziony wdowiec/wdowa

Źródłem utrzymania Pani/Pana gospodarstwa domowego jest (proszę zaznaczyć wszystkie stosowne odpowiedzi):

- Własna działalność gospodarcza
- Praca najemna w sektorze prywatnym
- Praca najemna w sektorze publicznym
- Praca we własnym gospodarstwie rolnym
- Emerytura
- Renta
- Zasiłek dla bezrobotnych
- Świadczenie z ośrodka pomocy społecznej
- Pozostają na utrzymaniu członka rodziny
- Praca dorywcza

Czy działa Pani/Pan w (proszę zaznaczyć wszystkie stosowne odpowiedzi):

- organizacji pozarządowej grupie kościelnej
- grupie nieformalnej zespole powołanym przez Wójta
- jako wolontariusz w jakiejś instytucji/organizacji

Liczba osób składających się na Pani /Pana gospodarstwo domowe?

jedna dwie trzy cztery pięć sześć i więcej

Ile dzieci jest na utrzymaniu w Pani/Pana rodzinie?

nie ma jedno dziecko dwoje dzieci troje dzieci czworo i więcej

ANKIETA

(Prosimy wstawić krzyżyk w kratkę przy wybranej odpowiedzi)

1. Czy dostrzega Pani/Pan w gminie niżej wymienione problemy społeczne?

Problem społeczny – zjawisko niekorzystne dla społeczności, w której występuje, oceniane przez tę zbiorowość jako niebezpieczne, konieczne do wyeliminowania.

Tak Nie Nie wiem

- a) Ubóstwo
- b) Alkoholizm
- c) Narkomania
- d) Bezdomność
- e) Bezrobocie
- f) Niepełnosprawność
- g) Długotrwałe choroby
- h) Zaniedbanie rozwoju dzieci i młodzieży
- i) Problemy opiekuńczo-wychowawcze (rodziców z dziećmi)
- j) Bezradność osób w sprawach prowadzenia gosp. domowego
- k) Uzależnienie rodzin od różnych form pomocy społecznej
- l) Przemoc w rodzinie
- m) Izolacja społeczna osób starszych
- n) Brak poczucia bezpieczeństwa u mieszkańców gminy

2. Jakie są według Pani/Pana najważniejsze problemy społeczne gminy - prosimy uszeregować w kolejności od 1 do 3 najważniejsze problemy wykorzystując listę z pytania 1 (np. **Problem 1 ...g... **Problem 2** ... c... **Problem 3** ...a...):**

Problem 1 **Problem 2** **Problem 3**

3. Czy chciałaby/chciałby Pani/Pan uczestniczyć w działaniach mających na celu rozwiązanie problemu występującego w Pani/Pana miejscu zamieszkania?

TAK NIE Nie wiem

4. Czy uważa Pani/Pan, iż większość potrzeb w sektorze życia społecznego jest w gminie Dąbrówno zaspokajana?

TAK NIE

Jeżeli „nie” to prosimy wybrać spośród listy grup usług społecznych te, które w Pani/Pana ocenie wymagają większej uwagi:

- transport osobowy (jakość i ilość połączeń)
- opieka zdrowotna
- profilaktyka uzależnień
- wydarzenia o charakterze kulturalno-integracyjnym (pikniki, festyny itp.)
- sport i rekreacja
- bezpieczeństwo publiczne
- oferta edukacyjna dla dzieci i młodzieży
- oferta edukacyjna dla osób starszych
- opieka społeczna
- handel i usługi
- mieszkalnictwo
- inne, jakie?

5. Czy w ciągu ostatniego roku uczestniczył(a) Pani/Pan w wydarzeniach kulturalno-integracyjnych organizowanych na terenie Gminy (np. dożynki, uroczystości rocznicowe)?

TAK NIE

Jeżeli „nie”, to jaka była tego przyczyna? (można zaznaczyć kilka odpowiedzi)

- brak informacji o takiej ofercie
- brak zainteresowania z mojej strony
- brak wolnego czasu
- brak środków finansowych
- brak możliwości dojazdu
- inne powody

6. Jak Pani/Pan ocenia sytuację:

Bardzo dobra Dobra Zadowolająca Zła

- a) mieszkaniową swoją/swojej rodziny
- b) materialną swego gospodarstwa domowego

7. Czy Pani/Pana rodzina korzysta lub korzystała w ciągu ostatniego roku ze świadczeń z ośrodka pomocy społecznej?

TAK NIE Nie chcę o tym mówić

Jeżeli „tak”, to prosimy określić przyczynę (można zaznaczyć kilka odpowiedzi):

- ubóstwo bezrobocie niepełnosprawność
- długotrwała choroba wielodzietność rodzina niepełna uzależnienia niezaradność
- życiowa

8. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie na terenie gminy?

TAK NIE Nie wiem

Jeżeli „nie”, to jakie są tego przyczyny? (można zaznaczyć kilka odpowiedzi)

Częste włamania i kradzieże

Częste bójki

Zagrożenie na drodze (piraci drogowi, nietrzeźwi kierujący)

Brak odpowiedniej liczby patroli policji

Okolice, w której mieszkam, nie jest wystarczająco oświetlona

Inne, jakie?

9. Jak ocenia Pani/Pan wzajemne relacje z najbliższymi sąsiadami?

poprawne i bliskie jedynie poprawne niepoprawne (konflikt) brak relacji

10. Jak ocenia Pani/Pan wywiązywanie się z działań na rzecz lokalnej społeczności władz oraz poszczególnych instytucji z terenu Gminy Dąbrówno? (prosimy wstawić krzyżyk w wybranej rubryce)

WŁADZE SAMORZĄDOWE/ INSTYTUCJE / ORGANIZACJE	SKALA OCENY					
	1-bardzo słabo	2-słabo	3-dostatecznie	4-dobrze	5 bardzo dobrze	Nie mam zdania
Wójt Gminy						
Rada Gminy						
Sołtys / Rada sołecka						
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej						
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych						
Placówki służby zdrowia						
Gminny Ośrodek Kultury						
Placówki oświatowe						
Parafie / Związki wyznaniowe						
Policja						
Ochotnicza Straż Pożarna						
Stowarzyszenie „Markot”						
Gminny Klub Sportowy „VEL”						
Inne:						

11. Jak ocenia Pani/Pan współpracę w zakresie rozwiązywania problemów społecznych pomiędzy władzami samorządowymi a organizacjami pozarządowymi i kościelnymi?

Źle Przeciętnie Dobrze Bardzo dobrze Nie mam zdania

PONIŻSZE PYTANIA SĄ SKIEROWANE DO WYBRANYCH GRUP OSÓB.

Wypełniają tylko osoby niepełnosprawne/członkowie ich rodzin:

12. Czy osoby niepełnosprawne na terenie gminy są akceptowane?

TAK NIE Nie wiem

13. Czy dostęp do usług rehabilitacyjnych jest zadowalający?

TAK NIE Nie mam zdania

14. Czy osoba niepełnosprawna może znaleźć pracę na terenie gminy?

TAK

NIE, bo nie ma ofert pracy

NIE, bo pracodawcy nie chcą zatrudniać osób niepełnosprawnych

Nie wiem

Wypełniają tylko rodzice dzieci w wieku szkolnym:

15. Czy Pani/Pana dzieci uczęszczają na zajęcia pozalekcyjne w szkole, domu kultury lub innym miejscu?

TAK NIE

Jeżeli „nie” to dlaczego?

brak takiej oferty

brak informacji o takiej ofercie

brak zainteresowania ze strony dzieci

brak środków finansowych

brak możliwości dojazdu

inne powody

16. Czy w szkole, do której chodzi Pani/Pana dziecko, jest bezpiecznie?

TAK NIE Nie wiem

17. Czy Pani/Pana dzieci mówiły, że:

TAK NIE Nie pamiętam

a) ich rówieśnicy piją alkohol

b) ich rówieśnicy biorą narkotyki

c) ich rówieśnicy palą papierosy

18. Czy Pani/Pana dzieci bez problemu dostają się do szkoły?

TAK NIE

Wypełniają tylko osoby nie posiadające pracy:

19. Z jakiego powodu nie posiada Pani/Pan pracy? (można zaznaczyć kilka odpowiedzi)

Nie wiem jak zdobyć pracę

Nie mam jak dojechać do niej

W gminie jest brak/za mało miejsc pracy

Praca legalna nie jest opłacalna

Potrafię sobie poradzić bez pracy

Inna przyczyna, jaka?

20. Czy brała Pani/Pan udział w szkoleniach / kursach zawodowych?

TAK, ale nie pomogły mi w uzyskaniu pracy

NIE, brak informacji o szkoleniach

NIE, ponieważ nie było mnie stać

NIE, z powodu trudności z dojazdem

NIE, ponieważ nie byłam/byłem zainteresowana/y

Wypełniają tylko osoby starsze/członkowie ich rodzin

21. Czy korzysta Pani/Pan (osoba starsza z Pani/Pana rodziny) z jakiejś formy pomocy?

Można zaznaczyć kilka odpowiedzi

TAK, z pomocy opiekunki

TAK, z dziennego domu pomocy

TAK, pomaga rodzina

TAK, pomagają sąsiedzi/znajomi

NIE

Jeżeli „nie” to dlaczego?

nie potrzebuję pomocy

nikt się nie interesuje moim losem

osoba starsza z mojej rodziny nie potrzebuje pomocy

brak form pomocy dla osób starszych ze strony instytucji

22. Czy bierze Pani/Pan (osoba starsza z rodziny) udział w zorganizowanych spotkaniach z innymi osobami starszymi?

Tak Nie

Jeżeli „nie”, to jaka jest tego przyczyna? (można zaznaczyć kilka odpowiedzi)

brak takiej oferty

brak informacji o takiej ofercie

brak zainteresowania z mojej strony

nie pozwala stan zdrowia

brak możliwości dojazdu

Dziękujemy za wypełnienie ankiety!

Malwina Nowicka	Samin					X				X								X
Krzysztof Dydo	SP Elgnowo	X								X					X	X		
Paweł Sarbiewski	GOPS Dąbrówno	X											X					
Wiesław Wielechowski	Dąbrówno		X				X											
Grażyna Napiórkowska	SP Marwałd	X								X								
Elżbieta Złotoś	Fiugajki					X		X					X					
Jan Erdman	OSP Samin		X				X									X		
Paweł Rutecki	Marwałd		X				X						X		X		X	
Bożena Neuman	Wierzbica					X	X			X								
Tomasz Szydlik	UG Dąbrówno	X					X			X	X	X						
Alojzy Kurowski	Gimnazjum Dąbrówno	X								X								
Wioleta Chodakowska	Wierzbica					X	X			X								
ks. Grzegorz Górski	Marwałd		X				X						X					X
Dorota Kaliszczak	Gimnazjum Dąbrówno	X								X					X	X	X	

